

GMINA ŚWIĘTOCHŁOWICE

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA OBSZARU MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE W REJONIE ULIC ŚLĄSKIEJ
I METALOWCÓW, TORÓW KOLEJOWYCH ORAZ POŁUDNIOWO - WSCHODNIEJ
GRANICY ADMINISTRACYJNEJ MIASTA**

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA, STUDIÓW,
USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O.**

40-547 KATOWICE, ul. Rzepakowa 2A
tel./fax. (0 32) 3908929

KRS 0000121817

NIP 634-012-90-90

Sąd Rejonowy dla Katowic, Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

Kapitał spółki: 50.310,00 zł

Konto bankowe: ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e-mail: terplan@terplan.com.pl

www.terplan.com.pl

ZAMAWIAJĄCY: GMINA ŚWIĘTOCHŁOWICE

UMOWA NR: AGP/4/2024, CRU/93/2024 z 22 STYCZNIA 2024 R.

OPRACOWANIE PROGNOZY

DR KINGA MAZUREK-MATUSZEWSKA

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	7
1.1	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	7
1.2	PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA	8
1.3	ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	8
1.4	METODY SPORZĄDZANIA OPRACOWANIA.....	9
2.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
2.1	OBSZAR OBJĘTY OPRACOWANIEM, LOKALIZACJA I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	9
2.2	AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE USTALENIA PLANISTYCZNE	36
2.3	CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANYCH ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH	39
2.4	POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI	42
2.4.1	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	42
2.4.2	OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENÓW SĄSIEDNICH	44
2.4.3	WYDANE DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY ORAZ DECYZJE O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	44
2.4.4	OPRACOWANIA LOKALNE I REGIONALNE.....	45
3.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU (OKREŚLENIE, ANALIZA, OCENA)	45
3.1	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I SPOŁECZNO-GOSPODARCZE	45
3.1.1.	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	46
3.1.2.	WARUNKI KLIMATYCZNE I AEROSANITARNE	46
3.1.3.	UKSZTAŁTOWANIE TERENU	48
3.1.4.	WARUNKI GEOLOGICZNE	49
3.1.5.	WARUNKI HYDROGRAFICZNE.....	55
3.1.6.	WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE	56
3.1.7.	WARUNKI GLEBOWO-ROLNICZE	59
3.1.8.	WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE	61
3.1.9.	BIOSFERA	61
3.1.10.	OCHRONA PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	65
3.1.11.	DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	66
3.2	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	68
4.	GŁÓWNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA OBSZARU PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU MOGĄCE SIĘ POJAWIĆ W PRZYPADKU REALIZACJI ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	69
5.	ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	71
6.	OBSZARY PROBLEMOWE	72
7.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	72
8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	73
9.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKO-, ŚREDNIO- I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CAŁOKSZTAŁT ŚRODOWISKA.....	73
10.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO I JEGO SKŁADOWE	75

10.1	OBSZARY NATURA 2000	75
10.2	FORMY OCHRONY PRAWNEJ	75
10.3	OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO A NIE OBJĘTE OCHRONĄ	76
10.4	KORYTARZE EKOLOGICZNE	76
10.5	LASY OCHRONNE	76
10.6	GRUNTY ROLNE I LEŚNE.....	76
10.7	ZŁOŻA KOPALIN	77
10.8	ZASOBY WODNE	77
10.9	POWIERZCHNIA ZIEMI I GRUNTY	78
10.10	POWIETRZE	78
10.11	FLORA I FAUNA.....	79
10.12	WALORY KRAJOBRAZOWE	80
10.13	KLIMAT AKUSTYCZNY	81
10.14	EMISJA NIJEJONIZUJĄCEGO PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	82
10.15	DZIEDZICTWO KULTUROWE	83
10.16	MOŻLIWE ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE LUDZI W PRZYPADKU REALIZACJI ZAMIERZEŃ WSKAZANYCH W PROJEKCIE PLANU	83
10.17	WPŁYW PLANOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW NA OBSZARY SĄSIEDNIE, W SZCZEGÓLNOŚCI NA TERENY PODLEGAJĄCE OCHRONIE AKUSTYCZNEJ	83
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	84
11.1	OCHRONA OBSZARU NATURA 2000	84
11.2	OCHRONA SKŁADOWYCH ŚRODOWISKA	84
11.3	ZAPISY PROJEKTU PLANU MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB OGRANICZANIE NEGATYWNYCH WPŁYWÓW NA ŚRODOWISKO.....	85
12.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	91
13.	OCENA MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PLANU	94
14.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	94
15.	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	96
16.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	97
17.	ŹRÓDŁA INFORMACJI	102

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM NA TLE ORTOFOTOMAPY.....	10
RYSUNEK 2. POŁOŻENIE OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM NA TLE MAPY TOPOGRAFICZNEJ	11
RYSUNEK 3. OBOWIĄZUJĄCE USTALENIA PLANISTYCZNE.....	38
RYSUNEK 4. PRZEDMIOTOWY OBSZAR W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	43
RYSUNEK 5. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY NA TERENACH SĄSIEDNICH – W GRANICACH MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE	44

SPIS TABEL

TABELA 1. GŁÓWNE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA W DOKUMENTACH KRAJOWYCH	95
--	----

SPIS FOTOGRAFII

FOTOGRAFIA 1. WIDOK NA UL. ŚLĄSKĄ – UJĘCIE W KIERUNKU PÓŁNOCNYM.....	12
FOTOGRAFIA 2. WIDOK NA UL. ŚLĄSKĄ – KAMIENICA W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM.....	13
FOTOGRAFIA 3. WIDOK NA UL. ŚLĄSKĄ I TOROWISKO TRAMWAJOWE – UJĘCIE W KIERUNKU PÓŁNOCNYM, W KIERUNKU RONDA.....	13
FOTOGRAFIA 4. ROŚLINNOŚĆ WZDŁUŻ UL. ŚLĄSKIEJ	14
FOTOGRAFIA 5. TEREN GARAŻY W REJONIE UL. ŚLĄSKIEJ	14
FOTOGRAFIA 6. TEREN NIEZAGOSPODAROWANY W REJONIE GARAŻY	15
FOTOGRAFIA 7. TEREN NIEZAGOSPODAROWANY W REJONIE GARAŻY STANOWI MIEJSCE, GDZIE WYRZUCANE SĄ ŚMIECI ORAZ TEREN BIOLOGICZNIE CZYNNY.....	15
FOTOGRAFIA 8. PRZYKŁAD POWALONEGO I ROZKŁADAJĄCEGO SIĘ DRZEWA ORAZ PORZUCONE W TYM REJONIE ŚMIECI (REJON GARAŻY)	16
FOTOGRAFIA 9. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA – OSIEDLE UL. ŚLĄSKA	16
FOTOGRAFIA 10. WIDOK NA PÓŁNOCNĄ CZĘŚĆ TERENU OPRACOWANIA – TEREN PO HUCIE FLORIAN – NA PIERWSZYM PLANIE KOMENDA MIEJSKA POLICJI W ŚWIĘTOCHŁOWICACH, W TLE ZESPÓŁ DWÓCH WIEŻ WYCIĄGOWYCH SZYBÓW I I II DAWNEJ KOPALNI POLSKA	17
FOTOGRAFIA 11. WIDOK NA ZESPÓŁ DWÓCH WIEŻ WYCIĄGOWYCH SZYBÓW I I II DAWNEJ KOPALNI POLSKA	17
FOTOGRAFIA 12. WIDOK NA INWESTEKO S.A. W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI OBSZARU OPRACOWANIA.....	18
FOTOGRAFIA 13. TEREN NIEZAGOSPODAROWANY, POPRZEMYSŁOWY W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI OBSZARU OPRACOWANIA	18
FOTOGRAFIA 14. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA PRZY UL. NOWEJ	19
FOTOGRAFIA 15. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. KARD. S. WYSZYŃSKIEGO	19
FOTOGRAFIA 16. TEREN BIOLOGICZNIE CZYNNY W REJONIE SKRZYŻOWANIA UL. KARD. S. WYSZYŃSKIEGO I UL. NOWEJ	20
FOTOGRAFIA 17. SZCZELINA PRZECIWLOTNICZA W REJONIE KOŚCIOŁA PRZY UL. KARDYNAŁA S. WYSZYŃSKIEGO I UL. NOWEJ.....	20
FOTOGRAFIA 18. ZAMUROWANE WEJŚCIE DO SZCZELINY PRZECIWLOTNICZEJ W REJONIE KOŚCIOŁA PRZY UL. KARDYNAŁA S. WYSZYŃSKIEGO I UL. NOWEJ	21
FOTOGRAFIA 19. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. MARIANNY I JANA KRZYŻOWSKICH	21
FOTOGRAFIA 20. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA PRZY UL. NOWEJ	22
FOTOGRAFIA 21. TEREN GARAŻY W REJONIE UL. NOWEJ.....	22
FOTOGRAFIA 22. DOJAZD DO STAWU KALINA – UL. NOWA.....	23
FOTOGRAFIA 23. STAW KALINA.....	23
FOTOGRAFIA 24. PRZEPOMPOWNIA WODY ZE STAWU KALINA PRZY UL. WIŚNIOWEJ.....	24
FOTOGRAFIA 25. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. BRZOWEJ.....	24
FOTOGRAFIA 26. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. BUKOWEJ	25
FOTOGRAFIA 27. CMENTARZ PRZY UL. WIŚNIOWEJ.....	25
FOTOGRAFIA 28. TEREN RODZINNEGO OGRODU DZIAŁKOWEGO „RELAKS” PRZY UL. WIŚNIOWEJ	26
FOTOGRAFIA 29. ZABUDOWA MIESZKANIOWA SZEREGOWA PRZY UL. WIŚNIOWEJ	26
FOTOGRAFIA 30. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA PRZY UL. BUKOWEJ	27
FOTOGRAFIA 31. WIDOK NA TEREN KOLEJOWY PRZY PÓŁNOCNEJ GRANICY TERENU OPRACOWANIA	27
FOTOGRAFIA 32. SKRZYŻOWANIE ULIC WOJSKA POLSKIEGO I HAJDUKI	28
FOTOGRAFIA 33. WIDOK NA UL. WOJSKA POLSKIEGO I TOROWISKO TRAMWAJOWE.....	28
FOTOGRAFIA 34. WIDOK NA UL. WOJSKA POLSKIEGO I TOROWISKO TRAMWAJOWE.....	29

FOTOGRAFIA 35. WIDOK NA TORY KOLEJOWE – BOCZNICĘ W RAMACH TERENU DAWNEJ HUTY FLORIAN	29
FOTOGRAFIA 36. ZABUDOWA NA TERENIE DAWNEJ HUTY FLORIAN	30
FOTOGRAFIA 37. ZABUDOWA PRZY UL. HUTNICZEJ	30
FOTOGRAFIA 38. TERENY BIOLOGICZNIE CZYNNIE W OTOCZENIU UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”	31
FOTOGRAFIA 39. TERENY BIOLOGICZNIE CZYNNIE W OTOCZENIU UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”	31
FOTOGRAFIA 40. TERENY BIOLOGICZNIE CZYNNIE W OTOCZENIU UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”	32
FOTOGRAFIA 41. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA” – ZBIORNIK WODNY I TERENY PODMOKŁE.....	32
FOTOGRAFIA 42. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA” – ZBIORNIK WODNY I TERENY PODMOKŁE.....	33
FOTOGRAFIA 43. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA”	33
FOTOGRAFIA 44. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA” – TROPY ZWIERZĄT	34
FOTOGRAFIA 45. NOWA INWESTYCJA MIESZKANIOWA W SĄSIEDZTWIE UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”	34
FOTOGRAFIA 46. WIDOK NA TERENY OTWARTE I NOWĄ INWESTYJCJĘ MIESZKANIOWĄ W SĄSIEDZTWIE UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”	35
FOTOGRAFIA 47. WIDOK NA TERENY OTWARTE, SIĘĆ ELEKTROENERGETYCZNĄ, ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ I GARAŻE ORAZ W TLE ZESPÓŁ DWÓCH WIEŻ WYCIĄGOWYCH SZYBÓW I I II DAWNEJ KOPALNI POLSKA	35

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW MAPOWYCH

RYSUNEK 1. MAPA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, 1:1 000

1. WPROWADZENIE

1.1 PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi rozwiązań przyjętych w projekcie *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Świętochłowice w rejonie ulic Śląskiej i Metalowców, torów kolejowych oraz południowo-wschodniej granicy administracyjnej miasta*, procedowanego na podstawie uchwały nr LXXIV/595/23 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 11 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Świętochłowice w rejonie ulic Śląskiej i Metalowców, torów kolejowych oraz południowo-wschodniej granicy administracyjnej miasta.

Opracowanie uwzględnia regulacje wynikające z następujących ustaw wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do nich:

1. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2024 poz. 54);
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1356 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2024 poz. 82);
6. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t. j. Dz. U. z 2023 poz. 633 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.);
9. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
10. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów sprawdzania dotrymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2022 r. poz. 1121);
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1724);
13. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138);
14. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110);
15. Obwieszczenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1679);

16. Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 25 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1169);
 17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
 18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
 19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.);
 20. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 26);
 21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911 z późn. zm.);
 22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1967);
 23. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.).
- Ustawy i rozporządzenia przytoczone powyżej oraz podejmowane na ich podstawie uchwały stanowią wytyczne w zakresie określania typów obszarów i obiektów, wprowadzenia ochrony organizmów żywych i przyrody, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa ludności. Stanowią one również podstawę do konstrukcji aktów planowania przestrzennego.

1.2 PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA

Prognoza oddziaływania na środowisko określa wpływ realizacji projektu aktu planowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze i środowisko geograficzne. Celem prognozy jest określenie aktualnego stanu środowiska oraz identyfikacja zagrożeń, płaszczyzn problematycznych i potencjalnych konfliktów przyrodniczo-społeczno-ekonomicznych, wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu projektu *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Świętochłowice w rejonie ulic Śląskiej i Metalowców, torów kolejowych oraz południowo-wschodniej granicy administracyjnej miasta*. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje obszar wskazany w uchwale intencyjnej o powierzchni około 212 ha.

1.3 ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.), a także w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 lipca 2024 r. (znak pisma WOOŚ.411.137.2024.PB) oraz w piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie z dnia 09 lipca 2024 r. (znak pisma NS-NZ.9022.4.12.2024). Prognoza oddziaływania na środowisko dostosowana jest do zakresu i stopnia szczegółowości planu. Do opracowania załączono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

1.4 METODY SPORZĄDZANIA OPRACOWANIA

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko obejmuje rozpoznanie stanu oraz zasobów biotycznych i abiotycznych środowiska przyrodniczego i środowiska geograficznego na podstawie dostępnych materiałów, w szczególności opracowania ekofizjograficznego. Analizę i ocenę środowiska naturalnego przeprowadzono na podstawie dostępnych materiałów i opracowań, w szczególności opracowań ekofizjograficznych, jak również archiwalnych opracowań studialnych, materiałów kartograficznych oraz danych uzyskanych w trakcie inwentaryzacji terenowej (zrealizowanej w dniach 26-28.03.2024 r. oraz 25.04.2024 r.). Szczegółowe zestawienie danych i opracowań wskazano w rozdziale 18. – Źródła informacji.

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano głównie metody opisowe (opis aktualnego stanu, poszczególnych elementów, procesów i zjawisk), metody porównawcze (porównanie poszczególnych przypadków), metody analityczne (analizy wyodrębniające i określające cechy, właściwości, składniki obiektu lub zjawiska) i metody waloryzacyjne (określenie wartości, w tym przyrodniczej, obszaru). W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi, natomiast w zakresie prognozowania oddziaływania na środowisko stosowano m.in. prognozowanie przez analogię, gdzie prognozowanie zmian obszarów, przemian środowiska i skutków realizacji aktu planowania przestrzennego opiera się na racjonalnym porównaniu podobnych jednostek przestrzennych (o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach). Zaznacza się, iż w aktualnie brak jest formalnie obowiązującego i znormalizowanego nazewnictwa, które powinno być zestandaryzowane dla tego typu opracowań.

Wykorzystanie ww. materiałów i metod pozwoliło na scharakteryzowanie całokształtu środowiska przyrodniczego i środowiska geograficznego, ze wszystkimi elementami składowymi, oraz na sformułowanie wskazań dotyczących ochrony przyrody i ochrony środowiska przed negatywnymi skutkami zmiany przeznaczenia terenu. W prognozie oceniono potencjalny wpływ ustaleń aktu planowania przestrzennego na jakość środowiska przyrodniczego, a także poddano ocenie wielkość i charakter tego wpływu. Prognozę dopełniają wnioski i zalecenia.

Opracowanie uzupełnia załącznik graficzny prezentujący ustalenia aktu planowania przestrzennego ocenione według klucza jako pozytywne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, neutralne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi i negatywne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi. Dodatkowo wskazano ustalenia planu, które zabezpieczają (utrzymują lub wprowadzają) tereny biologicznie czynne bądź obiekty wartościowe z przyrodniczego punktu widzenia.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 OBSZAR OBJĘTY OPRACOWANIEM, LOKALIZACJA I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE

Opracowaniem została objęta południowo-wschodnia część miasta Świętochłowie. Świętochłowie to miasto na prawach powiatu w województwie śląskim. Pod względem gospodarczym zlokalizowane jest w Konurbacji Górnośląskiej, natomiast pod względem fizycznogeograficznym zlokalizowane jest w południowej części Wyżyny Śląskiej – na Wyżynie Katowickiej. Przez miasto przepływa rzeka Rawa.

Świętochłowie graniczą od północy z Bytomiem, od zachodu i południowego zachodu z Rudą Śląską, a od wschodu i południowego wschodu z Chorzowem. Do najważniejszych połączeń

komunikacyjnych miasta zalicza się drogę wojewódzką nr 902 (Drogowa Trasa Średnicowa) łączącą Świętochłowice z Katowicami, Rudą Śląską i Gliwicami oraz fragment tranzytowej trasy kolejowej biegnącej z zachodu na wschód, gdzie obecnie funkcjonuje linia kolejowa nr 137 łącząca Katowice z Legnicą (2-torowa zelektryfikowana na odcinku Katowice-Rudziniec Gliwicki).

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje obszar zlokalizowany w południowo-wschodniej części miasta, na pograniczu dzielnic Zgoda i Centrum, o powierzchni około 212 ha. Jego granice stanowią w przybliżeniu:

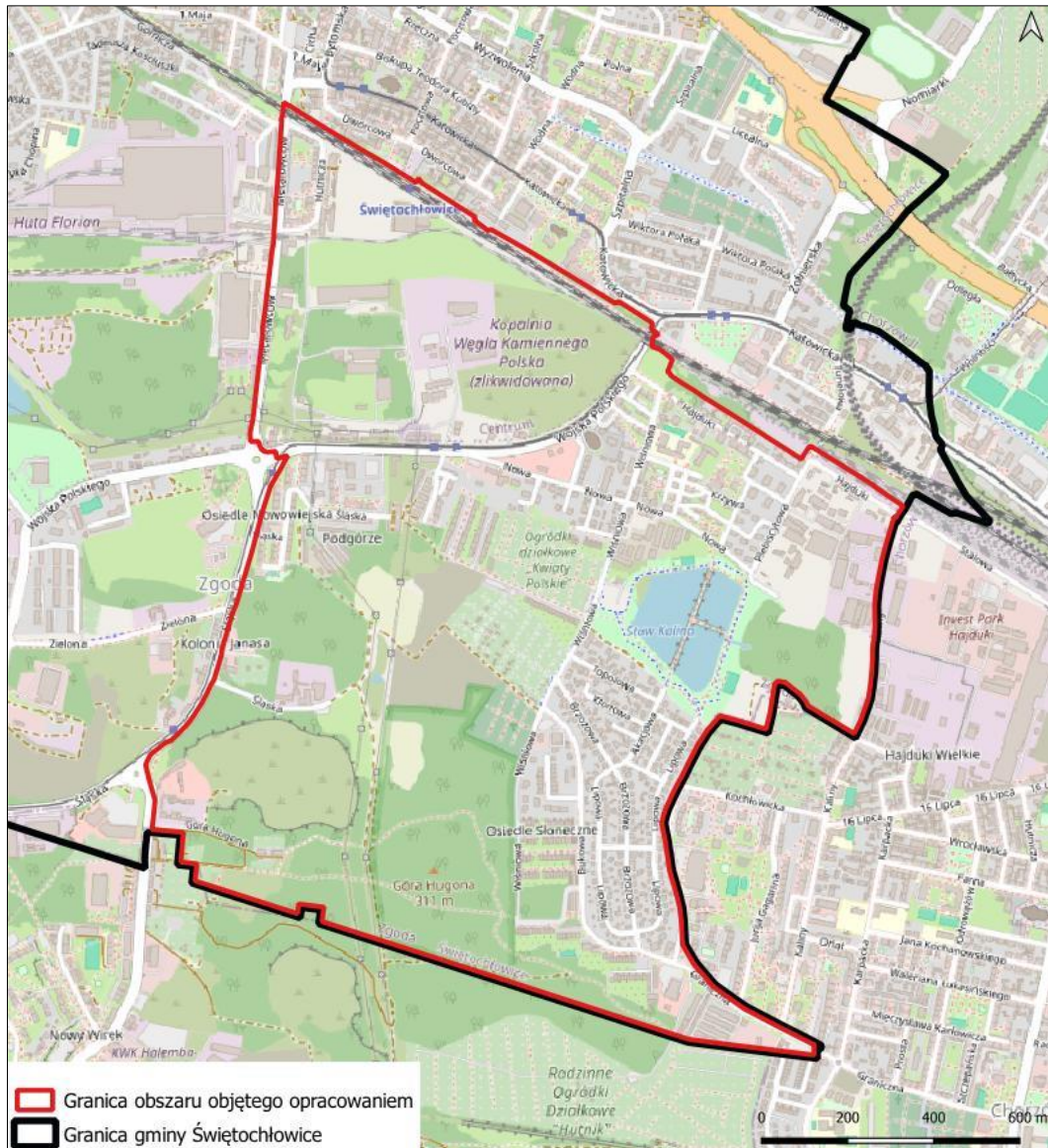
- od północy – linia kolejowa,
- od zachodu – ulice Metalowców, Śląska, ks. L. Tunkla (Ruda Śląska),
- od wschodu – granica administracyjna miasta oraz ulice Kaliny (Chorzów), S. Żółkiewskiego (Chorzów), Graniczna (Chorzów),
- od południa – granica administracyjna miasta i tereny biologicznie czynne.

Poniżej zamieszczono lokalizację przedmiotowego terenu na tle ortofotomapy oraz mapy topograficznej (OSM). Dodatkowo zamieszczono fotografie obrazujące zagospodarowanie obszaru opracowania.

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM NA TLE ORTOFOTOMAPY

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE Z WYKORZYSTANIEM [HTTPS://MAPY.GEOPORTAL.GOV.PL/](https://mapy.geoportal.gov.pl/)

RYСУNEK 2. POŁOŻENIE OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM NA TLE MAPY TOPOGRAFICZNEJ

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE Z WYKORZYSTANIEM OSM

Przedmiotowy obszar jest w znacznej części przekształcony antropogenicznie i zagospodarowany. Północna część obszaru opracowania – pomiędzy torami kolejowymi, ul. Metalowców i ul. Wojska Polskiego – to przede wszystkim tereny dawnej Huty Florian, gdzie na terenach przemysłowych są wprowadzane nowe formy użytkowania. Przy ulicach Metalowców i Wojska Polskiego oraz przy ul. Śląskiej zlokalizowane są liczne stare kamienice (zabudowa wielorodzinna, tzw. familoki). Stan budynków jest zróżnicowany. Zabudowa w północno-wschodniej i zachodniej części obszaru opracowania to głównie budynki mieszkaniowe wielorodzinne (osiedla bloków) o różnej wysokości i stanie. W części południowo-wschodniej zlokalizowane są z kolei przede wszystkim domy mieszkalne jednorodzinne (wolnostojące, w zabudowie bliźniaczej oraz szeregowej). W granicach obszaru zlokalizowane są obiekty i tereny usługowe, produkcyjne oraz składy i magazyny. Całość zagospodarowania jest dopełniana przez liczne obiekty zabytkowe, w tym wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego zespół dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska.

Ponadto w granicach opracowania zlokalizowane są ogrody działkowe, czynny cmentarz, Staw Kalina (dawniej będący znacznie zanieczyszczonym obiektem hydrograficznym, aktualnie po zakończonej remediacji) oraz hałdy (składowiska przemysłowe, pogórnice). W południowej i środkowej części obszaru zlokalizowane są tereny biologicznie czynne o charakterze terenów otwartych trawiastych oraz zadrzewień, na których niestety postępuje ekspansja terenów inwestycyjnych (nowe inwestycje mieszkaniowe). W graniach opracowania zlokalizowany jest również użytek ekologiczny.

Zasadniczo przedmiotowy teren ma historycznie ukształtowaną strukturę przestrzenną, urbanistyczną i funkcjonalną.

FOTOGRAFIA 1. WIDOK NA UL. ŚLĄSKĄ – UJĘCIE W KIERUNKU PÓŁNOCNYM

FOTOGRAFIA 2. WIDOK NA UL. ŚLĄSKĄ – KAMIENICA W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM

FOTOGRAFIA 3. WIDOK NA UL. ŚLĄSKĄ I TOROWISKO TRAMWAJOWE – UJĘCIE W KIERUNKU PÓŁNOCNYM, W KIERUNKU RONDA

FOTOGRAFIA 4. ROŚLINNOŚĆ WZDŁUŻ UL. ŚLĄSKIEJ

FOTOGRAFIA 5. TEREN GARAŻY W REJONIE UL. ŚLĄSKIEJ

FOTOGRAFIA 6. TEREN NIEZAGOSPODAROWANY W REJONIE GARAŻY

FOTOGRAFIA 7. TEREN NIEZAGOSPODAROWANY W REJONIE GARAŻY STANOWI MIEJSCE, GDZIE WYRZUCANE SĄ ŚMIECI ORAZ TEREN BIOLOGICZNIE CZYNNY

FOTOGRAFIA 8. PRZYKŁAD POWALONEGO I ROZKŁADAJĄCEGO SIĘ DRZEWA ORAZ PORZUCONE W TYM REJONIE ŚMIECI (REJON GARAŻY)

FOTOGRAFIA 9. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA – OSIEDLE UL. ŚLĄSKA

FOTOGRAFIA 10. WIDOK NA PÓŁNOCNĄ CZĘŚĆ TERENU OPRACOWANIA – TEREN PO HUCIE FLORIAN – NA PIERWSZYM PLANIE KOMENDA MIEJSKA POLICJI W ŚWIĘTOCHŁOWICACH, W TLE ZESPÓŁ DWÓCH WIEŻ WYCIĄGOWYCH SZYBÓW I I II DAWNEJ KOPALNI POLSKA

FOTOGRAFIA 11. WIDOK NA ZESPÓŁ DWÓCH WIEŻ WYCIĄGOWYCH SZYBÓW I I II DAWNEJ KOPALNI POLSKA

FOTOGRAFIA 12. WIDOK NA INVESTEKO S.A. W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI OBSZARU OPRACOWANIA

FOTOGRAFIA 13. TEREN NIEZAGOSPODAROWANY, POPRZEMYSŁOWY W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI OBSZARU OPRACOWANIA

FOTOGRAFIA 14. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA PRZY UL. NOWEJ

FOTOGRAFIA 15. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. KARD. S. WYSZYŃSKIEGO

FOTOGRAFIA 16. TEREN BIOLOGICZNIE CZYNNY W REJONIE SKRZYŻOWANIA UL. KARD. S. WYSZYŃSKIEGO I UL. NOWEJ

FOTOGRAFIA 17. SZCZELINA PRZECIWOLOTNICA W REJONIE KOŚCIOŁA PRZY UL. KARDYNAŁA S. WYSZYŃSKIEGO I UL. NOWEJ

FOTOGRAFIA 18. ZAMUROWANE WEJŚCIE DO SZCZELINY PRZECIWOLOTNICZEJ W REJONIE KOŚCIOŁA PRZY UL. KARDYNAŁA S. WYSZYŃSKIEGO I UL. NOWEJ

FOTOGRAFIA 19. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. MARIANNY I JANA KRZYŻOWSKICH

FOTOGRAFIA 20. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA PRZY UL. NOWEJ

FOTOGRAFIA 21. TEREN GARAŻY W REJONIE UL. NOWEJ

FOTOGRAFIA 22. DOJAZD DO STAWU KALINA – UL. NOWA

FOTOGRAFIA 23. STAW KALINA

FOTOGRAFIA 24. PRZEPOMPOWNIA WODY ZE STAWU KALINA PRZY UL. WIŚNIOWEJ

FOTOGRAFIA 25. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. BRZOWEJ

FOTOGRAFIA 26. ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA PRZY UL. BUKOWEJ

FOTOGRAFIA 27. CMENTARZ PRZY UL. WIŚNIOWEJ

FOTOGRAFIA 28. TEREN RODZINNEGO OGRODU DZIAŁKOWEGO „RELAKS” PRZY UL. WIŚNIOWEJ

FOTOGRAFIA 29. ZABUDOWA MIESZKANIOWA SZEREGOWA PRZY UL. WIŚNIOWEJ

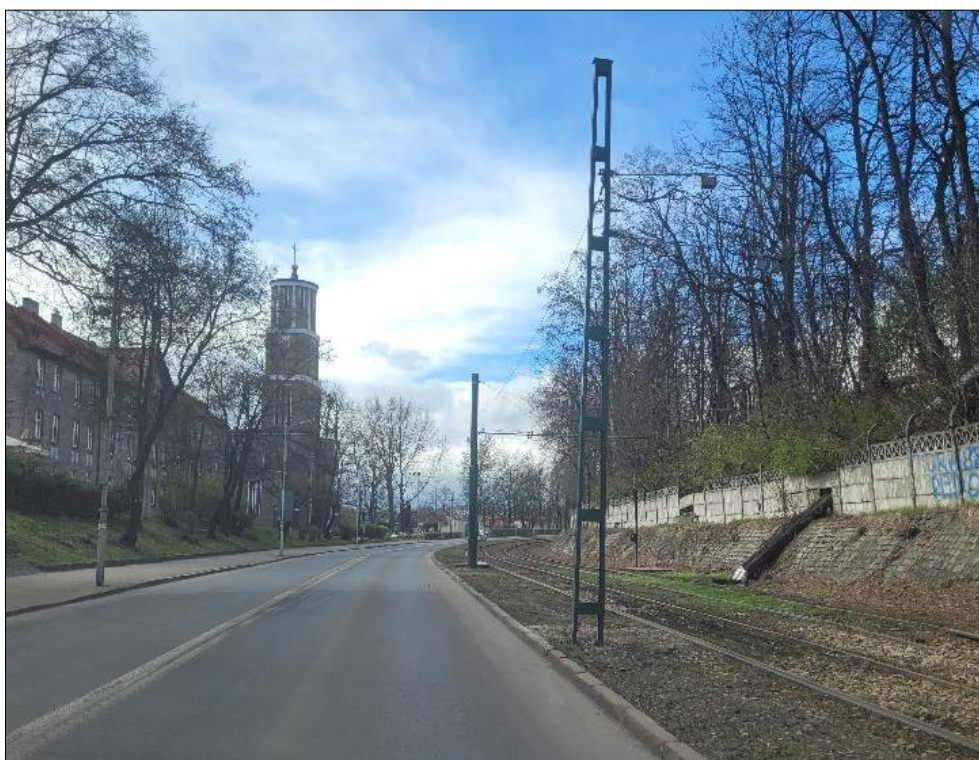
FOTOGRAFIA 30. ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA PRZY UL. BUKOWEJ

FOTOGRAFIA 31. WIDOK NA TEREN KOLEJOWY PRZY PÓŁNOCNEJ GRANICY TERENU OPRACOWANIA

FOTOGRAFIA 32. SKRZYŻOWANIE ULIC WOJSKA POLSKIEGO I HAJDUKI

FOTOGRAFIA 33. WIDOK NA UL. WOJSKA POLSKIEGO I TOROWISKO TRAMWAJOWE

FOTOGRAFIA 34. WIDOK NA UL. WOJSKA POLSKIEGO I TOROWISKO TRAMWAJOWE

FOTOGRAFIA 35. WIDOK NA TORY KOLEJOWE – BOCZNICĘ W RAMACH TERENU DAWNEJ HUTY FLORIAN

FOTOGRAFIA 36. ZABUDOWA NA TERENIE DAWNEJ HUTY FLORIAN

FOTOGRAFIA 37. ZABUDOWA PRZY UL. HUTNICZEJ

FOTOGRAFIA 38. TERENY BIOLOGICZNIE CZYNNE W OTOCZENIU UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”

FOTOGRAFIA 39. TERENY BIOLOGICZNIE CZYNNE W OTOCZENIU UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”

FOTOGRAFIA 40. TERENY BIOLOGICZNIE CZYNNE W OTOCZENIU UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”

FOTOGRAFIA 41. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA” – ZBIORNIK WODNY I TERENY PODMOKŁE

FOTOGRAFIA 42. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA” – ZBIORNIK WODNY I TERENY PODMOKŁE

FOTOGRAFIA 43. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA”

FOTOGRAFIA 44. UŻYTEK EKOLOGICZNY „LAS NA GÓRZE HUGONA” – TROPY ZWIERZĄT

FOTOGRAFIA 45. NOWA INWESTYCJA MIESZKANIOWA W SĄSIEDZTWIE UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”

FOTOGRAFIA 46. WIDOK NA TERENY OTWARTE I NOWĄ INWESTYCJĘ MIESZKANIOWĄ W SĄSIEDZTWIE UŻYTKU EKOLOGICZNEGO „LAS NA GÓRZE HUGONA”

FOTOGRAFIA 47. WIDOK NA TERENY OTWARTE, SIĘĆ ELEKTROENERGETYCZNĄ, ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ I GARAŻE ORAZ W TLE ZESPÓŁ DWÓCH WIEŻ WYCIĄGOWYCH SZYBÓW I I II DAWNEJ KOPALNI POLSKA

2.2 AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE USTALENIA PLANISTYCZNE

W granicach analizowanego obszaru obowiązują trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego¹ przyjęte następującymi uchwałami:

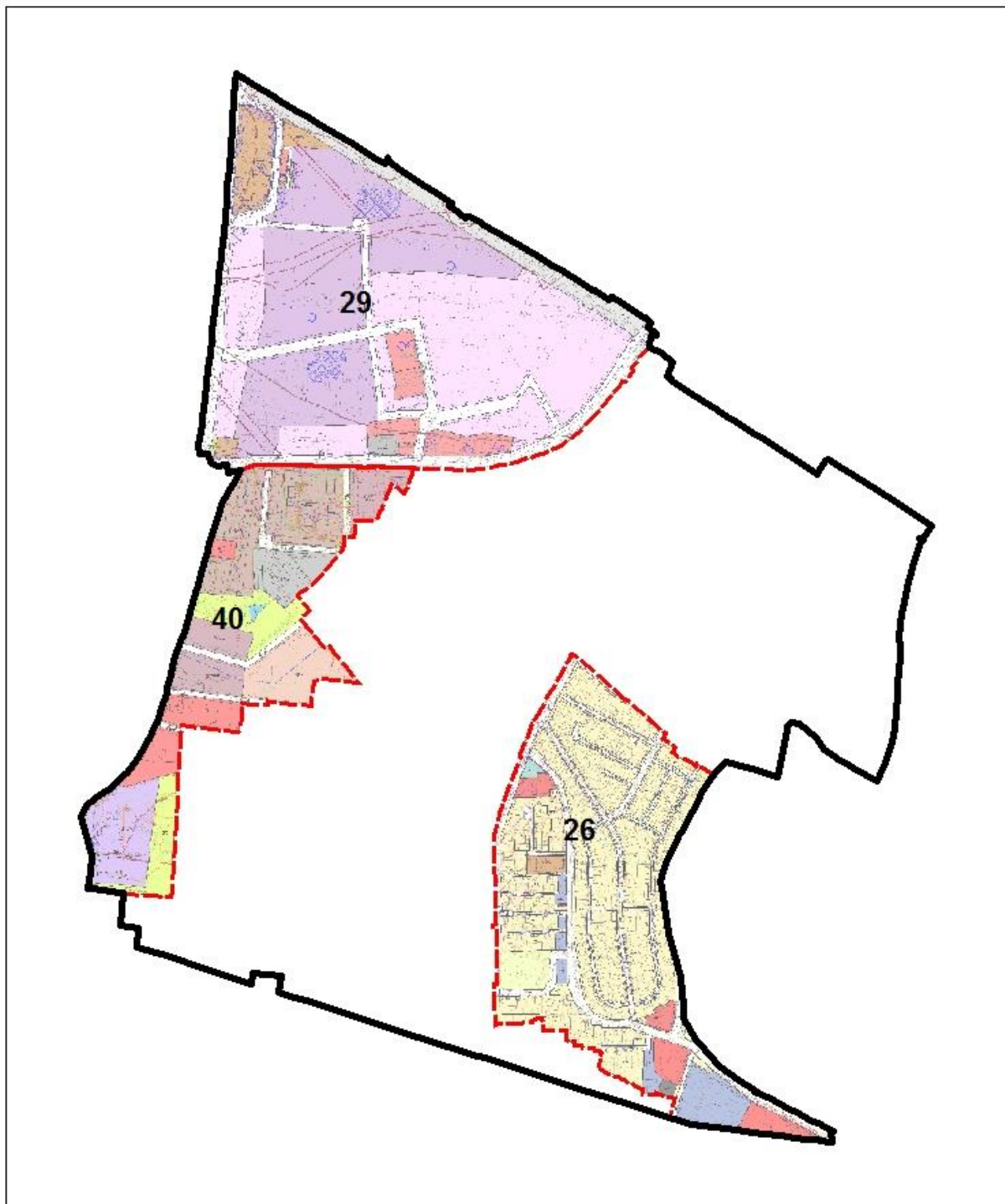
- uchwała nr V/34/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Zgody na terenie miasta Świętochłowice w rejonie ulic Komandra, Bukowej, Brzozowej i Granicznej – plan nr 26 w rejestrze, który obejmuje południowo-wschodnią część przedmiotowego terenu:
 - przeznaczenia terenów wskazane w planie to:
 - a) MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - c) U - tereny zabudowy usługowej,
 - d) KG - tereny garaży,
 - e) KP - tereny parkingów,
 - f) Z - tereny zieleni,
 - g) E - tereny infrastruktury technicznej – energetyka,
 - h) G - tereny infrastruktury technicznej – gazownictwo,
 - i) KDZ - tereny dróg publicznych – drogi klasy zbiorczej,
 - j) KDL - tereny dróg publicznych – drogi klasy lokalnej,
 - k) KDD - tereny dróg publicznych – drogi klasy dojazdowej,
 - zasadniczo całość terenów w granicach planu jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – zgodność aktualnego zagospodarowania z ustaleniami planu obowiązującego,
 - **proponowane w ocenianym projekcie planu przeznaczenia (funkcje terenów) są zasadniczo zgodne z ustaleniami planu obowiązującego – wyjątek stanowią teren 40Z (w planie obowiązującym), który w projekcie planu zostaje włączony do terenu 11KOG (w projekcie planu);**
- uchwała nr V/37/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami: Wojska Polskiego i Metalowców oraz torami kolejowymi – plan nr 29 w rejestrze, który obejmuje północno-zachodnią część przedmiotowego terenu:
 - przeznaczenia terenów wskazane w planie to:
 - a) MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - b) U – tereny zabudowy usługowej,
 - c) UK – tereny zabudowy usługowej – usług kultury,
 - d) UA – tereny zabudowy usługowej – usług administracji,
 - e) ZP – tereny zieleni urządzonej,
 - f) PP – tereny zabudowy przemysłowo-produkcyjnej,
 - g) UP - tereny zabudowy usług komercyjnych i produkcyjnych,
 - h) KG – tereny garaży,
 - i) IT - tereny infrastruktury technicznej – telekomunikacja,
 - j) IE - tereny infrastruktury technicznej – energetyka,
 - k) KDZ - tereny dróg publicznych – drogi klasy zbiorczej,
 - l) KDL - tereny dróg publicznych – drogi klasy lokalnej,

¹ W opracowaniu stosuje się zamiennie następujące określenia: obowiązujący plan miejscowy, obowiązujący plan.

- m) KDD - tereny dróg publicznych – drogi klasy dojazdowej,
- n) KW – tereny dróg wewnętrznych,
- o zasadniczo całość terenów w granicach planu jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – zgodność aktualnego zagospodarowania z ustaleniami planu obowiązującego,
- o zaznacza się, iż znaczna część obszaru objętego planem stanowi obecnie tereny poprzemysłowe, dla których można ustalić nowe funkcje (adekwatne dla tego typu terenu),
- o **proponowane w ocenianym projekcie planu przeznaczenia (funkcje terenów) są zasadniczo zgodne z ustaleniami planu obowiązującego, jednak zaznacza się, iż w projekcie planu dokonuje się następujących zmian:**
 - scalono tereny U, UP i PP (w planie obowiązującym), aby podzielić je w innym układzie i wyróżnić tereny U i U-P (w projekcie planu),
 - ograniczono układ komunikacyjny (w projekcie planu),
 - przekształcono teren 13.U (w planie obowiązującym) na teren 2MW-U (w projekcie planu) – zmiana na podyktowana jest stanem rzeczywistym obszaru (istniejąca zabudowa mieszkaniowa);
- uchwała nr XXII/167/19 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Śląskiej, Wojska Polskiego oraz granicy administracyjnej miasta – plan nr 40 w rejestrze, który obejmuje zachodnią część przedmiotowego terenu:
 - o przeznaczenia terenów wskazane w planie to:
 - a) MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - c) MW/U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
 - d) U – tereny zabudowy usługowej,
 - e) U/P – tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej,
 - f) ZP – tereny zieleni urządzonej,
 - g) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
 - h) KG – tereny zabudowy garażowej,
 - i) KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej,
 - j) KDD – tereny dróg publicznych klasy dojazdowej,
 - k) KDW – tereny dróg wewnętrznych,
 - o część terenów w granicach planu jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – zgodność aktualnego zagospodarowania z ustaleniami planu obowiązującego,
 - o część terenów w granicach planu nie została do tej pory zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – dotyczy to terenów 1MN, 2MW/U, 3MW/U, 3U oraz część 1U/P,
 - o **proponowane w ocenianym projekcie planu przeznaczenia (funkcje terenów) są zasadniczo zgodne z ustaleniami planu obowiązującego, jednak zaznacza się, iż w projekcie planu dokonuje się następujących zmian:**
 - skorygowano tereny garaży zgodnie ze stanem istniejącym,
 - przekształcono teren 1UP (w planie obowiązującym) w teren 1U-PS (w projekcie planu),

- fragment terenu 1UP (w planie obowiązującym) zmieniono w teren 8U (w projekcie planu),
- przekształcono teren 2ZP (w planie obowiązującym) w teren 3ZN (w projekcie planu),
- ograniczono teren 2ZP (w planie obowiązującym) na rzecz terenów 1MN-MW oraz 8U (w projekcie planu),
- zmodyfikowano układ komunikacyjny (w projekcie planu).

Poniżej zamieszczono grafikę prezentującą obowiązujące ustalenia planistyczne.

RYSUNEK 3. OBOWIĄZUJĄCE USTALENIA PLANISTYCZNE

Uwaga ogólna: Niezależnie od stopnia pokrycia przedmiotowego terenu obowiązującymi planami miejscowymi należy każdorazowo mieć na uwadze fakt funkcjonowania aktu prawa miejscowego i jego skutki prawne. W obowiązujących obecnie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego często są już wprowadzone przeznaczenia terenów odmienne od aktualnego stanu użytkowania (np. wprowadzenie terenów zabudowy na terenach biologicznie czynnych). W tym przypadku zasadne jest podtrzymanie obowiązujących ustaleń planistycznych (lub równoważnych) ze względu na możliwość wystąpienia roszczeń związanych z obniżeniem wartości nieruchomości i uniemożliwieniem korzystania z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem.

2.3 CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANYCH ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego² wprowadza następujące przeznaczenia:

- a) MN - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- b) MNS - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej;
- c) MN-MW - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- d) MW - teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- e) MW-U - teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług;
- f) U - teren usług;
- g) UE - teren usług edukacji;
- h) UR - teren usług kultu religijnego;
- i) U-ZP – teren usług lub zieleni urządzonej;
- j) U-P - teren usług lub produkcji;
- k) U-PS - teren usług lub składów i magazynów;
- l) U-INS - teren usług lub stacji paliw płynnych;
- m) PS - teren składów i magazynów;
- n) KDZ - teren drogi zbiorczej;
- o) KDZ-KKS - teren drogi zbiorczej lub komunikacji szynowej;
- p) KDL - teren drogi lokalnej;
- q) KDD - teren drogi dojazdowej;
- r) KR - teren komunikacji drogowej wewnętrznej;
- s) KP - teren komunikacji pieszo-rowerowej;
- t) KK - teren komunikacji kolejowej i szynowej;
- u) KO - teren obsługi komunikacji;
- v) KOG - teren garażu;
- w) KOP - teren parkingu;
- x) IE - teren elektroenergetyki;
- y) IT - teren telekomunikacji;
- z) IG - teren gazownictwa;
- aa) IW - teren wodociągów;
- bb) WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych;
- cc) ZN - teren zieleni naturalnej;
- dd) ZP - teren zieleni urządzonej;

² W opracowaniu stosuje się zamiennie następujące określenia: plan miejscowy, plan.

- ee) ZD - teren ogrodów działkowych;
- ff) CC - teren cmentarza czynnego.

Część graficzna planu zawiera oznaczenia graficzne następujących elementów zagospodarowania przestrzennego wynikających z przepisów odrębnych:

- 1) granica złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Polska ID 2088;
- 2) granica złoża węgla kamiennego Barbara-Chorzów ID 333;
- 3) cały obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w granicy złoża węgla kamiennego Polska-Wirek ID 370;
- 4) zespół dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska, wpisany do rejestru zabytków woj. śląskiego pod nr A/110/04;
- 5) otoczenie zespołu dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska, wpisany do rejestru zabytków pod nr A/110/04;
- 6) granica użytku ekologicznego "Las na Górze Hugona";
- 7) tereny zamknięte zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, przez które przebiegają linie kolejowe;
- 8) strefa od linii kolejowej ograniczająca możliwość zainwestowania i zagospodarowania terenu;
- 9) teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji.

Część graficzna planu zawiera oznaczenia graficzne następujących elementów informacyjnych niebędących ustaleniami planu:

- 1) granica administracyjna miasta Świętochłowice;
- 2) granice działek ewidencyjnych;
- 3) budynki;
- 4) linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV;
- 5) wodociąg magistralny DN 1200 mm;
- 6) granica obszaru płytkiej eksploatacji węgla kamiennego.

Zapisy projektu planu istotne ze względu na ochronę środowiska i przyrody przedstawiono w rozdziale 12.3 *Zapisy projektu planu mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych wpływów na środowisko.*

Dla części przedmiotowego obszaru, która jest objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazuje się, wymienione już w rozdziale 2.2, różnice pomiędzy ustaleniami projektu planu a ustaleniami obowiązujących planów miejscowych:

- uchwała nr V/34/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Zgody na terenie miasta Świętochłowice w rejonie ulic Komandra, Bukowej, Brzozowej i Granicznej – plan nr 26 w rejestrze, który obejmuje południowo-wschodnią część przedmiotowego terenu:
 - zasadniczo całość terenów w granicach planu jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – zgodność aktualnego zagospodarowania z ustaleniami planu obowiązującego,
 - **proponowane w ocenianym projekcie planu przeznaczenia (funkcje terenów) są zasadniczo zgodne z ustaleniami planu obowiązującego – wyjątek stanowią teren 40Z (w planie obowiązującym), który w projekcie planu zostaje włączony do terenu 11KOG (w projekcie planu);**

- uchwała nr V/37/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami: Wojska Polskiego i Metalowców oraz torami kolejowymi – plan nr 29 w rejestrze, który obejmuje północno-zachodnią część przedmiotowego terenu:
 - zasadniczo całość terenów w granicach planu jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – zgodność aktualnego zagospodarowania z ustaleniami planu obowiązującego,
 - zaznacza się, iż znaczna część obszaru objętego planem stanowi obecnie tereny przemysłowe, dla których można ustalić nowe funkcje (adekwatne dla tego typu terenu),
 - **proponowane w ocenianym projekcie planu przeznaczenia (funkcje terenów) są zasadniczo zgodne z ustaleniami planu obowiązującego, jednak zaznacza się, iż w projekcie planu dokonuje się następujących zmian:**
 - scalono tereny U, UP i PP (w planie obowiązującym), aby podzielić je w innym układzie i wyróżnić tereny U i U-P (w projekcie planu),
 - ograniczono układ komunikacyjny (w projekcie planu),
 - przekształcono teren 13.U (w planie obowiązującym) na teren 2MW-U (w projekcie planu) – zmiana na podyktowana jest stanem rzeczywistym obszaru (istniejąca zabudowa mieszkaniowa);
- uchwała nr XXII/167/19 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Śląskiej, Wojska Polskiego oraz granicy administracyjnej miasta – plan nr 40 w rejestrze, który obejmuje zachodnią część przedmiotowego terenu:
 - część terenów w granicach planu jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – zgodność aktualnego zagospodarowania z ustaleniami planu obowiązującego,
 - część terenów w granicach planu nie została do tej pory zagospodarowana zgodnie z obowiązującym planem – dotyczy to terenów 1MN, 2MW/U, 3MW/U, 3U oraz część 1U/P,
 - **proponowane w ocenianym projekcie planu przeznaczenia (funkcje terenów) są zasadniczo zgodne z ustaleniami planu obowiązującego, jednak zaznacza się, iż w projekcie planu dokonuje się następujących zmian:**
 - skorygowano tereny garaży zgodnie ze stanem istniejącym,
 - przekształcono teren 1U/P (w planie obowiązującym) w teren 1U-PS (w projekcie planu),
 - fragment terenu 1U/P (w planie obowiązującym) zmieniono w teren 7U (w projekcie planu),
 - przekształcono teren 2ZP (w planie obowiązującym) w teren 3ZN (w projekcie planu),
 - ograniczono teren 2ZP (w planie obowiązującym) na rzecz terenów 1MN-MW oraz 7U (w projekcie planu),
 - zmodyfikowano układ komunikacyjny (w projekcie planu).

Dla części przedmiotowego obszaru, która nie jest objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazuje się najistotniejsze proponowane w projekcie planu zmiany względem aktualnego zagospodarowania:

- wydzielenie terenu 1PS na terenie niezagospodarowane placu,
- wydzielenie terenu 1U-ZP na terenie składowania złomu,
- wydzielenie terenu 1KO,
- poszerzenie terenu 4U o fragment terenu biologicznie czynnego,
- wprowadzenie terenów 17MN i 7MW na terenach biologicznie czynnych,
- wprowadzenie terenu 1MN-MW na terenie biologicznie czynnym,
- wskazanie terenu 7ZP na terenie biologicznie czynnym,
- poszerzenie drogi 1KDZ-KKS ze względu na planowaną inwestycję drogową (rejon skrzyżowania z ul. Nową),
- korekty układu komunikacyjnego.

Część w przyjętych rozwiązaniach wynika z wydanych decyzji o warunkach zabudowy – patrz rozdział 2.4.3.

2.4 POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.4.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

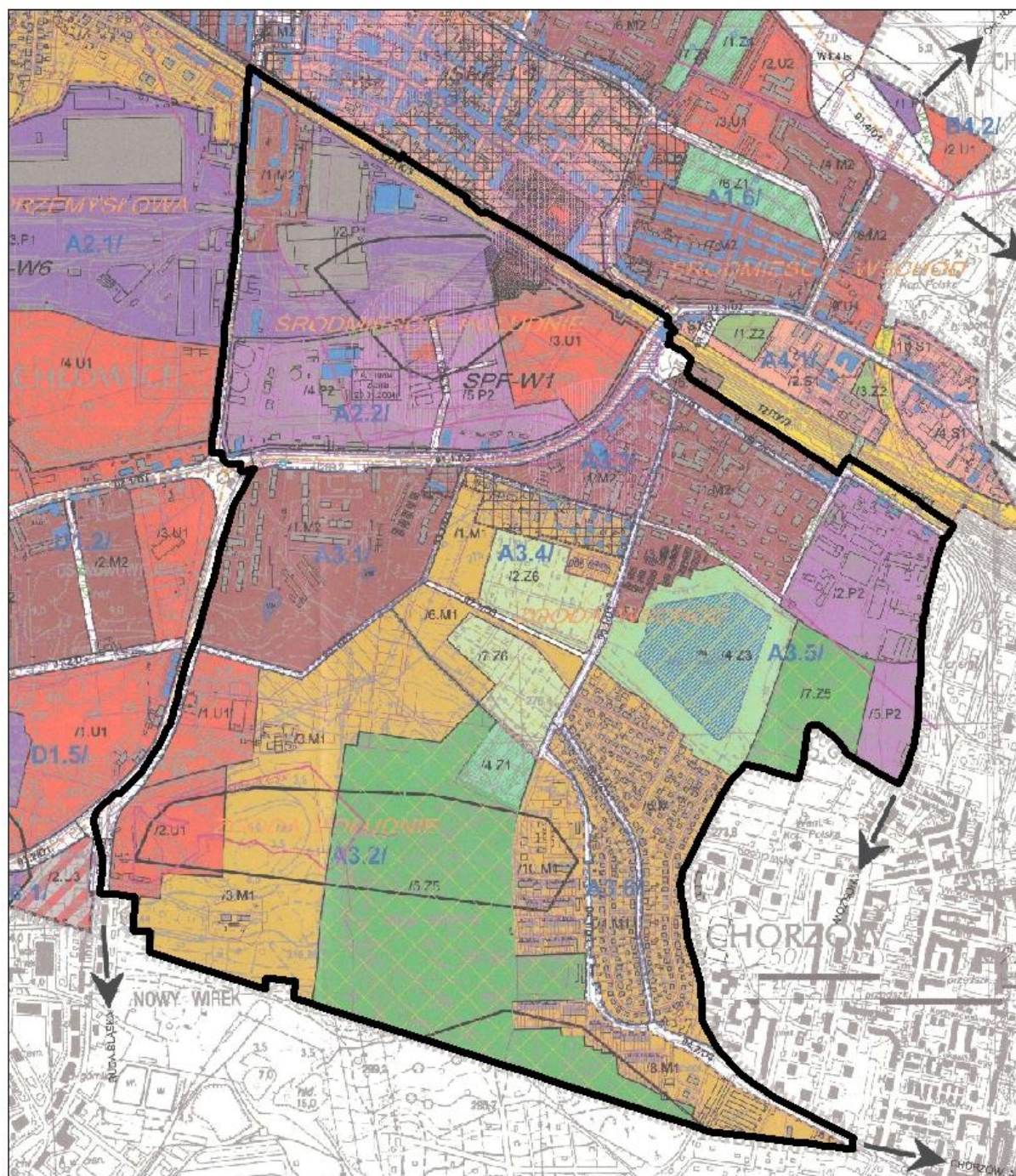
Zgodnie z obowiązującą doktryną planistyczną, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego³, które stanowi akt planowania przestrzennego o charakterze kierunkowym, tj. kształtującym politykę przestrzenną gminy. Obecnie obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świętochłowice przyjęte Uchwałą nr LVII/422/10 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 3 listopada 2010 r. wraz ze zmianami przyjętymi Uchwałą nr XLV/488/14 z dnia 14 lutego 2014 r. oraz Uchwałą nr L/393/21 z dnia 25 listopada 2021 r.

Zgodnie z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, wiążącym przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wskazuje się w granicach opracowania następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- M1 – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i niskiej intensywności,
- M2 – Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- U1 – Tereny zabudowy usług komercyjnych,
- P1 – Tereny zabudowy przemysłowej,
- P2 – Tereny zabudowy produkcyjnej,
- TZ – Tereny zamknięte,
- TK – Tereny kolei,
- Z1 – Tereny cmentarzy,
- Z3 – Tereny zieleni pozostałej,
- Z5 – Tereny rekreacji,
- Z6 – Tereny ogrodów działkowych,
- Tereny dróg publicznych.

Poniżej zamieszczono wyrys ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z oznaczeniem obszaru opracowania.

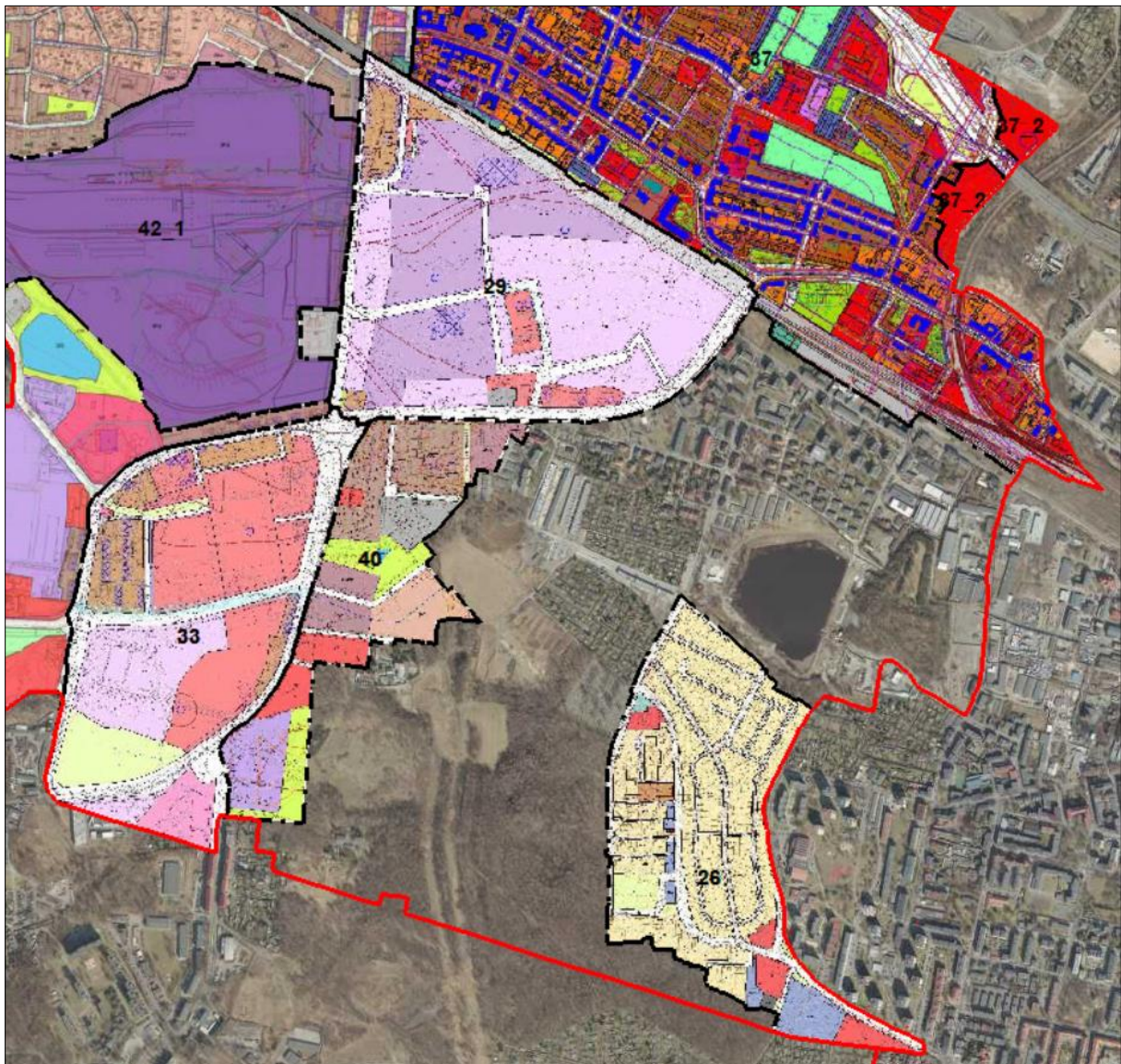
³ W opracowaniu stosuje się zamiennie następujące określenia: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, studium.

RYСУNEK 4. PRZEDMIOTOWY OBSZAR W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.4.2 OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENÓW SĄSIEDNICH

Poniżej zamieszczono poglądowy rysunek prezentujący styczne obowiązujące plany miejscowe w granicach Świętochłowic.

RYСУNEK 5. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY NA TERENACH SĄSIEDNICH – W GRANICACH MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE

ŹRÓDŁO: [HTTPS://SWIETOCHLOWICE.GEOPORTAL2.PL/](https://swietochlowice.geoportal2.pl/)

2.4.3 WYDANE DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY ORAZ DECYZJE O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

W granicach obszaru opracowania wydano cztery decyzje o warunkach zabudowy, które wpływają na ustalenia planistyczne w projekcie planu:

- 1wz/2021 z dnia 21 lipca 2021 r. – budowa osiedla mieszkaniowego przy ul. Śląskiej i ul. Góra Hugona (działki nr 3661, 4313, 4314),
- 2wz/2020 z dnia 14 maja 2020 r. – budowa hali magazynowej przy ul. Kaliny (działka nr 3812),

- 3wz/2020 z dnia 2 czerwca 2020 r. – budowa budynku garażowego w rejonie skrzyżowania ulic Nowej i Wyszyńskiego (działka nr 4435),
- 6wz/2019 z dnia 3 lipca 2019 r. – budowa warsztatu naprawy pojazdów samochodowych przy skrzyżowaniu ulic Nowej i Wyszyńskiego (działka nr 4387).

Brak informacji o wydanych decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

2.4.4 OPRACOWANIA LOKALNE I REGIONALNE

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie, jak również ustalenia planu nie stoją w sprzeczności z polityką rozwoju gminy przyjętą na szczeblu lokalnym, określoną w takich dokumentach jak:

1. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023 r.,
2. Plan Adaptacji do Zmian Klimatu Miasta Świętochłowice do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2022 r.,
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice na lata 2021 – 2030. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii z siedzibą w Katowicach, 2020 r.,
4. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice. Invest-Eko, 2010 r.,
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.; Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016 r., poz. 4619),
6. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” (Uchwała Nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.),
7. Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego (Uchwała Nr VI/21/12/2020 z dnia 22 czerwca 2020 r. Sejmik Województwa Śląskiego; Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 29.06.2020 r., poz. 5070),
8. Program ochrony środowiska przed hałasem do roku 2023 (Uchwała Nr VI/12/8/2019 z dnia 26 sierpnia 2019 roku Sejmiku Województwa Śląskiego - „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie”).

3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU (OKREŚLENIE, ANALIZA, OCENA)

3.1 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Zamieszczony poniżej opis środowiska geograficznego opiera się na treści poniższych opracowań:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023 r.,
- Plan Adaptacji do Zmian Klimatu Miasta Świętochłowice do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2022 r.,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice na lata 2021 – 2030. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii z siedzibą w Katowicach, 2020 r.,

- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice. Invest-Eko, 2010 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla terenu miasta Świętochłowice (z wyłączeniem rejonu Wojska Polskiego i Śląskiej). ECO CONSENSUS AGENCJA ANALIZ I STRATEGII SYSTEMOWYCH SP. z o. o., 2004 r.

Zamieszczony w rozdziale 3.1. opis środowiska należy traktować jako przytoczoną wprost treść z ww. opracowań (cytat). Opracowania te, uwzględniając zakres merytoryczny i daty realizacji opracowań uznano za aktualne i wystarczające na potrzeby niniejszej prognozy. Zacytowany fragment każdorazowo oznaczono adekwatnym przypisem, który wskazuje na źródło pochodzenia treści. Wprowadzono ponadto korekty w zakresie niezbędnych aktualizacji.

3.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną⁴ przedmiotowy teren położony jest w centralnej części mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13), który jest częścią makroregionu Wyżyna Śląska (341.1) oraz podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341) i prowincji Wyżyny Polskie (34).

3.1.2. WARUNKI KLIMATYCZNE I AEROSANITARNE

Świętochłowice zgodnie z podziałem na dzielnice rolniczo-klimatyczne według Gumińskiego⁵ należą do dzielnicy XV częstochowsko-kieleckiej. Jak wskazano w Opracowaniu ekofizjograficznym (...)⁶, warunki klimatyczne na terenie miasta są zasadniczo kształtowane przez masy powietrza oceanicznego przynoszone przez dominujące wiatry z sektora zachodniego, a sporadyczne także przez docierające tu od południowego zachodu (przez Bramę Morawską) masy powietrza zwrotnikowego. Ponadto na lokalne warunki klimatyczne wpływa także gospodarcza działalność człowieka przyczyniająca się do zmian cyrkulacji mas powietrza, stosunków termicznych, prędkości i kierunków wiatrów, stopnia zachmurzenia, częstotliwości opadów, natężenia promieniowania słonecznego oraz stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego.

Duża wilgotność mas powietrza docierających tu znad Oceanu Atlantyckiego sprzyja tworzeniu się zachmurzenia, a tym samym opadów. Średnie roczne opady atmosferyczne dla Świętochłowic (mierzone na posterunku opadowym w Lipinach) wynoszą około 743 mm. Najwyższe opady odnotowano w miesiącach letnich (lipiec), najmniejsze zaś w lutym i marcu. Cienka, nie przekraczająca kilkunastu centymetrów pokrywa śniegowa utrzymuje się lokalnie przez około 100 dni w ciągu roku.

Analizowany obszar charakteryzuje się stosunkowo łagodnymi warunkami termicznymi. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około +8°C. Najwyższe temperatury przypadają tu na lipiec i czerwiec, ze średnią temperaturą wynoszącą ok. 19°C. Najniższe temperatury przypadają na miesiące styczeń i luty i rzadko spadają poniżej -28°C. Na lokalne warunki klimatyczne ujmowane w mikroskali (mikroklimat, topoklimat) mają wpływ także takie komponenty środowiska jak rzeźba terenu, szata roślinna, stosunki wodne czy gleby.

⁴ Solon i in., 2018: Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica* 91, 2.

⁵ Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, *Przegl. Met Hydrolog.*, I, 1.

⁶ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

TOPOKLIMAT OBSZARU

Kluczowymi elementami meteorologicznymi kształtującymi warunki klimatyczne omawianego obszaru są temperatura powietrza, opady atmosferyczne oraz warunki anemologiczne. Ogólne czynniki klimatyczne są jednak modyfikowane przez specyficzne czynniki lokalne, w tym rzeźbę terenu (wysokość nad poziomem morza, nachylenie stoków, ekspozycję), rodzaj pokrycia terenu oraz poziom zanieczyszczenia powietrza w danym obszarze. W wyniku wzajemnych oddziaływań czynników makroklimatycznych i urbanizacyjnych kształtuje się specyficzny klimat obszarów zabudowanych. W granicach opracowania przeważają topoklimaty terenów silnie zurbanizowanych. Mniejszy udział mają natomiast topoklimaty obszarów zalesionych, zbiorników wodnych i inne⁷. Dopecyzowując:

- topoklimaty terenów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych – właściwe dla obszarów zabudowy rozproszonej, usytuowanych na dobrze przewietrzanych zboczach lub wierzchołkach o ekspozycji SW do SE (5.1.b) – wskazuje się w południowo-zachodniej części przedmiotowego obszaru, w rejonie Osiedla Słonecznego, okolice ulic Wiśniowej i Bukowej,
- topoklimaty terenów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych – charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych zlokalizowanych na równinach, gdzie przy niesprzyjających warunkach pogodowych w strefie przyziemnej może dochodzić koncentracji zanieczyszczeń atmosferycznych, przy czym możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń jest uzależniona od stopnia intensywności zabudowy – obszary zwartej zabudowy cechujące się utrudnioną wymianą ciepła i możliwością słabego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (5.2.a) – wskazuje się w północno-wschodniej części obszaru w rejonie ulic Hajduki, Wiśniowej, Nowej i Plebiscytowej oraz w południowo-wschodniej części obszaru w rejonie ulic Bukowej, Brzozowej i Granicznej,
- topoklimaty terenów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych – charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych zlokalizowanych na równinach, gdzie przy niesprzyjających warunkach pogodowych w strefie przyziemnej może dochodzić koncentracji zanieczyszczeń atmosferycznych, przy czym możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń jest uzależniona od stopnia intensywności zabudowy – obszary zabudowy luźnej o mniejszym ryzyku zalegania zanieczyszczonego powietrza (5.2.b) – wskazuje się w północnej części obszaru na terenie dawnej Huty Florian oraz w zachodniej części obszaru w rejonie ul. Śląskiej,
- topoklimaty form płaskich wyniesionych ponad dna dolin – charakterystyczne dla terenów płaskich lub o niewielkim nachyleniu (do 5°) o glebach średnio zwartych, bez zwartej szaty roślinnej, gdzie dopływ ciepła z warstw głębszych przeciwdziała znacznym spadkom temperatury w przyziemnej warstwie powietrza (2.2) – wskazuje się środkowej części obszaru na terenie biologicznie czynnym na północny-wschód od Góry Hugona,
- topoklimaty form wklęsłych – charakterystyczne dla wyżej położonych części rozległych den dolinnych, o niższym zaleganiu zwierciadła wód gruntowych (poniżej 1 m) i mniejszej wilgotności (3.2) – wskazuje się w środkowej części obszaru opracowania na terenach niezabudowanych pomiędzy osiedlem przy ul. Śląskiej a ogrodami działkowymi „Gwarek”,
- topoklimaty form wklęsłych – charakterystyczne dla drobnych form wklęsłych (wąskich dolin, wąwozów, polan śródleśnych), gdzie zachodzi niewielka konwekcja i parowanie, natomiast istnieje tendencja do gromadzenia się wychłodzonego powietrza w skutek adwekcji (3.3) –

⁷ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla terenu miasta Świętochłowie (z wyłączeniem rejonu Wojska Polskiego i Śląskiej). ECO CONSENSUS AGENCJA ANALIZ I STRATEGII SYSTEMOWYCH SP. z o. o., 2004.

wskazuje się w kilku lokalizacjach na terenach biologicznie czynnych w rejonie Góry Hugona i otoczeniu,

- topoklimaty obszarów zalesionych – Topoklimat powierzchni zadrzewionych na obszarach płaskich o niepełnym zwarcu koron – wskazuje się w środkowej części obszaru na terenach zadrzewionych, m.in. w rejonie Góry Hugona,
- topoklimaty niezalesionych form wypukłych – topoklimaty obszarów zajętych przez hałdy – składowiska odpadów przemysłowych (1.4.1) – wskazuje się w południowo-zachodniej części opracowania w rejonie ul. Śląskiej.

Generalnie należy stwierdzić, iż na obszarach objętych opracowaniem przeważają topoklimaty o korzystnych, bądź obojętnych warunkach dla życia i działalności człowieka. Topoklimaty niekorzystne pod tym względem charakteryzują przede wszystkim obszary silnie zurbanizowane o zwartej zabudowie, a także tereny zbiorników wodnych i obszary o płytkim zaleganiu wód gruntowych⁸.

JAKOŚĆ POWIETRZA

Warunki anemologiczne mają kluczowe znaczenie dla przewietrzania terenu, przemieszczania zanieczyszczeń oraz ogólnego stanu sanitarnego powietrza. Zależą one od kierunku napływu głównych mas powietrza i są modyfikowane przez rozmieszczenie znaczących elementów orograficznych w badanym obszarze. Negatywny wpływ na jakość topoklimatu, w szczególności na stan powietrza w warstwie przyziemnej, mają:

- „niska emisja” nasilająca się w sezonie grzewczym. Źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych (głównie węgiel kamienny) dla pokrycia potrzeb grzewczych (głównie dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do systemu ciepłowniczego),
- emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych z sektora transportu (gazowych i pyłowych - proces spalania paliw oraz ścierania opon, hamulców i powierzchni dróg) wynikająca z intensywnego rozwoju i eksploatacji pojazdów mechanicznych, w tym spalinowych. Największe oddziaływanie zanieczyszczeń obserwuje się w najbliższym otoczeniu drogi, a ich wpływ gwałtownie maleje wraz z odległością. Na zwiększenie poziomu emisji spalin mają wpływ zaniżone parametry techniczne ciągów układu drogowego w stosunku do pełnionych funkcji, zły stan nawierzchni jezdni oraz ograniczanie płynności ruchu pojazdów,
- ogólne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pyłami i gazami, które jest konsekwencją uprzemysłowienia regionu. Kierunek i prędkość wiatru decydują o napływie zanieczyszczeń z zewnątrz, natomiast cisze niekorzystnie wpływają na przewietrzanie terenu i powodują lokalny wzrost koncentracji zanieczyszczeń.

W tym zakresie postuluje się każdorazowo o umożliwienie przewietrzania terenu poprzez pozostawienie niezabudowanych korytarzy przewietrzania.

3.1.3. UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Rzeźba terenu jest związana z budową geologiczną obszaru, a także z zaszły i obecnymi procesami geomorfologicznymi. Przedmiotowy teren położony jest w środkowej części Wyżyny Śląskiej. Ostateczną determinantą jest natomiast czynnik ludzki, który intensywnie modeluje

⁸ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

powierzchnię terenu na cele poszczególnych faz urbanizacji, a także poprzez wpływ przemysłu wydobywczego.

Zasadniczo przedmiotowy teren zlokalizowany obejmuje wzgórze - Góra Hugona zlokalizowane w południowej części miasta Świętochłowiec oraz otoczenie wzgórza. Rzędne wysokościowe kształtują się tutaj od ok. 270 m n.p.m. w części zachodniej w rejonie zbiornika Kalina do ok. 311 m n.p.m. w części południowej (Góra Hugona / Wzgórze Hugona / Hugoberg). Lokalnymi wyżej wyniesionymi punktami są ponadto formy antropogeniczne – hałda na wschód od zbiornika Kalina, hałda na zachód od Góry Hugona, zachód rejonu Huty Florian). Antropogenicznymi elementami urozmaicającymi morfologię przedmiotowych terenów są ponadto nasypy drogowe i kolejowe.

Według danych Systemu Ochrony Przeciwosuwiskowej (SOPO) PIG⁹ na przedmiotowym terenie nie występują osuwiska oraz obszary zagrożone osuwiskami.

3.1.4. WARUNKI GEOLOGICZNE

Pod względem geologicznym, obszar miasta Świętochłowiec, położony jest w przeważającej części w granicy zapadliska górnośląskiego, związanego z osadami karbonu oraz monokliny śląskokrakowskiej, reprezentowanej przez osady triasu, występujące w północno-wschodniej części miasta. Utwory tych systemów stratygraficznych, poza powierzchniowymi wychodniami, przykryte są osadami czwartorzędu^{10,11}.

Utwory karbonu (górnego) na terenie Świętochłowic występują w obrębie mniejszej jednostki strukturalnej – siodła głównego i reprezentowane są w partii stropowej przez serię paraliczną warstw brzeźnych (SP), górnośląską serię piaskowcową (GSP) i serię mułowcową (SM). Strop utworów karbonu zalega na zmiennej wysokości, uzależnionej od lokalnego zaangażowania tektonicznego górotworu karbońskiego, w granicach: 210 – 300 m n.p.m.^{12, 13,14}.

Poszczególne serie litofacjalne budują:

- seria paraliczna (SP) – iłowce, mułowce, piaskowce i węgle kamienne grupy pokładów od 900 do 600, warstw: pietrkowickich, gruszowskich, jakłowickich i porębskich (namur A);
- górnośląska seria piaskowcowa (GSP) – piaskowce, zlepieńce, podrzędnie mułowce i iłowce z wkładkami i pokładami węgla kamiennego grupy pokładów 500 warstw siodłowych (namur B) oraz grupy pokładów 400 warstw rudzkich (namur C);
- seria mułowcowa (SM) – iłowce i mułowce, podrzędnie piaskowce z pokładami węgla grupy pokładów 300 warstw orzeskich i załęskich, stratygraficznie przynależnych do górnego namuru (C) i dolnego westfalu (A).

Podczwartorzędowe i powierzchniowe wychodnie tych utworów karbonu występują w zachodniej części dzielnicy Centrum, jako warstwy siodłowe, w formie niewielkiego obszarowo płata,

⁹ <https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/>, stan na 14.07.2024 r.

¹⁰ Wyczółkowski J., 1957: Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Zabrze, skala 1:50 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.

¹¹ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowiec. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

¹² Kotlicki S., 1977: Mapa geologiczna Polski. B-Mapa bez utworów czwartorzędowych, arkusz Gliwice, skala 1:200 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.

¹³ Wyczółkowski J., 1957: Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Zabrze, skala 1:50 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.

¹⁴ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowiec. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

natomiast w pozostałej części miasta, wychodnie karbonu reprezentują głównie warstwy rudzkie. W kierunku południowym, w zbliżeniu do granic miasta, występują podczwartorzędowe i częściowo powierzchniowe wychodnie skał warstw rudzkich i załęskich.

W strefach powierzchniowych wychodni utworów górnokarbońskich wykształcony został profil zwietrzelinowy, stanowiący pochodną skał macierzystego podłoża. W profilu zwietrzelinowym dominują zwietrzeliny kamieniste – piaski różnoziarniste z domieszką frakcji kamienistej, rzadziej zwietrzeliny gliniaste, powstałe w wyniku wietrzenia skał ilasto-mułowcowych¹⁵.

Utwory karbonu górnego (produktywnego) są znacząco zaangażowane tektonicznie, z uskokami o dominujących kierunkach zbliżonych do biegu NW-SE (z upadem na SW od 5° do 10°) W-E (z upadem na S od 10° – 30°)¹⁶. Główne dyslokacje zinwentaryzowane robotami górniczymi w obszarze górniczym „Świętochłowie I”, to: uskok Saara, o biegu NW-SE, zrzucający warstwy na NW, przy wartości zrzutu w granicach: $h = 10 - 50$ m oraz uskok Kalina, o przebiegu NW-SE, zrzucający warstwy na S-W, przy wartości zrzutu od kilkunastu do ponad 90 m.

Utwory triasu – w granicy miasta reprezentowane są przez najstarsze ogniwa tego systemu stratygraficznego, w postaci piaskowców, mułowców i iłowców triasu dolnego - dolnego pstręgo piaskowca (warstwy świerklanieckie) i utworów facji morskiej, wykształconych jako dolomity, margle i wapienie górnego pstręgo piaskowca (retu). Utwory te przechodzą powyżej w wapienie, margle i dolomity triasu środkowego - wapienia muszlowego (warstwy gogolińskie). Węglanowe utwory triasu stanowią skrajne, południowe skrzydło mniejszej jednostki strukturalnej – niecki bytomskiej i w granicy miasta powierzchniowe wychodnie tych utworów, głównie w postaci zwietrzelin gliniastych skał macierzystego podłoża, występują w północno-wschodniej części miasta.

Utwory czwartorzędu – występują bezpośrednio na stropie skał górnokarbońskiego i triasowego podłoża. Poza obszarami powierzchniowych wychodni ww. ogniw stratygraficznych, utwory czwartorzędu pokrywają cały pozostały obszar miasta Świętochłowie, warstwą od kilku do kilkunastu metrów.

Starsze ogniwa czwartorzędu (plejstocenu), zdominowane są przez utwory morenowe, genetycznie związane ze zlodowaceniem środkowopolskim, reprezentowane głównie przez gliny piaszczyste i ich zwietrzeliny (eluwia) oraz podrzędnie – piaski i żwiry lodowcowe, stanowiące przewarstwienia w profilu utworów morenowych. Lokalnie na stropie glin morenowych występują pokrywy utworów zastoiskowych, gliniasto-pylastych, z przewarstwieniami piasku, o genezie wodnolodowcowej. Utwory tej serii genetycznej, głównie w postaci utworów piaszczysto-żwirowych, występują w rejonie dolin rzecznych; po północnej stronie koryta rzeki Rawy (obecnie kolektor Rawy, stanowiący odbiornik wód opadowych i ścieków komunalnych) i w dolnym biegu potoku Rzeczką (Lipinka), w północno-zachodniej części miasta.

Najmłodsze ogniwo czwartorzędu – holocen, występuje jako osady dolin rzecznych i den dolinnych w postaci: mułków, piasków i żwirów rzecznych oraz osadów akumulacji organicznej (namuły, torfy). Na terenie miasta osady rzeczne holocenu związane są z dolinami cieków powierzchniowych: rzeką Rawą i potokiem Rzeczką (Lipinka).

Na stropie naturalnych gruntów rodzimych występują pokrywy gruntów nasypowych, o różnicowanej miąższości (miejscami do kilku metrów) i rodzajowo zmienne, z przewagą piaszczystokamienistych gruntów naturalnych oraz gruntów antropogenicznych w postaci skał z przeróbki węgla, gruzu ceglano-betonowego i łupka przepalonego ceglano, żużla i łupka

¹⁵ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowie. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

¹⁶ Informacja o warunkach geologiczno-górniczych w granicach: OG „Świętochłowie I” i OG „Chorzów I”, obejmujących obszar miasta Świętochłowie –KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” (pismo z dnia 30.07.2014 r.).

przepalonego, deponowanych najczęściej w ramach makroniwelacji terenu dla potrzeb budownictwa oraz w pracach rekultywacyjnych (np. niwelowanie powstałych w wyniku eksploatacji górniczej bezodpływowych niecek obniżeniowych - deformacji ciągłych terenu). W granicach miasta znajdują się także formy antropogeniczne, stanowiące pozostałości po działalności przemysłowej, w postaci różnego rodzaju hałd (składowisk) odpadów pogórnich (wydobywczych i przeróbczych), przemysłu przetwórczego oraz hutnictwa złóż rudnych¹⁷.

W ostatnich latach na terenie miasta nie prowadzono monitoringu powierzchni ziemi i gleby. Według badań przeprowadzonych w przeszłości przez Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska w Katowicach wynika, że w Świętochłowicach są wielokrotnie przekroczone normy zawartości metali ciężkich.

Środowisko Świętochłowic jest jednym z najbardziej przekształconych miejskich środowisk aglomeracji katowickiej. Przemysł i nadmierna urbanizacja przez lata spowodowały stopniową degradację terenów w mieście. W wyniku działalności górniczej duża część miasta znalazła się pod wpływem oddziaływania górniczego. Większość terenów objęta jest I i II kategorią szkód górniczych. Deformacje terenu są tu jednak nieduże.

W przeszłości na terenie miasta znaczący udział miał przemysł wydobywczy i hutniczy, który przyczynił się do intensywnego rozwoju Świętochłowic. Na terenie miasta wydobywano węgiel kamienny. W wyniku prowadzonego w przeszłości przemysłu duże obszary miasta zostały zajęte przez antropogeniczne formy terenu, głównie hałdy (ze skał płonnych i żużli wielkopieczowych), pogórnice zapadliska i niecki osiadania.¹⁸

ZŁOŻA KOPALIN

Obecność i rodzaj występujących surowców mineralnych są bezpośrednio związane z budową geologiczną obszaru. Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego – baza internetowa Midas (stan na 14.07.2024 r.) przedmiotowy obszar usytuowany jest w zasięgu:

- złoża węgla kamiennego „Barbara-Chorzów” ID 333, które obejmuje północną i północno-wschodnią część obszaru opracowania,
- złoża węgla kamiennego „Polska-Wirek” ID 370, które obejmuje środkową i południową część obszaru opracowania,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Polska” ID 2088, które zlokalizowane jest w południowo-zachodniej części obszaru opracowania.

AKTUALNA EKSPLOATACJA GÓRNICZA

Aktualnie przedmiotowy obszar zlokalizowany jest poza granicami obszarów i terenów górniczych. Eksploatacja nie jest realizowana.

DOKONANA EKSPLOATACJA GÓRNICZA

W obecnych granicach administracyjnych miasta Świętochłowice, prowadzono przez blisko 200 lat eksploatację górniczą złóż węgla kamiennego, na skalę przemysłową metodą wyrobisk

¹⁷ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

¹⁸ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023.

podziemnych oraz lokalnie odkrywkowo, w strefach powierzchniowych wychodni pokładów węgla (tzw. biedaszyby)¹⁹.

Zasadniczo w graniach miasta (i najbliższym otoczeniu) realizowana była eksploatacja w ramach następujących ostatnio czynnych ruchowo, (a obecnie zlikwidowanych lub włączonych do innej kopalni) zakładów górniczych: b. KWK „Śląsk-Matylda”, b. KWK „Barbara-Chorzów”, b. KWK „Szombierki” oraz czynnych ruchowo zakładów górniczych KW S.A. Oddziały: KWK „Halemba-Wirek” (w tym - Rejon „Prezydent” b. KWK „Polska”) w granicy OG „Chorzów I”) i KWK „Pokój” (w styczności z zachodnią granicą miasta).^{20, 21, 22}

Zasadniczo najistotniejsze wpływy na przedmiotowy teren miała działalność realizowana w ramach KW S.A. Oddział: KWK „Halemba-Wirek”. Pod koniec XIX wieku rozpoczęto eksploatację górnictwem złóż węgla kamiennego w południowej części miasta Świętochłowice (dzielnice: Centrum, Zgoda), kontynuowała KWK „Polska” z siedzibą w Świętochłowicach. W 1973 r. KWK „Polska” połączono z KWK „Prezydent”, funkcjonujący w ramach struktury tego zakładu górnictwa jako Ruch „Prezydent”, zatrzymany ostatecznie (zakończenie eksploatacji) w 1993 r. W ramach prowadzonej restrukturyzacji kopalń węgla kamiennego, w 1995 r. KWK „Polska” w Świętochłowicach i KWK „Nowy Wirek” w Rudzie Śląskiej, zostały połączone w KWK „Polska-Wirek”. Ostatecznie, w wyniku dokonanych kolejnych zmian organizacyjnych w Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach, w lipcu 2007 r. z połączenia Oddziałów: KWK „Polska-Wirek” i KWK „Halemba”, powstał dwuruchowy zakład górniczy KW S.A. Oddział: KWK „Halemba-Wirek” w Rudzie Śląskiej. W ramach ruchu tego zakładu górnictwa, południowa część miasta Świętochłowice objęta była obszarem górnictwem „Świętochłowice I” (Rejon „Polska”), ustanowionym decyzją nr 127/94 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18.08.1994 r. oraz współliniowo występującym terenem górnictwem „Kochłowice-Świętochłowice-Chorzów”, a organem nadzoru górnictwa jest Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach. W granicy tego obszaru górnictwa, eksploatację węgla kamiennego prowadzono od II połowy lat 80. XIX w. do 1999 r. w pokładach: 416, 418, 419, 501, 504, 506, 507 i 510.²³ W południowo-wschodniej części miasta Świętochłowice (dzielnice: Centrum, Zgoda) Istniał ponadto obszar górnictwa „Chorzów I” ustanowiony decyzją nr 127/94 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18.08.1994 r.

Wydobycie węgla kamiennego przez zakład górniczy w granicy miasta Świętochłowice zakończono w 1999 r. i zgodnie z informacją o warunkach geologiczno-górnictwowych, nie planuje się eksploatacji górnictwa złoża węgla kamiennego „Polska-Wirek” w granicach ww. obszarów górnictwowych, obejmujących zasięgiem miasto Świętochłowice.²⁴

UWARUNKOWANIA GEOTECHNICZNE I GEOLOGICZNO-GÓRNICZE²⁵

¹⁹ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

²⁰ Informacja o warunkach geologiczno-górnictwowych na terenie pogórnictwa (b. KWK „Śląsk- Matylda”, b. KWK „Barbara-Chorzów i b. KWK „Szombierki”) – Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej, Wyższy Urząd Górniczy, Katowice (pismo z dnia: 15.12.2009 r., 08.08.2014 r.).

²¹ Informacja o warunkach geologiczno-górnictwowych w granicach: OG „Świętochłowice I” i OG „Chorzów I”, obejmujących obszar miasta Świętochłowice – KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” (pismo z dnia 30.07.2014 r.).

²² Informacja o warunkach geologiczno-górnictwowych w granicach terenu górnictwa w granicy miasta Świętochłowice, związanego z ruchem KW S.A. Oddział KWK „Pokój” (pismo z dnia 29.07.2014 r.).

²³ Informacja o warunkach geologiczno-górnictwowych w granicach: OG „Świętochłowice I” i OG „Chorzów I”, obejmujących obszar miasta Świętochłowice – KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” (pismo z dnia 30.07.2014 r.).

²⁴ Informacja o warunkach geologiczno-górnictwowych w granicach: OG „Świętochłowice I” i OG „Chorzów I”, obejmujących obszar miasta Świętochłowice – KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” (pismo z dnia 30.07.2014 r.).

²⁵ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

Zgodnie z ustaleniami Ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w OG „Świętochłowice I”, „Chorzów I”²⁶, w południowej części miasta Świętochłowice (w granicy obecnego OG „Świętochłowice I”) oraz wschodniej części miasta objętej obszarem górniczym „Chorzów I”, eksploatację górnictwem, o znamionach płytkiej eksploatacji (w tym – wyrobiska korytarzowe) stwarzające zagrożenie powstania deformacji nieciągłych terenu prowadzono w zakresie czasowym od II połowy XIX w. do lat 80. XX w. w pokładach: 416, 418, 419, 501, 504, 506, 507 i 510. Najpłycej występujące wyrobiska korytarzowe drążono w pokładzie 506 na głębokości w granicach: 30 – 70 m p.p.t, natomiast wyrobiska ścianowe – na głębokości w zakresie: 30 – 80 m p.p.t w pokładach: 501 i 504.

Potencjalne zagrożenie powstania deformacji powierzchni terenu o charakterze nieciągłym, występuje w rejonach wokół wyrobisk górniczych mających połączenie z powierzchnią - nieczynnych, zlikwidowanych szybów. Szyby górnicze, w poszczególnych okresach czasu prowadzonej w granicach miasta Świętochłowice eksploatacji górnictwem były wyłączane z użycia i w zróżnicowany sposób, często niezgodny ze sztuką górnictwem i budowlaną, likwidowane. W sensie inwentaryzacyjnym, znaczna część wlotów do wyrobisk szybowych jest niemożliwa do odnalezienia na powierzchni terenu, ze względu na brak fizycznej pozostałości po tych wyrobiskach (rekultywacja terenu, zabudowa kubaturowa) oraz brak dokumentacji mapowej. W południowej części miasta, w granicy obszarów górniczych: „Świętochłowice I” (Rejon „Polska”) i „Chorzów I” (Rejon „Prezydent”), przeprowadzono, w ramach opracowania Ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w obszarach górniczych „Świętochłowice I”, „Chorzów I”²⁷, inwentaryzację możliwych do zinwentaryzowania wyrobisk szybowych. Łącznie w granicach ww. obszarów górniczych w granicach miasta, zinwentaryzowano 13 szybów (wyłącznie w granicy OG „Świętochłowice I”), o głębokości od 56,6 m (Szyb „Szwajcer”), do 485,4 m (Szyb III). Zinwentaryzowane szyby likwidowane były w latach: 1963 – 2000; w pojedynczych przypadkach (rejon szybów: I – IV, VII) ustalono, że wyloty szybów zostały przykryte płytą żelbetową, a w pozostałych przypadkach sposób likwidacji pozostawał nieznany.

W aktualnych warunkach, przy zaprzestaniu podziemnej działalności górniczej w granicy miasta i braku wpływów głównych od eksploatacji górnictwem KW S.A. Oddziały: KWK „Pokój” i KWK „Halemba-Wirek” zagrożenia powstaniem deformacji nieciągłych terenu w obszarach płytkiej eksploatacji górnictwem oraz w rejonie nieczynnych, zlikwidowanych szybów, mogą być spowodowane poniższymi czynnikami:

- niekorzystne warunki hydrologiczne spowodowane długotrwałymi lub intensywnymi opadami atmosferycznymi, uruchamiające zjawisko sufozyjne w nadkładzie płytkiego wyrobiska górnictwem lub wyrobiska szybowego;
- wzrost obciążenia gruntu w wyniku posadowienia budowli; obciążenia dynamiczne związane z drganiami komunikacyjnymi (ewentualnie parasejsmicznymi);
- postępującą degradację obudowy szybów lub przemieszczenie się materiału wypełniającego zlikwidowane wyrobisko szybowe.

W ocenie przydatności terenów w granicy miasta Świętochłowice do zabudowy, zasadniczym

²⁶ Chudek M. z zespołem, 2011: Wykonanie ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w Obszarach Górniczych „Świętochłowice I”, „Chorzów I” i „Katowice I” dla potrzeb KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek”, Ruch Wirek – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Wdrożeniowe „Midach” Sp. z o.o., Katowice.

²⁷ Chudek M. z zespołem, 2011: Wykonanie ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w Obszarach Górniczych „Świętochłowice I”, „Chorzów I” i „Katowice I” dla potrzeb KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek”, Ruch Wirek – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Wdrożeniowe „Midach” Sp. z o.o., Katowice.

kryterium jest pogórnicy charakter tych terenów obejmujący niemal całą powierzchnię miasta. Po ustaniu wpływów głównych ostatniej eksploatacji górniczej w granicach miasta (1999 r.) i ustabilizowaniu się górotworu w zakresie (wyłącznie) deformacji ciągłych, nie przewiduje się powstania podmoknięć, zalewisk i zmian w reżimie przepływu cieków powierzchniowych, jak również nie zachodzą przesłanki do powstania osuwisk (ruchów geodynamicznych ziemi o podłożu górnym). Tereny, przekształcone objęte w przeszłości deformacjami ciągłymi o kategorii przydatności dla celów budowlanych B1, można już (po min. 5 latach od zakończenia eksploatacji górniczej) przeklasyfikować do kategorii A, tj. terenów na których nie przewiduje się żadnych ograniczeń w zakresie ich zagospodarowania. Jednakże, z uwagi na lokalizację tego terenu w strefie dokonanych w przeszłości wpływów górniczych, zaleca się uznanie ich za tereny o możliwych nierównomiernych osiadaniach i wzmocnienie konstrukcji obiektów wznoszonych na tym obszarze w celu uniknięcia uszkodzeń elementów wykończeniowych i architektonicznych.^{28, 29, 30}

W granicach obszaru opracowania identyfikuje się:

- przebieg uskoku Saara, który wskazuje się mniej więcej od skrzyżowania ulic Metalowców i Wojska Polskiego i dalej w kierunku osiedla Słonecznego (ul. Bukowa),
- przebieg uskoku Kalina, który wskazuje się mniej więcej od ul. Metalowców, w rejonie torów kolejowych aż do wschodniej granicy miasta,
- rejon płytkiej na terenie dawnej Huty Florian,
- rejon płytkiej w rejonie ul. Śląskiej, nieco poniżej ul. Wojska Polskiego,
- powierzchniowe wychodnie karbonu w rejonie osiedla Słonecznego.

W ocenie przydatności do zagospodarowania (zabudowy) terenów objętych płytką eksploatacją górniczą oraz tereny związane z lokalizacją zlikwidowanych szybów, nawiązano do ustaleń Ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w obszarach górniczych „Świętochłowie I”, „Chorzów I”. W opracowaniu tym zaproponowano, aby tereny występowania płytkiej eksploatacji górniczej do głębokości do 130 m p.p.t. oraz tereny w przyjętym pasie (strefie) bezpieczeństwa o szerokości 40 m wokół otworu szybowego zakwalifikować do kategorii przydatności B2,2, natomiast obszary płytkich zrobów występujących do głębokości 80 m p.p.t. oraz obszary wokół wyrobisk, mających połączenie z powierzchnią, dla których analitycznie określono średnice mogących wystąpić zapadlisk (dot. wyłącznie obszaru miasta objętego ekspertyzą), do kategorii B2,3, tj. terenów przekształconych kwalifikowanych do zabudowy warunkowo.

Każdorazowo, w przypadku planowanej na tych terenach działalności inwestycyjnej, zwłaszcza realizacji budownictwa kubaturowego, wymagane jest wykonanie badań geotechnicznych podłoża, zgodnie z kategorią geotechniczną projektowanego obiektu.

Przedstawione warunki geologiczno-górnice mają charakter informacji ogólnej i nie mogą być traktowane jako ostateczne uzgodnienie na potrzeby projektowanych inwestycji budowlanych. W przypadku projektowania inwestycji na terenie będącym przedmiotem planu miejscowego, konieczne jest każdorazowe uzyskanie przez inwestora warunków geologiczno-górnich od

²⁸ Popiołek E., 2009: Ochrona terenów górniczych – Wydawnictwa Akademii Górniczo-Hutniczej, Krakowa.

²⁹ Zasady dokumentowania warunków geologiczno-inżynierskich dla celów likwidacji kopalń – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2009.

³⁰ Chudek M. z zespołem, 2011: Wykonanie ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w Obszarach Górniczych „Świętochłowie I”, „Chorzów I” i „Katowice I” dla potrzeb KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek”, Ruch Wirek – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Wdrożeniowe „Midach” Sp. z o.o., Katowice.

Okręgowego Urzędu Górniczego / Wyższego Urzędu Górniczego / przedsiębiorcy górniczego oraz przeprowadzenie badań niezbędnych do pozyskania informacji geologiczno-inżynierskich.

3.1.5. WARUNKI HYDROGRAFICZNE

Przez centralną część miasta Świętochłowice przebiega dział wodny pierwszego rzędu, oddzielający dorzecza Wisły i Odry. Przebieg tego działu jest niepewny, z uwagi na gęstą zabudowę i obszary antropogenicznie przekształcone. Północna część miasta drenowana jest przez Strugę Chropaczowską, która jest dopływem Bytomki, znajdującej się w zlewni Odry. Przez południowe rejony miasta płynie kolektor Rawa, należący do zlewni Wisły. Dawne źródła Rawy wyschły w wyniku szkód górniczych. Obecnie jest ona odbiornikiem wód opadowych i ścieków komunalnych z Chorzowa i Świętochłowic³¹. Przeważająca część obszaru opracowania zlokalizowana jest w dorzeczu Wisły i jednocześnie w zlewni Rawy. Niewielki południowy kraniec kwalifikuje się do dorzecza Odry.

Przedmiotowy obszar pozbawiony jest powierzchniowych cieków wodnych. Identyfikuje się jedynie zbiorniki wodne. Głównym obiektem hydrograficznym jest staw Kalina, ponadto kilka pomniejszych zbiorników zlokalizowanych na terenie zadrzewionym w rejonie Góry Hugona (których stan wód jest zmienny, w zależności od warunków pogodowych oraz poziomu wód gruntowych).

Staw Kalina zajmuje powierzchnię ok. 5 ha, a jego głębokość osiągała maksymalnie 3,5 m. Staw powstał jeszcze przed I wojną światową, w wyniku osiadania terenu, spowodowanego eksploatacją płytko zalegających złóż węgla kamiennego. Do początku lat 50. XX wieku zbiornik ten był względnie czysty. Później staw był bardzo silnie zanieczyszczony. Został on skażony odpadami przemysłowymi Zakładów Chemicznych Hajduki w Chorzowie, w tym fenolami, których norma stężenia została przekroczona 30 tysięcy razy (dane na 2012 rok), a wokół stawu odczuwalny był nieprzyjemny zapach. Poziom wody reguluje pompownia Komandra, która odprowadza nadwyżki wody do potoku Rawy. Ostatecznie 15 września 2023 r. po wielu latach udało się zakończyć remediację Stawu Kalina. Teren stawu Kalina w Świętochłowicach i przyległe grunty został oczyszczony ze szkodliwych chemikaliów oraz przywrócony do aktywności biologicznej. Ponadto zdegradowany obszar został zrewitalizowany i przekształcony w miejsce rekreacji i odpoczynku³².

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

W granicach opracowania nie występuje zagrożenia powodziowe³³.

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Obszar opracowania znajduje się zasadniczo w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia (RW20000621269)³⁴ w regionie wodnym Małej Wisły. Typ JCWP to potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym. Status JCWP ocenia się jako SZCW - silnie zmieniona część wód. Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)³⁵ wskazuje następująco:

- stan/potencjał ekologiczny – słaby potencjał ekologiczny;

³¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023.

³² <https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/podsumowano-remediacje-na-stawie-kalina--udzial-w-konferencji-naukowej-postaw-na-kaline>

³³ <http://wody.isok.gov.pl>, stan na 14.07.2024 r. - Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) Hydroportalu Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

³⁴ Wg Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy obowiązujące od 2023 r. (IIaPGW). Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

³⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW20000621269>

- wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V), cynk; fitobentos;
- stan chemiczny – stan chemiczny poniżej dobrego;
- wskaźniki determinujące stan chemiczny - nikiel; nie dotyczy;
- stan (ogólny) - zły stan wód.

Stan, jakość oraz zagrożenia Jednolitej Części Wód Powierzchniowych należy omawiać w kontekście całej JCWP, ponieważ występujące negatywne czynniki i oddziaływanie antropogeniczne rzutują na stan całości systemu wodnego oraz danej JCWP. Jako ogólne zagrożenia dla wód powierzchniowych wskazuje się m.in. zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych oraz eutrofizację powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego. Znaczna ilość zanieczyszczeń produkowanych przez zakłady produkcyjne, przemysłowe i górnicze (w tym poza granicami miasta) trafia do sieci cieków i kanałów melioracyjnych. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany jest także do wód powierzchniowych z opadami atmosferycznymi, a związane jest to bezpośrednio z zanieczyszczeniem powietrza. Ponadto zanieczyszczenia wód powierzchniowych pochodzą ze spłukiwania powierzchni utwardzonych (dróg, placów, parkingów), gdzie występują zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi (paliwa, smary, oleje).

Dodatkowo nadmienia się, że nieznaczny południowy fragment obszaru opracowania zalicza się do Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Kłodnica od Promnej do zb. Dzierżno Duże (RW6000061165739)³⁶ w regionie wodnym Górnej Odry³⁷.

3.1.6. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski, obszar miasta Świętochłowie, położony jest w granicach regionu śląsko-krakowskiego, subregionu górnośląskiego (XII2) oraz – w części północnej (rejon wychodni utworów triasowych) – subregionu triasu śląskiego (XII1), w granicy wydzielonej, mniejszej jednostki, rejonu bytomskiego (XII1c)³⁸. W ww. jednostek wody podziemne występują w utworach karbonu oraz podrzędnie triasu i czwartorzędu.^{39,40,41,42}

Wody podziemne na terenie miasta Świętochłowie występują w utworach czwartorzędu, triasu i karbonu. Na wodonośność tych utworów oraz jakość występujących w nich wód wpływ mają czynniki antropogeniczne: przemysłowo-miejskie, zagospodarowanie terenu i górnictwo podziemne. Prowadzona w przeszłości intensywna eksploatacja górnicza spowodowała odwodnienie poziomów wodonośnych na tym terenie oraz zmianę jakości wody⁴³.

Czwartorzędowe piętro wodonośne zbudowane jest w większości z słabo przepuszczalnych utworów w postaci gliny. Utwory przepuszczalne, takie jak: piaski i żwiry wodnolodowcowe występują w centralnej części miasta, tworząc małe, nieciągłe płyty na wzniesieniach. Występujące w tych

³⁶ Wg Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy obowiązujące od 2023 r. (IIaPGW). Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

³⁷ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW6000061165739>

³⁸ Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PiG, Warszawa.

³⁹ Kotlicka G. N., Wagner J., 1983: Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Gliwice, skala 1:200 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.

⁴⁰ Chmura A., Wagner J., 1987: Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Zabrze, skala 1:50 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.

⁴¹ Wagner J., Rolka M., Zembal M., 2009: Wody podziemne miast Polski - Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.

⁴² Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowie. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

⁴³ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowie. Invest-Eko, 2010.

utworach wody podziemne zostały przekształcone w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Wody te występują często w postaci poziomów zawieszonych w obrębie występowania piasków wodnolodowcowych i osadów rzecznych. Zwierciadło jest swobodne lub lekko napięte, leży na głębokości od 0,9 do 20 m. Piętro to zasilane jest przez infiltrację wód opadowych. Całe piętro czwartorzędowe w obrębie miasta Świętochłowiec jest zdegradowane w wyniku drenującej działalności kopalń węgla kamiennego i rud cynku i ołowiu i nie ma charakteru użytkowego poziomu wodonośnego. Wody tego poziomu są podatne na oddziaływanie czynników zewnętrznych, w tym także zanieczyszczenia docierające bezpośrednio z powierzchni. Charakteryzują się dużym zróżnicowaniem jonowym. Jakość wód tego piętra jest uzależniona od głębokości występowania. Należą do wód słodkich, akratopégów, słabo zasadowych, średniotwardych i twardych.

Triasowe piętro wodonośne zlokalizowane jest w północno-wschodniej części miasta. Zbudowane jest ze skał dolomityczno-wapniowych wapnia muszlowego i retu. Są to poziomy szczelinowo - porowe. Przedmiotowy poziom wodonośny jest odkryty lub częściowo przykryty słabo przepuszczalnymi utworami czwartorzędu. Warstwę podścielającą i izolującą stanowi seria ilasto-marglistych osadów dolnego triasu. Miąższość zawodzionych utworów nie przekracza 40 m. Kierunek przepływu wód w tym kompleksie następuje od wychodni w kierunku północnym, ku wyrobiskom górniczym nieczynnych kopalń rud cynku i ołowiu. Wody tego piętra zaliczane są do GZWP nr 329 – Bytom. Wody tego poziomu mają generalnie nietrwałą jakość, ze względu na brak izolacji i bardzo wysoką antropopresję obszaru. Należą do wód słodkich, akratopégów i słabo zasadowych.

Karbońskie piętro wodonośne zbudowane jest z piaskowców górnośląskiej serii piaskowej. Tworzą one odrębne poziomy wodonośne pozostające w więzi hydraulicznej w obszarach sedymentacyjnych wyklinowań utworów nieprzepuszczalnych, w strefach uskokowych i w obszarach, gdzie prowadzone były roboty górnicze. Piaskowce karbońskie w warunkach naturalnych są słabo przepuszczalne. Eksploatacja górnicza, a zwłaszcza drenaż tego piętra spowodowały zmianę warunków hydrogeologicznych oraz obniżenie zwierciadła wody. Natomiast w wyniku likwidacji kopalń aktualnie poziom wodonośny karbonu podnosi się. Eksploatacja węgla kamiennego spowodowała szczypanie zasobów statystycznych wód podziemnych. Występujące w górotworze karbońskim wody pochodzą z infiltracji wód opadowych migrujących przez osady czwartorzędu i spękany górotwór karboński. Piętro to w obrębie miasta nie ma charakteru użytkowego poziomu wodonośnego. Karbońskie piętro wodonośne dotyczy głównie wód kopalnianych. Są to wody zmineralizowane, bardzo twarde i zasolone⁴⁴.

Podsumowując można stwierdzić, że miasto Świętochłowiec to obszar zdegradowanego środowiska wód podziemnych.

GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego – baza internetowa Midas (stan na 14.07.2024 r.) obszar opracowania zlokalizowany jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych.

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH

⁴⁴ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowiec. Invest-Eko, 2010.

Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest zasadniczo w zasięgu jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) PLGW2000111)^{45, 46}:

- w dorzeczu - Wisły,
- w regionie wodnym RZGW - Małej Wisły RZGW Gliwice,
- główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni) - Brynica (III),
- region hydrogeologiczny - XII-śląsko-krakowski,
- ilość pięter wodonośnych - 3 (piętro karbońskie, piętro triasowe, piętro czwartorzędowe),
- obszar bilansowy - GL-III Przemsza.

Struktura JCWPd 111 złożona jest z jednego poziomu wodonośnego, który w części południowej jednostki związany jest z izolowanymi piaskowcowymi przewarstwieniami wśród mułowców i iłowców górnego karbonu, w części środkowej i lokalnie północnej – z węglanowymi utworami retu – wapienia muszlowego, w części północnej – z piaszczysto piaskowcowymi utworami dolnego i środkowego pstręgo piaskowca. Główny poziom wodonośny występuje pojedynczo, jedynie nad piaskami i piaskowcami pstręgo piaskowca lokalnie występują wapienie i dolomity retu o niewielkiej miąższości i znaczeniu podrzędnym. Utwory retu zawsze są izolowane od piasków i piaskowców warstwą iłów pstręgo piaskowca o zróżnicowanej miąższości. W części wysuniętej najdalej na północ profil triasu jest bardziej pełny, a na powierzchni terenu lub pod cienką pokrywą czwartorzędu występują nieprzepuszczalne iły i iłowce kajpru, wśród których tylko lokalnie napotyka się zawadnione wkładki piasków, piaskowców i wapieni. Główny poziom wodonośny związany jest tam z wapieniami wapienia muszlowego, który występuje na znacznej głębokości. W sensie hydrogeologicznym obszar jednostki jest podzielony na 4 części.

Dodatkowo nadmienia się, że nieznaczny południowy fragment obszaru opracowania wkracza w granice Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) PLGW6000129⁴⁷:

- w dorzeczu - Odry,
- w regionie wodnym RZGW - Górnej Odry RZGW Gliwice,
- główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni) - Kłodnica, Cienka (II),
- region hydrogeologiczny - Region śląsko-krakowski (XII),
- ilość pięter wodonośnych - 3 (piętro karbońskie, piętro triasowe, piętro czwartorzędowe),
- obszar bilansowy - GL-V Kłodnica.

Zasilanie wód podziemnych głównych poziomów użytkowych następuje w wyniku infiltracji wód opadowych w obszarze wychodni pięter czwartorzędowego, triasowego i karbońskiego. Kontakt utworów wodonośnych czwartorzędu, triasu i karbonu może następować w obrębie okien hydrogeologicznych (wertikalnie) oraz w obszarach dolin kopalnych (horyzontalnie). Również kontakt wód piętra czwartorzędu i triasu z wodami piętra karbońskiego może następować lateralnie w obszarach zrębów i rowów tektonicznych. Naturalną podstawę drenażu wód podziemnych piętra czwartorzędowego i triasowego stanowią: lokalnie - dolina Kłodnicy, a regionalnie – Odra. Obecnie w znacznym stopniu drenaż spowodowany jest wpływem antropogenicznym, głównie odwodnieniem górniczym, w mniejszym stopniu ujęciami wód podziemnych. Pomimo faktu, że odwodnienie górnicze obejmuje poziom wodonośny karbonu górnego, to w związku istniejącymi hydraulicznymi połączeniami piętra karbońskiego z piętrzem czwartorzędownym i triasowym, drenaż następuje w każdym z pięter. Na obszarze JCWPd istnieją znaczne obszary bez użytkowych pięter wodonośnych.

⁴⁵ Dane Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB) (stan na dzień: 14.07.2024 r.).

⁴⁶ <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-100-119/4545-karta-informacyjna-jcwpd-nr-111/file.html>.

⁴⁷ <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-przegladarka/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-120-139/4504-karta-informacyjna-jcwpd-nr-129/file.html>

ZAGROŻENIA HYDROGEOLOGICZNE

Potencjalnymi głównymi zagrożeniami dla wód podziemnych przedmiotowego terenu i jego otoczenia mogą być:

- tereny przemysłowe, hałdy, które w dalszym ciągu mogą emitować zanieczyszczenia do środowiska (np. otoczenie stawu Kalina);
- lokalne ogniska zanieczyszczeń przemysłowych i górniczych (poza granicami obszaru opracowania);
- zwałowiska pogórnice występujące poza granicami przedmiotowego obszaru (m.in. na południe od granic opracowania w Rudzie Śląskiej);
- nieszczelny system kanalizacyjny (co może prowadzić do odprowadzania nieoczyszczonych ścieków komunalnych bezpośrednio do środowiska wodno-gruntowego);
- wody opadowe spływające z dróg i parkingów;
- zmiany położenia zwierciadła wód gruntowych;
- inwestycje mogące znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko;
- wody pochodzące z odwodnienia zlikwidowanych kopalń węgla kamiennego – podniesienie lustra wody w zrobach i wytworzenie się strefy wód zanieczyszczonych (wzrost zawartości siarczanów, żelaza ogólnego, podwyższone wartości metali tj. manganu, cynku, ołowiu, miedzi).

3.1.7. WARUNKI GLEBOWO-ROLNICZE

Gleby występujące w granicach opracowania związane są bezpośrednio z budową geologiczną (skałą macierzystą) i ukształtowaniem powierzchni terenu, jak i warunków wodnych. Ponadto wpływ na stan i jakość gleb ma również w znacznym stopniu czynnik ludzki. Złożona budowa geologiczna, różne skały identyfikowane na powierzchni oraz ich skład chemiczny, a także czynniki takie jak podatność na wietrzenie i lokalne warunki klimatyczne zdeterminowały lokalne warunki glebotwórcze.

Środowisko glebowe w granicach przedmiotowych terenów uległo silnemu przekształceniu na skutek działalności człowieka. Na przeważającej powierzchni dominują gleby antropogeniczne. Pierwotna pokrywa glebowa w granicach przedmiotowych terenów została wielokrotnie przekształcona. Główne zmiany związane były z urbanizacją oraz uprzemysłowieniem terenu. Przejawiały się one w częściowym lub całkowitym zdarciu poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub wymieszaniu z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu itp. Jednocześnie nastąpiła także zmiana stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych gruntów⁴⁸. Jak wskazano w Programie Ochrony Środowiska⁴⁹, na terenie miasta największą powierzchnię zajmują tereny zabudowane i zurbanizowane - około 58%. Bardzo mało jest użytków rolnych, które stanowią około 11%. W ostatnich latach na terenie miasta nie prowadzono monitoringu powierzchni ziemi i gleby.

Na terenie gminy wydzielono trzy grupy gleb o charakterze antropogenicznym⁵⁰. Pierwsza z nich to tereny bezglebowe i z glebami antropogenicznymi na terenach przemysłowych i przemysłowych (powierzchnie zajęte przez budynki i hale fabryczne, zwałowiska, zbiorniki wód przemysłowych, tereny przylegające do szlaków drogowych i kolejowych). Na tych terenach pierwotna

⁴⁸ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

⁴⁹ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice. Invest-Eko, 2010.

⁵⁰ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023.

pokrywa glebowa została całkowicie zniszczona przez zderzenie, zasypianie, przekopanie, pokrycie materiałem obcym, a trwająca intensywna działalność gospodarcza uniemożliwia jej odtworzenie.

Drugą grupę gleb stanowią gleby antropogeniczne przekształcone i tereny bezglebowe wśród zabudowy mieszkalnej. Do tej grupy zaliczono gleby skwerów, zieleńców, terenów wokół budynków, a także powierzchnie bezglebowe pod budynkami mieszkalnymi, placami, drogami itp. Ich występowanie pokrywa się z zasięgiem obszarów zabudowy mieszkalnej. Występują one m.in. na terenach, na których pokrywa glebowa zniszczono podczas prac przygotowawczych pod budowę domów i innych obiektów, a następnie teren zrehabilitowano.

Ostatnią grupę stanowią gleby inicjalne i grunty antropogeniczne na terenach rekultywowanych oraz na terenach, na których naturalna pokrywa glebowa została zniszczona pod wpływem działalności człowieka. Gleby tego typu występują na obszarach przemysłowych, gdzie wykonano prace rekultywacyjne poprzez zalesianie i zadarnianie (Góra Hugona) lub na terenach poeksploatacyjnych pozostawionych naturalnej sukcesji roślinnej. Najmniejszą miąższością charakteryzują się gleby tego typu wykształcone na stokach lub w obrębie dna dużych form poeksploatacyjnych. Nieco większą miąższość mają gleby wykształcone na materiale bardziej rozdrobnionym – np. niewielkie hałdy. Często gleby te powstają na skale macierzystej o zupełnie innych właściwościach niż ta, na której rozwijała się pierwotna pokrywa glebowa (gleby tworzące się miejscach biedaszybów powstają na materiale wydobytych z głębszych części profilu), na ukształtowanych przez człowieka powierzchniach sztucznych skarp, przy zmienionych stosunkach wodnych, pod wprowadzonymi przez człowieka gatunkami roślin. Do tej grupy gleb zaliczono również gleby ogródków działkowych.

W rejonie Stawu Kalina przy ul. Lipowej w Świętochłowicach identyfikowano potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni o powierzchni 10,44 ha⁵¹. Kilukrotnie planowano rewitalizację stawu obejmującą usunięcie zanieczyszczenia, przynajmniej do dopuszczalnej zawartości. Przeprowadzenie remediacji środowiska gruntowo-wodnego przebiegać miało w III następujących etapach:

- Etap I - odcięcie napływu zanieczyszczeń z rejonu hałdy po ZCH „Hajduki”, wykonanie wokół hałdy rowu opaskowego celem odprowadzania wód powierzchniowych i płytkich wód gruntowych, ułożenie rury drenarskiej zakończonej studnią zbiorczą, przepompowywanie wód do oczyszczalni ścieków;
- Etap II - w celu wyeliminowania wtórnego zanieczyszczenia gruntu wodami ze stawu Kalina: przygotowanie infrastruktury technicznej, usunięcie osadu dennego z wykorzystaniem pogłębiarki ssącej (dalej poddanie odwodnieniu i jako odpad stały przekazanie do utylizacji termicznej), podawanie biopreparatu do poszczególnych komór, prowadzenie bioremediacji na urządzeniu napowietrzającym;
- Etap III - właściwa remediacja: oczyszczenie podłoża gruntowego przy zastosowaniu biopreparatu ukierunkowanego na rozkład zanieczyszczenia z zastosowaniem metod z zakresu fitoremediacji w celu spełnienia standardów jakości gleby i ziemi w zakresie stężeń naftalenu, fenantrenu, antracenu, fluorantenu, benzo(a)antracenu, chryzenu, benzo(a)pirenu, benzo(g,h,i)perylenu, sumy WWA, benzenu, toluenu, etylobenzenu, ksilenów, styrenu oraz sumy BTEX określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) dla gruntów grupy B.

⁵¹ Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. GDOS.

Ostatecznie 15 września 2023 r. po wielu latach udało się zakończyć remediację Stawu Kalina. Teren stawu Kalina w Świętochłowicach i przyległe grunty został oczyszczony ze szkodliwych chemikaliów oraz przywrócony do aktywności biologicznej. Ponadto zdegradowany obszar został zrewitalizowany i przekształcony w miejsce rekreacji i odpoczynku⁵².

3.1.8. WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

W granicach przedmiotowego obszaru krajobraz ma znamiona krajobrazu kulturowego – zurbanizowanego, zainwestowanego oraz poprzemysłowego. Taki krajobraz jest wynikiem przekształcania krajobrazu naturalnego przez grupy kulturowe i nakładania zróżnicowanych elementów kulturowych różnego wieku na tę samą przestrzeń i wszystkie jej aspekty.

Wieloletnia działalność przemysłowa na terenie Miasta Świętochłowice przyczyniała się do znacznych przekształceń w naturalnym krajobrazie miasta, w tym do znacznego zubożenia szaty roślinnej Świętochłowic. Obserwuje się obecnie zanikanie gatunków wrażliwych we florze w wyniku antropopresji oraz ekspansję roślin o szerokiej skali tolerancji na warunki środowiska. Warto zwrócić uwagę, iż na terenie Świętochłowic brak jest terenów leśnych, występują jedynie zbiorowiska lasopodobne i sztucznie utworzone zalesienia w tzw. „zespółach rolniczo - leśnych” i „parkowo - leśnych” w północno - zachodniej, południowej, wschodniej i centralnej jego części miasta⁵³. Wśród jednostek funkcjonalnych wyróżniono zespół góry Hugona (tereny sztucznie utworzonych zalesień).

W tym zakresie właśnie zbiorowisko roślinne w rejonie Góry Hugona prezentuje istotne walory przyrodnicze w skali całego obszaru opracowania. Innym ciekawym obszarem jest ponadto rejon Stawu Kalina, który odzyskuje znaczenie krajobrazowe i przyrodnicze po zakończonej remediacji. Ciekawymi obiektami jest także obiekty zabytkowe – w tym przede wszystkim zespół dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska, wpisany do rejestru zabytków woj. śląskiego pod nr A/110/04. Kluczowe znaczenie będzie mieć tutaj właściwe ukształtowanie zagospodarowania i najbliższego otoczenia ww. wież wyciągowych. W granicach opracowania zlokalizowane są liczne obiekty o walorach zabytkowych.

W zakresie krajobrazu i walorów wizualnych terenów zabudowanych to ciekawie prezentuje się osiedle Słoneczne i tereny mieszkaniowe w południowo-wschodniej części opracowania ze względu na architekturę oraz rozmieszczenie budynków na urozmaiconej morfologicznie powierzchni terenu.

Tereny mieszkaniowe (osiedla) w północnej i zachodniej części obszaru zyskują na odbiorze wizualnym dzięki udziałowi terenów zielonych.

Poza wymienionymi obszarami i obiektami przedmiotowy obszar prezentuje raczej umiarkowane walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Najgorzej obecnie prezentują się tereny zdegradowane i porozbiórkowe w rejonie dawnej Huty Florian. Ten obszar zdecydowanie wymaga podjęcia odpowiednich zadań, które umożliwią odpowiednie i przemyślane zagospodarowanie terenu.

3.1.9. BIOSFERA

Według regionalizacji geobotanicznej Matuszkiewicza⁵⁴ analizowane tereny należą w całości do: Obszaru Europejskich Lasów Mieszanych, Prowincji Środkowoeuropejskiej, Podprowincji

⁵² <https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/podsumowano-remediacje-na-stawie-kalina--udzial-w-konferencji-naukowej-postaw-na-kaline>

⁵³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023.

⁵⁴ Matuszkiewicz J. M., 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl).

Środkowoeuropejskiej Właściwej, Działu Wyżyn Południowopolskich, Krainy Gornośląskiej, Okręgu Gornośląskiego Właściwego, Podokręgu Bytomsko-Mysłowickiego (C.3.1.n).

Potencjalną roślinność naturalną⁵⁵ na analizowanym obszarze stanowią leśne zbiorowiska grądowe z zespołu *Tilio cordate-Carpinetum betuli* (grąd subkontynentalny).

Na skutek wieloletniej działalności człowieka na omawianym obszarze lokalne środowisko zostało silnie przekształcone i stale pozostaje pod wpływami antropogenicznymi. Naturalna roślinność na przestrzeni lat uległa tutaj całkowitej degradacji i właściwie już tu nie występuje. Znaczące przekształcenie siedlisk pociągnęło za sobą również głębokie zmiany w składzie gatunkowym zwierząt.

Aktualnie na obszary biologicznie czynne przedmiotowych terenów składają się zadrzewienia i zbiorowiska lasopodobne, zbiorniki wodne wraz z otoczeniem, otwarte nieużytki, siedliska ruderalne oraz elementy zieleni urządzonej, w tym parki, roślinność towarzysząca zabudowaniom, a także przydomowe ogrody i ogródki działkowe⁵⁶.

ZADRZEWIENIA I ZBIOROWISKA O CHARAKTERZE LEŚNYM

Wszelkie zadrzewienia, a także zbiorowiska lasopodobne w granicach opracowania mają wtórny charakter i w większości antropogeniczne pochodzenie tj. zostały nasadzone przez człowieka. Mniejszy udział mają siedliska powstałe na skutek spontanicznej sukcesji (zarastania nieużytków). Wyróżnia się przede wszystkim tereny zadrzewione w rejonie Góry Hugona i jej otoczeniu, ponadto w rejonie ul. Śląskiej oraz w pomiędzy ulicami Wiśniową i Bukową.

Zasadniczo zadrzewienia nawiązują do trzech typów siedliskowych lasu – o charakterze gradu, o charakterze łęgu oraz zbiorowiska o cechach typowo antropogenicznych (przekształcone przez człowieka). W drzewostanie poza obszarami wilgotnymi występują takie gatunki jak: brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), wiązy (*Ulmus* sp.), a ponadto robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*), klon jesionolistny (*Acer negundo*) oraz topole (*Populus* sp.). Lokalnie występuje również olsza czarna (*Alnus glutinosa*), buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) oraz grab (*Carpinus betulus*). W poszczególnych płatach zmienny jest udział określonych gatunków w drzewostanie. Również podszyt oraz runo bywa lepiej, bądź słabiej wykształcone w zależności od miejsca. W podszycie prócz podrostu drzew spotkać można między innymi takie gatunki jak bez czarny (*Sambucus nigra*) czy czeremcha amerykańska (*Prunus serotina*). Występują także gatunki synantropijne, a nawet inwazyjne takie jak nawłocie (*Solidago* sp.), rdestowiec (*Reynoutria* sp.), czy niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*).

Wewnątrz natomiast stopień wykształcenia runa uzależniony jest między innymi od dostępu światła. W miejscach ocienionych przez zwarte korony drzew warstwa runa bywa uboga, podczas gdy w płatach o większym udziale światła warstwa ta jest dobrze wykształcona i dominują w niej lokalnie gatunki trawiaste (np. w pobliżu niewielkich polan) bądź inne gatunki zielne oraz mszaki. Spotkać tutaj można między innymi kuklika pospolitego (*Geum urbanum*), czartawę pospolitą (*Circaea lutetiana*), malinę (*Rubus* sp.), śmiałka pogiętego (*Deschampsia flexuosa*), a także paprocie jak nerecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*) i wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*) oraz mszaki jak na przykład żurawiec falisty (*Atrichum undulatum*). Można również zbiorowiska w runie których dominuje podagrycznik zwyczajny (*Aegopodium podagraria*).

Na terenach podmokłych, gdzie występują gatunki preferujące siedliska wilgotne przeważa olsza czarna, a ponadto w rozproszeniu występują wierzyby (*Salix* sp.). W runie prócz gatunków trawiastych, można spotkać również turzyce. Na fragmentach bezdrzewnych lub z rozrzedzonym

⁵⁵ Matuszkiewicz J. M., 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl).

⁵⁶ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

drzewostanem występują również śmiałek darniowy (*Deschmopsia caespitosa*), sit rozpierzchły (*Juncus effusus*) oraz trzcina pospolita (*Phragmites australis*).⁵⁷

W granicach użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” wskazuje się siedliska licznych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, w tym także gatunków podlegających ochronie. Odnotowano tu około 110 gatunków roślin naczyniowych, wśród których można odnaleźć dwa gatunki objęte ścisłą ochroną (kruszczyk szerokolistny - *Epipactis latifolia*, kruszyna pospolita - *Frangula alnus*) oraz gatunki częściowo chronione (kalina koralowa - *Viburnum opulus*, konwalia majowa - *Convallaria majalis*). Prawie w całości teren ten porastają zbiorowiska leśne, gdzie leśne gatunki roślin stanowią około 50% ogólnej liczby flory⁵⁸.

Zadrzewienie zlokalizowane na terenie między ulicą Bukową i Wiśniową utworzone jest głównie przez brzozę brodawkowatą i robinie akacjową. Pojawia się tu również wierzba iwa (*Salix caprea*) oraz olsza czarna (*Alnus glutinosa*). W miejscami gęstej warstwie krzewów spotkać można między innymi derenie (*Cornus sp.*), czeremchę amerykańską (*Prunus serotina*) czy jarzębinę (*Sorbus aucuparia*). Runo w miejscach ocienionych jest raczej ubogie. Natomiast we fragmentach o większym dostępie światła ma często trawiasty charakter, a ponadto w miejscach ty pojawia się również malina, nerecznica samcza i żurawiec falisty.

SIEDLISKA WODNE I PODMOKŁE

Pośród fitocenoz kształtujących na obrzeżach zbiorników wodnych występują przede wszystkim płaty szuwarowe utworzone przez trzinę pospolitą (*Phragmites australis*), pałkę szerokolistną (*Typha latifolia*), ewentualnie pałkę wąskolistną (*Typha angustifolia*) i mannę mielec (*Glyceria maxima*). Płaty szuwaru pałkowego oraz trzcinowego pojawiają się również lokalnie w wilgotnych zagłębieniach terenu .

SIEDLISKA RUDERALNE I NIEUŻYTKI

Siedliska ruderalne, do których należą między innymi pobocza ciągów komunikacyjnych, powierzchnie po wyburzonych budynkach, nasypy antropogeniczne, zaniedbane obszary zielone w sąsiedztwie budynków i ogrodzeń są najbardziej charakterystycznym elementem szaty roślinnej Świętochłowic i występują powszechnie w granicach opracowania.

W wielu miejscach na siedliskach ruderalnych zaobserwować można przede wszystkim fitocenozy z dominującą nawłocią późną (*Solidago gigantea*) i nawłocią kanadyjską (*Solidago canadensis*), którym lokalnie towarzyszą inne gatunki synantropijne, a także płaty z redstowcem (*Reynoutria sp.*). Wspomniane rośliny należą do szybko rozprzestrzeniających się gatunków inwazyjnych.

Często spotykanym zbiorowiskiem roślinnym jest również zespół *Tanaceto* – *Artemisietum* utworzony przez wysokie byliny, w tym bylicy pospolitej (*Artemisia vulgaris*) i wrotycza pospolitego (*Tanacetum vulgare*), którym miejscami towarzyszą również takie gatunki jak przymiotno kanadyjskie (*Conyza canadensis*), szczeń pospolita (*Dipsacus vulgaris*) czy trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigeios*). W siedliskach nitrofilnych (o zwiększonej zawartości azotu w podłożu) spotkać można również pokrzywę zwyczajną (*Urtica dioica*), podagrycznika zwyczajnego (*Aegopodium podagraria*) oraz łopian (*Arctium sp.*), a w pobliżu zbiorników wodnych także sadźca konopiastego (*Eupatorium cannabinum*).

⁵⁷ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

⁵⁸ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023.

W nitrofilnych siedliskach na obrzeżach zadrzewień kształtują się lokalnie zbiorowiska o charakterze okrajkowym, gdzie prócz innych gatunków nitrofilnych jak pokrzywa spotkać można także kielisznika zaroślowego (*Calystegia sepium*).

W miejscach wydeptywanych i rozjeżdżanych kształtują się często dywanowe zbiorowiska roślin odpornych na oddziaływania mechaniczne z zespołu *Lolio – Polygonetum*. Na niewielkich powierzchniach nasłonecznionych nasypów antropogenicznych występują gatunki charakterystyczne dla zespołu *Echio – Melilotetum*.⁵⁹

POZOSTAŁE TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ

W granicach opracowania powszechnie występują również płaty zieleni urządzonej na placach oraz towarzyszące zabudowaniom. Mają one często postać trawników, rabat i klombów z zielnymi gatunkami ozdobnymi, a także nasadzeń drzew i krzewów, często ozdobnych. Do obszarów zieleni urządzonej w graniach opracowania zaliczyć należy tereny cmentarzy, ogródki działkowe oraz przydomowe ogrody na obszarach zabudowy jednorodzinnej. Obszary te charakteryzują się między innymi obecnością ozdobnych gatunków drzew i krzewów (np. żywotników), a ogródki i ogrody także gatunków owocowych.⁶⁰

FAUNA

Z uwagi na istniejące zagospodarowanie terenu fauna jest tutaj reprezentowana przede wszystkim przez gatunki zsynantropizowane, a ponadto przez zwierzęta związane siedliskami wodnymi oraz leśnymi.

W obszarach zabudowy i towarzyszącej im zieleni swoje siedliska odnajdują przede wszystkim zsynantropizowane gatunki ptaków i ssaków. Ptaki są w tych obszarach reprezentowane przez takie gatunki jak sroka (*Pica pica*), gołąb miejski (*Columba livia f. urbana*), a potencjalnie również sojka (*Garrulus glandarius*), kawka (*Coloeus monedula*), szpak (*Sturnus vulgaris*) i inne. Do pojawiających się tutaj ssaków należą głównie drobne gryzonie oraz nietoperze.

Dogodne schronienia oraz miejsca żerowania na obszarach miejskich ptaki odnajdują na terenie parków (zieleni miejskiej), a ponadto ogródków działkowych i cmentarzy. Są to również potencjalne miejsca występowania drobnych ssaków, których reprezentantem może być między innymi wiewiórka (*Sciurus vulgaris*), a na terenach parkowych i zadrzewionych potencjalnie także jeż (*Erinaceus europaeus*).

Tereny zbiorników wodnych są miejscem występowania przede wszystkim ptaków, płazów raz przedstawicieli gadów. Pośród ptactwa wodnego na większych zbiornikach zaobserwować można między innymi kaczkę krzyżówkę (*Anas platyrhynchos*), łyskę (*Fulica atra*), czy perkoza dwuczubego (*Podiceps cristatus*). Zgodnie z materiałami archiwalnymi pojawiać się tu mogą także perkozek (*Tachybatus rufficollis*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), gęś gęgawa (*Anser anser*), a ponadto bączek (*Ixobrychus minutus*). Płazy stale bytujące w wodzie są przede wszystkim reprezentowane przez przedstawicieli tzw. żab zielonych (*Rana esculenta complex*). W rejonie stawów pojawia się również reprezentujący gady zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*).

Najliczniejsze w gatunki zwierząt w granicach opracowania są obszary o charakterze lasopodobnym, zadrzewionym. Są to dogodne siedliska dla drobnych ptaków śpiewających, z których

⁵⁹ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowie. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

⁶⁰ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowie. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

wymienić można między innymi kosa (*Turdus merula*), kowalika (*Sitta europaea*), bogatkę (*Parus major*) czy ziębę (*Fringilla coelebs*). Ponadto zgodnie z materiałami archiwalnymi pojawiały się tutaj także przedstawiciele ptaków drapieżnych jak krogulec (*Accipiter nisus*).

Występują ponadto płazy. Prócz żab zielonych zgodnie z materiałami archiwalnymi obszar ten zasiedlają także żaba trawna (*Rana temporaria*), żaba moczarowa (*Rana arvalis*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), a także traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*) i traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*).

Do ssaków terenów leśnych należą tutaj zajęć szarak (*Lepus europaeus*), a potencjalnie również nietoperze, jeż, kuna, wiewiórka i inne.

Bez wątpienia w granicach opracowania najliczniej reprezentowaną grupą zwierząt są bezkręgowce, w tym przede wszystkim przedstawiciele owadów i pajęczaków oraz mięczaków związanych z określonymi typami siedlisk. Mięczaki są tu reprezentowane przez ślimaki, w tym wstążki (*Cepea sp.*), winniczki – objęte ochroną częściową (*Helix pomatia*) czy śliniki (*Arion sp.*).⁶¹

W graniach obszaru opracowania, w bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” wskazano możliwość wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach, powierzchni ziemi, chronionych gatunkach i siedliskach przyrodniczych, w bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona”, w wyniku wycinki drzew prowadzonej przez firmę realizującą inwestycję mieszkaniową⁶². Postępowanie administracyjne zostało zakończone dla ww. zgłoszenia.

3.1.10. OCHRONA PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE

W granicach obszaru opracowania zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Las na Górze Hugona” (kod użytku PL.ZIPOP.1393.UE.2476011.68) obejmujący siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Użytek powołano uchwałą nr XVI/132/2004 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego o nazwie "LAS NA GÓRZE HUGONA".

Góra Hugona jest najwyższym wzniesieniem miasta. W 1803 r. obszar ten pokrywały całości lasy. Postępujący rozwój przemysłu spowodował, że od 1883 r. teren ten został silnie zdegradowany. Na Górze Hugona jest kilka hałd o różnej powierzchni. Prawie w całości Górę Hugona porastają zbiorowiska leśne. Badania przeprowadzone na omawianym obszarze wykazały, że Górę Hugona charakteryzuje bardzo duże zróżnicowanie siedlisk i niezwykle wysoka bioróżnorodność. Użytek obejmuje teren około 11 ha. Przedmiotem ochrony jest las grądowy. Szata roślinna na omawianym terenie należy do najlepiej wykształconych i zróżnicowanych w Świętochłowicach. Chociaż jest prawie w całości pochodzenia antropogenicznego, posiada dużą wartość przyrodniczą i spełnia ważną rolę biocenotyczną. Jest siedliskiem licznych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, w tym także gatunków podlegających ochronie. Odnotowano tu około 110 gatunków roślin naczyniowych, wśród których można odnaleźć dwa gatunki objęte ścisłą ochroną (kruszczyk szerokolistny - *Epipactis latifolia*, kruszyna pospolita - *Frangula alnus*) oraz gatunki częściowo chronione (kalina koralowa - *Viburnum opulus*, konwalia majowa - *Convallaria majalis*). Prawie w całości teren ten porastają zbiorowiska leśne, gdzie leśne gatunki roślin stanowią około 50% ogólnej liczby flory. W obrębie Góry Hugona brak rzek

⁶¹ Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014.

⁶² Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. GDOŚ.

i potoków. Można natomiast odnaleźć liczne oczka wodne⁶³.

Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem korytarzy ekologicznych rangi krajowej (korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000)⁶⁴, jak również zasadniczo poza zasięgiem korytarzy wojewódzkich⁶⁵. Jedynie w południowo-zachodniej części obszaru opracowania teoretycznie przebiega lokalny korytarz chiropterologiczny, którego układ nawiązuje do kształtu hałdy zlokalizowanej na zachód od Góry Hugona.

Lokalnym układem ekologicznym mogą być tereny zadrzewione obejmujące Górę Hugona i jej otoczenie wraz z terenami biologicznie czynnymi w rejonie od ul. Śląskiej aż do ul. Wiśniowej. Jednak ciągłość tego układu poza granicami opracowania jest zaburzona – na zachód od ul. Śląskiej (w rejonie ul. Ceramicznej) tereny biologicznie czynne (często stanowiące tereny zdegradowane) są porozidzielane terenami zagospodarowanymi i zabudowanymi (w tym zabudowa usługowa, produkcyjna), natomiast na południe od granic opracowania oraz granic miasta – tj. już na terenie Rudy Śląskiej tereny biologicznie czynne (zadrzewienia i dalej teren ogrodów działkowych) są ograniczone od południa terenami pogórnymi i przemysłowymi (dawna bocznica kolejowa, hałda pokopalniana; pozytywnym aspektem jest postępująca tutaj spontaniczna naturalna sukcesja roślinna). Tym samym migracja większych organizmów może być znacznie utrudniona.

3.1.11. DZIEDZICTWO KULTUROWE

W granicach opracowania identyfikuje się liczne obiekty zabytkowe. W obszarze objętym planem znajduje się obiekt wpisany do rejestru „A” zabytków województwa śląskiego - zespół dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska, wpisany do rejestru zabytków woj. śląskiego pod nr A/110/04.

Ponadto ustala się objęcie ochroną w planie następujących obiektów zabytkowych:

- 1) Obiekt sakralny - Kościół parafialny św. Józefa ul. Wojska Polskiego 13, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 1;
- 2) Budynki mieszkalne:
 - a) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Metalowców 8a-8f, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 2,
 - b) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 11a-11b, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 3,
 - c) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 9a-9b, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 4,
 - d) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 7a-7e, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 5,
 - e) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 5, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 6,
 - f) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy

⁶³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023.

⁶⁴ <https://mapa.korytarze.pl/>, dostęp: 14.07.2024r.

⁶⁵ Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2008. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnej Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis]

- ul. Hutniczej 6-6a, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 7,
- g) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 1-1e, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 8,
 - h) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Metalowców 4-4b, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 9,
 - i) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 26, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 10,
 - j) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 24A, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 11,
 - k) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 24B, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 12,
 - l) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 12-14, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 13,
 - m) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 10, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 14,
 - n) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 6-8, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 15,
 - o) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 19-21-23, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 16,
 - p) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 7-9-11, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 17,
 - q) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 3, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 18,
 - r) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 7, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 19,
 - s) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 23, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 20,
 - t) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 25, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 21,
 - u) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 27, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 22,
 - v) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 29, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 23,
 - w) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 28, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 24,
 - x) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 30, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 25,
 - y) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 34, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 26,
 - z) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 36, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 27,
 - aa) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 44, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 28,
 - bb) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Nowej 10, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 29,
 - cc) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Nowej 14, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 30,
 - dd) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wyszyńskiego 8, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 31,
 - ee) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wyszyńskiego 13, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 32,
 - ff) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wyszyńskiego 11, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 33,
 - gg) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 2, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 34,
 - hh) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 4, oznaczony

- w części graficznej ustaleń planu numerem 35,
- ii) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 6, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 36,
 - jj) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 5, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 37,
 - kk) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Nowej 20, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 38,
 - ll) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wiśniowej 22, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 39,
 - mm) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wiśniowej 24, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 40,
 - nn) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wiśniowej 26, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 41;
- 3) Zabytki techniki:
- a) Wiadukt kolejowy - ul. Metalowców, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 42;
 - b) Wiadukt kolejowy - Mijanka, ul. Katowicka – ul. Wojska Polskiego, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 43;
 - c) Magazyn przy ul. Metalowców - przy torach kolei przemysłowej, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 44;
 - d) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Budynek laboratorium OZ 2.2 (ul. Hutnicza 2), oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 45;
 - e) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Zespół zabudowy warsztatów remontowo – mechanicznych z bud. administracyjnym OZ 2.5, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 46;
 - f) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Zespół budynków administracyjnych, działu zarządzania majątkiem i służb remontowych OZ 2.3, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 47;
 - g) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Budynek służb energetycznych OZ 2.4, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 48;
 - h) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Budynek rozdzielni i nawijalni OZ 1.1, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 49;
- 4) Zabytkowy Cmentarz rzymskokatolicki przy ul. Wiśniowej.

3.2 OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Jak wskazano wcześniej, zasadniczo przedmiotowy teren ma historycznie ukształtowaną strukturę przestrzenną, urbanistyczną i funkcjonalną, na którą składają się tereny mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne oraz tereny poprzemysłowe po Hucie Florian wraz z obsługującymi terenami komunikacyjnymi. Dodatkowo w granicach opracowania identyfikuje się tereny biologicznie, tereny dawnych hałd, czy też ogrodów działkowych.

Brak realizacji projektu planu, a tym samym brak wprowadzania przeznaczenia określonego w projekcie planu, skutkować będzie utrzymaniem obowiązujących ustaleń planistycznych (patrz

rozdział 2.2.). W tej sytuacji część przedmiotowego terenu będzie pozbawiona obowiązującego planu miejscowego – tzw. luka planistyczna, gdzie w celu realizacji inwestycji budowlanych będą wydawane decyzje o warunkach zabudowy. W tym zakresie należy obawiać się nie zawsze słusznie przyjętego kierunku rozwoju danego obszaru do czasu wejścia w życie planu ogólnego (nowy dokument planistyczny, który ma zostać opracowany do grudnia 2025 r.). Wydawane decyzje o warunkach zabudowy mogą ograniczać istotnie tereny biologicznie czynne (co ma już miejsce w południowej części obszaru opracowania). Nowy plan miejscowy może zabezpieczyć tereny biologicznie czynne przed zainwestowaniem.

Ponadto utrzymanie obowiązujących ustaleń planistycznych uniemożliwi wprowadzenie nowej funkcji na terenie dawnej Huty Florian, który ze względu na rozmiar, lokalizację oraz antropogeniczny charakter, warto ponownie zagospodarować.

Można zatem przyjąć, iż brak realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może w dłuższej perspektywie czasu wpłynąć na środowisko poprzez dalsze ograniczanie terenów biologicznie czynnych ze względu na chaotyczny rozwój zabudowy oparty o wydawane decyzje o warunkach zabudowy.

4. GŁÓWNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA OBSZARU PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU MOGĄCE SIĘ POJAWIĆ W PRZYPADKU REALIZACJI ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH

Zamierzenia planistyczne wskazane w projekcie planu porównano z aktualnym zagospodarowaniem obszaru oraz obowiązującymi ustaleniami planistycznymi, a oceniono według klucza:

1. Proponowane w mpzp przeznaczenie jest zgodne z aktualnym zagospodarowaniem⁶⁶:
 - pozytywne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi – tereny biologicznie czynne,
 - pozytywne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi – ogrody działkowe,
 - neutralne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi – utrzymanie istniejącego zagospodarowania i jego oddziaływania;
2. Proponowane w mpzp przeznaczenie będzie modyfikować aktualne zagospodarowanie⁶⁷:
 - pozytywne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi - dodanie zieleni urządzonej,
 - mało istotne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi - wprowadzenie nowej funkcji na terenach przemysłowych,
 - istotne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi - wprowadzenie terenów komunikacji,
 - istotne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi - wprowadzenie terenu składów i magazynów na terenie przekształconym antropogenicznie,
 - istotne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi - wprowadzenie terenów zabudowy usługowej na terenach dotychczas biologicznie czynnych,
 - istotne skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi - wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej na terenach dotychczas biologicznie czynnych.

⁶⁶ Nie określono obszarów, gdzie proponowane w mpzp przeznaczenie jest zgodne z aktualnym zagospodarowaniem, a skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi byłyby negatywne, istotne lub mało istotne.

⁶⁷ Nie określono obszarów, gdzie proponowane w mpzp przeznaczenie będzie modyfikować aktualne zagospodarowanie, a skutki oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi byłyby negatywne lub neutralne.

W ten sposób doprecyzowano zakres faktycznych zmian oraz obszary, które w szczególności zostaną omówione – obszary, gdzie proponowane w mpzp przeznaczenie będzie modyfikować aktualne zagospodarowanie:

- a. dodanie terenu zieleni urządzonej,
- b. wprowadzenie nowych funkcji (U i U-P) na terenach przemysłowych Huty Florian,
- c. wprowadzenie terenów komunikacji,
- d. wprowadzenie terenu składów i magazynów (PS) na terenie przekształconym antropogenicznie,
- e. wprowadzenie terenów zabudowy usługowej (U) na terenach dotychczas biologicznie czynnych,
- f. wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej (MN, MW, MW-U, MN-MW) na terenach dotychczas biologicznie czynnych.

Obszary, gdzie proponowane w mpzp przeznaczenie jest zgodne z aktualnym zagospodarowaniem nie będą podlegały szczegółowej ocenie ze względu na ich aktualne pełne zagospodarowanie – nie przewiduje się istotnych zmian.

Poniżej zestawiono w formie punktów główne zagrożenia środowiska dla obszaru, które mogą pojawić się lub nasilić w przypadku realizacji zamierzeń planistycznych. Zaznacza się jednak, iż w związku z już istniejącym zagospodarowaniem przedmiotowego obszaru, ukształtowaną historycznie jego tkanką urbanistyczną oraz charakterem obszaru właściwe jest odniesienie się do stanu aktualnego zagospodarowania jako do punktu początkowego.

- Utrzymanie istniejących potencjalnych emiterów zanieczyszczeń powietrza – punktowych (tereny zabudowy) oraz liniowych (ruch pojazdów kołowych emitujących spaliny);
- Utrzymanie stanu zmodyfikowanej powierzchni terenu - morfologia powierzchni terenu wraz z pokrywą glebową zostały przekształcone w związku z niwelacją terenu pod poszczególne budynki;
- Zajęcie nowych terenów biologicznie czynnych na rzecz realizacji nowej zabudowy;
- Zwiększenie powierzchni terenów przekształconych – o zmienionej morfologii, parametrach Zajęcie powierzchni pod budowę obiektów oraz nawierzchnie szczelne, nieprzepuszczalne, ograniczenie obecnej roślinności z możliwością konieczności usunięcia okazów drzew;
- gruntu i powierzchniach szczelnych lub półprzepuszczalnych;
- Zwiększenie liczby wytwórców odpadów komunalnych;
- Zwiększenie liczby wytwórców ścieków komunalnych;
- W przypadku uruchomienia nowych terenów zabudowy możliwe wzmożenie pyłowego zanieczyszczenia powietrza (ograniczone czasowo do poszczególnych etapów realizacji inwestycji);
- Dalsza modyfikacja powierzchni terenu – przy realizacji nowych terenów zabudowy morfologia powierzchni terenu wraz z pokrywą glebową mogą zostać w związku z niwelacją terenu pod poszczególne obiekty (miejscowo częściowe lub całkowite zdarcie poziomów genetycznych, ich wymieszanie między sobą lub wymieszanie z materiałem obcym, zasypanie, zagęszczenie, nawiezenie materiału obcego pochodzenia; dodatkowo znacznemu zmniejszeniu ulegną powierzchnie biologicznie czynne, co skutkować będzie dalszym ograniczeniem możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych);
- Istotne ograniczenie terenów biologicznie czynnych w otoczeniu użytku ekologicznego na rzecz realizacji nowej zabudowy;

- Częściowe wyparcie organizmów zamieszkujących przedmiotowy teren na obszary sąsiednie – dotyczy to przede wszystkim obszarów, gdzie realizowane będą nowe tereny zabudowy;
- Ograniczenie lokalnego korytarza ekologicznego wskazanego na terenach biologicznie czynnych;
- W przypadku realizacji zamierzeń inwestycyjnych w rejonie terenu dawnej Huty Florian możliwe wzmożenie emisji pyłów do powietrza w wyniku naruszenia ustabilizowanej powierzchni gruntu.

5. ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI

Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji jest również elementem koniecznym diagnozy stanu i funkcjonowania środowiska w opracowaniach ekofizjograficznych w świetle Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. 2002 r. nr 155 poz. 1298). Odporność środowiska można interpretować jako zdolność systemu do powrotu do stanu odniesienia po zakończeniu zakłócenia bądź jako zdolność systemu do trwania w niezmienionym stanie, mimo wystąpienia zakłócenia. Regeneracja, przyjmując za Kistowskim, to powrót środowiska do stanu zbliżonego do tego, jaki występował przed wystąpieniem presji na środowisko. Regeneracja następuje głównie pod wpływem procesów naturalnych. Można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są jego zdolności regeneracyjne, chociaż istnieją wyjątki od tej zasady. Zdolność regeneracji środowiska najczęściej mierzy się czasem, który upływa od momentu zaprzestania oddziaływania czynnika destrukcyjnego (lub modyfikującego) do momentu, w którym środowisko wraca do stanu sprzed ingerencji. Uzupełniającym wskaźnikiem jest różnica między stanem środowiska przed i po procesie regeneracji, ponieważ środowisko rzadko powraca do pełnej zgodności ze stanem początkowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników m.in. od charakteru siedliska w którym ona przebiega, od ogólnego stanu przekształcenia pierwotnego środowiska oraz charakteru i stopnia natężenia określonych stresorów (czynników degradacyjnych). Każdorazowo należy uwzględniać, iż stan środowiska w granicach opracowania kształtują nie tylko czynniki miejscowe, ale również czynniki zewnętrzne, czynniki większej skali i wypadkowa ich powiązań z otoczeniem.

W wyniku wieloletniej działalności urbanizacyjnej człowieka, komponenty środowiska na obszarze objętym opracowaniem nieustannie podlegają przekształceniom antropogenicznym. W szczególności dotyczy to terenów zabudowanych, głównie mieszkalnych i usługowych, oraz obszarów przeznaczonych na komunikację drogową, a także obszarów, na których realizowana jest działalność rolnicza.

Wprowadzanie antropogenicznych form zagospodarowania terenu sprzyja dalszym przekształceniom środowiska, w tym zmianom w szacie roślinnej, siedliskach, składzie gatunkowym oraz populacjach zwierząt zamieszkujących dany obszar. Dodatkowo, degradacja środowiska jest nieustannie obserwowana w takich aspektach jak warunki aerosanitarne, topoklimatyczne, akustyczne oraz wodno-gruntowe. Tym samym znaczna część obszaru opracowania została trwale, a może nawet nieodwracalnie przekształcona. Jednocześnie można ocenić, iż w odniesieniu do charakteru zagospodarowania i czynników antropogenicznych występujących w granicach opracowania, lokalne środowisko jako całość jest umiarkowanie odporne na degradację i dostosowało się już do dokonanego poziomu degradacji obszaru. Przyjmuje się, że nie ma możliwości pełnej samoregeneracji wymienionych obszarów przedmiotowego terenu. Realizacja zamierzeń planistycznych wynikających z projektu planu nie będzie mieć istotnego znaczenia – nie przewiduje się dodatkowego utrudnienia

samoregeneracji przedmiotowego terenu. Pogorszenie sytuacji będzie obserwowane na nowych terenach przeznaczonych pod zabudowę.

6. OBSZARY PROBLEMOWE

Jako obszary problemowe wskazuje się tereny po dawnej Hucie Florian, które ze względu na wieloletnią działalność huty w okresie niskiej świadomości ekologicznej i braku odpowiednich uregulowań prawnych w zakresie emisji zanieczyszczeń środowiska, mogą cechować się zawyżonymi parametrami zanieczyszczeń w gruncie względem terenów otaczających. Niemniej teren ten, będący już znacznie przekształcony antropogenicznie i jednocześnie pozbawiony obecnie dominującej istotnej funkcji, może stanowić odpowiednią lokalizację dla usług lub działalności produkcyjnej.

Kolejnym obszarem problemowym są ograniczane tereny biologicznie czynne, na których realizowana jest nowa zabudowa mieszkaniowa (realizowana – w rejonie góry Hugona, planowana w oparciu o wydaną decyzję WZ – w południowej części obszaru przy ul. Śląskiej). W bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” wskazano możliwość wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach, powierzchni ziemi, chronionych gatunkach i siedliskach przyrodniczych, w bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona”⁶⁸.

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wiązałoby się bezpośrednio z ustaleniem lub dopuszczeniem w analizowanym projekcie planu przedsięwzięć, o których mówią *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* oraz *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*. Inwestycje wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagają uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

W projekcie planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:

- inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, drogowej, kolejowej i łączności publicznej,
- poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania złóż kopalin,
- zabudowy przemysłowej, w tym zabudowy systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowej, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą,
- garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,5 ha,
- linii kolejowych,
- zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą,
- hoteli wraz z towarzyszącą im infrastrukturą,

⁶⁸ Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. GDOŚ.

- *zabudowy usługowej, w szczególności szpitali, placówek edukacyjnych, kin, teatrów, obiektów sportowych, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą.*

Reasumując, mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach planu oraz przepisach odrębnych, należy stwierdzić, iż realizacja projektu planu w granicach przedmiotowego terenu będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Zaznacza się, iż realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i z zastosowaniem zawartych w niej rodzajów działań minimalizujących ich negatywne oddziaływanie na środowisko. Sam miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego daje jedynie możliwość realizacji poszczególnych zamierzeń planistycznych, jednak nie przesądza o ich faktycznej realizacji.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach opracowania identyfikuje się w pełni ukształtowany i funkcjonujący obszar zabudowy. Projekt planu zasadniczo utrzuca obecny sposób wykorzystania terenu, dając jednak możliwość rozbudowy istniejącej tkanki urbanistycznej, częściowo kosztem zajęcia nowych terenów biologicznie czynnych. W granicach obszaru opracowania zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Las na Górze Hugona”.

Wśród istniejących kwestii potencjalnie problemowych, związanych z realizacją ustaleń ocenianego dokumentu w kontekście przepisów odrębnych dotyczących obszarów chronionych, znajduje się przede wszystkim oddziaływanie istniejącego zagospodarowania terenu (zabudowa oraz tereny komunikacji) w postaci emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza oraz ich przedostawania się do wód i powierzchni gruntu (wraz z opadami). Dodatkowo wpływ na środowisko ma emisja hałasu z emiterów liniowych i punktowych. Powyższe oddziaływania stale wpływają na elementy środowiska. Inne zagrożenia środowiska obszaru projektowanego dokumentu mogące się pojawić w przypadku realizacji zamierzeń planistycznych wskazano w rozdziałach 10 i 11.

W zakresie obszarów przyrodniczych podlegających ochronie prawnej wskazuje się konieczność racjonalnego i zrównoważonego zarządzania przestrzenią. Ustalenia projektu planu wraz z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska powinny zabezpieczyć obszar przed potencjalnie kolizyjnym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów. Jednak ustalenia planu wskazujące ingerencję inwestycyjną w rejonie otoczenia użytku ekologicznego może wpływać na stan i jakość środowiska. Zagospodarowanie terenów w sposób zgodny z zapisami projektu planu nie powinno stwarzać zagrożeń dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKO-, ŚREDNIO- I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CAŁOKSZTAŁT ŚRODOWISKA

W granicach opracowania identyfikuje się w pełni ukształtowany i funkcjonujący obszar zabudowy. Projekt planu zasadniczo utrzuca obecny sposób wykorzystania terenu, dając jednak możliwość rozbudowy istniejącej tkanki urbanistycznej, częściowo kosztem zajęcia nowych terenów

biologicznie czynnych. Ponadto projekt planu wskazuje zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz ładu przestrzennego.

Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana głównie z utrzymaniem oddziaływań. Możliwe zmiany mogą zostać wprowadzone na terenach, gdzie wprowadza się po raz pierwszy tereny zabudowy (na terenach biologicznie czynnych). Tym samym poniższe prognozy oddziaływania odnoszą się przede wszystkim do tych nowych terenów:

Prognozowane oddziaływania bezpośrednie:

- na etapie realizacji:
 - lokalne przekształcenia powierzchni ziemi wraz z szatą roślinną i siedliskami faunistycznymi,
 - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów,
 - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie,
 - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach,
 - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,
 - generowanie wibracji w związku z budową;
- na etapie eksploatacji:
 - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych,
 - wzrost emisji hałasu bytowego,
 - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie.

Prognozowane wtórne oddziaływania:

- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,
- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie nowo realizowanej zabudowy,
- ograniczenie migracji organizmów lokalnym układem terenów biologicznie czynnych.

Prognozowane oddziaływania krótkotrwałe i chwilowe:

- na etapie realizacji:
 - związane z realizacją poszczególnych zadań założonych w planie (ograniczone do czasu realizacji poszczególnych inwestycji),
 - emisja hałasu budowlanego,
 - emisja zanieczyszczeń do powietrza związana z pracami budowlanymi,
 - generowanie wibracji związanych z budową obiektów oraz infrastruktury (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane),
 - powstawanie odpadów budowlanych;
- na etapie eksploatacji:
 - związane z funkcjonowaniem i konserwacją obiektów i otoczenia.

Prognozowane oddziaływania długotrwałe:

- na etapie realizacji:
 - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej;
- na etapie eksploatacji:
 - emisja zanieczyszczeń do atmosfery,
 - zwiększenie ilości produkowanych odpadów i ścieków,
 - wzrost ilości powstających zanieczyszczeń sanitarnych oraz odpadów,

- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy.

Prognozowane oddziaływania stałe:

- na etapie realizacji:
 - zmiany ukształtowania powierzchni terenu,
 - zmiany lokalnego krajobrazu;
- na etapie eksploatacji:
 - przekształcenie powierzchni ziemi spowodowane pracami niwelacyjnymi,
 - zajęcie terenu przez nowe obiekty,
 - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,
 - ograniczenie migracji organizmów lokalnym układem terenów biologicznie czynnych,
 - zmiany lokalnego krajobrazu.

Opisane oddziaływania mogą kumulować się w różnym stopniu w środowisku, w granicach terenu opracowania i jego otoczeniu. Nakładanie się wpływów z poszczególnych terenów może prowadzić do nasilenia oddziaływania. Kumulacji ulegają głównie hałas, zanieczyszczenia atmosferyczne oraz zajmowanie powierzchni biologicznie czynnych pod zabudowę.

Wymienione powyżej oddziaływania są regulowane przez przepisy obowiązującego prawa, m.in. w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu, metod ograniczenia jego wpływu, a także zarządzania odpadami i gospodarki wodno-ściekowej. Ponadto wpływy te, zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji, powinny być ograniczane poprzez zapisy zawarte w dokumentach planistycznych.

Realizacja miejscowego planu, przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych, będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO I JEGO SKŁADOWE

10.1 OBSZARY NATURA 2000

W granicach opracowania, jak również w jego otoczeniu nie identyfikuje się obszarów ochrony Natura 2000. Zatem nie przewiduje się zagrożenia dla tego typu formy ochrony przyrody w wyniku realizacji zamierzeń projektu planu.

10.2 FORMY OCHRONY PRAWNEJ

W granicach przedmiotowego terenu identyfikuje się formę ochrony przyrody w myśl *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. W granicach obszaru opracowania zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Las na Górze Hugona” (kod użytku PL.ZIPOP.1393.UE.2476011.68) obejmujący siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. W projekcie planu *wskazuje się w części graficznej planu miejscowego, na terenie oznaczonym symbolem 12N granice użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” ustanowionego uchwałą nr XVI/132/2004 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego o nazwie „Las na Górze Hugona” (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 24 poz. 2447 z dnia 2.04.2004 r.), w której zawarte są zakazy i ograniczenia dotyczące tego użytku*. Ochrona ww. formy jest realizowana zgodnie z podstawą prawną, a proponowane w projekcie planu rozwiązania planistycznie nie stanowią istotnego

zagrożenia dla środowiska przyrodniczego użytku ekologicznego. Proponowane w projekcie planu przeznaczenie 1ZN – *zieleń naturalna* korespondują z aktualnym istniejącym zagospodarowaniem terenu. Tym samym nie przewiduje się zagrożenia dla form ochrony prawnej przyrody w wyniku realizacji zamierzeń projektu planu.

10.3 OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO A NIE OBJĘTE OCHRONĄ

Jako obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną wskazuje się tereny biologicznie czynne otaczające użytk ekologiczny „Las na Górze Hugona”. Uzasadnieniem dla powyższego jest fakt, iż otoczenie użytku ekologicznego stanowi jego naturalne poszerzenie i również może wykazywać podobne walory, do tych zidentyfikowanych w graniach użytku – tj. rozprzestrzenianie się gatunków, poszerzanie siedlisk oraz bytowanie organizmów. Utrzymanie otoczenia użytku ekologicznego jako terenu biologicznie czynnego pozwoliłoby na utworzenie swoistej otuliny ekologicznej dla terenu użytku ekologicznego, co sprzyjałoby funkcjonowaniu ekosystemu na Górze Hugona oraz ograniczałoby częściowo antropopresję na terenach otaczających. Zatem możliwe jest tutaj występowanie zagrożenia dla obszarów cennych przyrodniczo a nie objętych ochroną.

10.4 KORYTARZE EKOLOGICZNE

Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem korytarzy ekologicznych rangi krajowej (korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000)⁶⁹, jak również zasadniczo poza zasięgiem korytarzy wojewódzkich⁷⁰. Jedynie w południowo-zachodniej części obszaru opracowania teoretycznie przebiega lokalny korytarz chiropterologiczny, którego układ nawiązuje do kształtu hałdy zlokalizowanej na zachód od Góry Hugona. W tym zakresie przewiduje się nieznaczne zagrożenie dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych.

Lokalnym układem ekologicznym mogą być tereny zadrzewione obejmujące Górę Hugona i jej otoczenie wraz z terenami biologicznie czynnymi w rejonie od ul. Śląskiej aż do ul. Wiśniowej. Autor niniejszej prognozy proponuje zachować lokalny korytarz ekologiczny na poziomie efektywnym, umożliwiającym migrację organizmów i materii. Wskazuje się, iż w projekcie planu przewiduje się ograniczenie potencjalnego lokalnego korytarza ekologicznego.

10.5 LASY OCHRONNE

W granicach opracowania nie zidentyfikowano lasów ochronnych, czyli obszarów leśnych podlegających ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *Ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach*. Nie przewiduje się zatem zagrożenia dla lasów ochronnych.

10.6 GRUNTY ROLNE I LEŚNE

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy *Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, gdzie w art. 6 wskazano, iż na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać

⁶⁹ <https://mapa.korytarze.pl/>, dostęp: 14.07.2024r.

⁷⁰ Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2008. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis]

przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

W granicach opracowania nie identyfikuje się gruntów leśnych Ls, dlatego też nie przewiduje się zagrożenia dla gruntów leśnych.

Grunty o najwyższej przydatności rolnej w granicach opracowania (IIIb) zlokalizowane są na terenach ogrodów działkowych przy ul. Wiśniowej oraz w rejonie Góry Hugona przy ul. Śląskiej. Ze względu na dokonane przekształcenia środowiska oraz nieznaczny areał grunty te zasadniczo utraciły cechy gruntu przydatnego pod uprawy rolne. Przyjmuje się ponadto, iż grunt dla którego nie prowadzi się prac agrotechnicznych traci swoje właściwości bonitacyjne. Zasadniczo nie przewiduje się zagrożenia dla gruntów rolnych w granicach opracowania.

Pozostałe klasoużytki rolne (R i PS) i leśne (Lz) zostały skonsumowane w ramach istniejącego zagospodarowania (m.in. istniejąca zabudowa przy ul. Śląskiej i ul. Nowej).

10.7 ZŁOŻA KOPALIN

W obszarze objętym opracowaniem występują udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* oraz *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze*. Złoża kopalin zostały wskazane w projekcie planu. Aktualnie przedmiotowy obszar zlokalizowany jest poza granicami obszarów i terenów górniczych. Eksploatacja nie jest realizowana. Ponadto złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Polska” ID 2088 zostało zabezpieczone przez zabudowaniem poprzez ograniczenie w tym rejonie możliwości realizowania nowej zabudowy.

Ze względu na dokonaną eksploatację złóż kopalin w granicach opracowania w przypadku projektowania inwestycji konieczne jest każdorazowe uzyskanie przez inwestora warunków geologiczno-górniczych od Okręgowego Urzędu Górniczego / Wyższego Urzędu Górniczego / przedsiębiorcy górniczego oraz przeprowadzenie badań niezbędnych do pozyskania informacji geologiczno-inżynierskich.

10.8 ZASOBY WODNE

Zasoby wodne i ich ochrona opierają się o *Ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne*, która reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Analizowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:

- wskazuje terenu WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- wskazuje się *nakaz ochrony terenów stanowiących podstawowy układ systemu przyrodniczego obszaru objętego planem oznaczonych symbolami ZN, ZP, WS przed zainwestowaniem, z zastrzeżeniem ustaleń szczegółowych dla poszczególnych terenów;*
- zawiera ustalenia w zakresie odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych oraz odprowadzania wód opadowych i roztopowych, które wskazują właściwe praktyki w przedmiotowym zakresie.

Uwzględniając charakter projektu planu, wskazane w nim przeznaczenia terenów, jak również zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz ładu przestrzennego a także dokonane przekształcenie terenu, nie przewiduje się istotnego zagrożenia dla zasobów wodnych w granicach opracowania.

10.9 POWIERZCHNIA ZIEMI I GRUNTY

Ze względu aktualny sposób zagospodarowania obszaru opracowania oraz oddziaływania z nim związane przewiduje się dodatkowe przekształcenia powierzchni ziemi i gruntu, które mogą mieć miejsce w wyniku realizacji zamierzeń wskazanych w projekcie planu – realizacja zabudowy na terenach dotychczas wolnych od zabudowy (przede wszystkim tereny biologicznie czynne w rejonie Góry Hugona).

W większości gleby przedmiotowego obszaru utraciły swą wartość użytkową w wyniku mechanicznego przekształcenia (zasypywanie, niwelacja terenu pod zabudowę kubaturową i tereny komunikacji, niszczenie profili glebowych i warstw próchnicznych gleb, zmiany stosunków wodnych (osuszenie, zanieczyszczenie gleb)). Na terenie objętym projektem planu występują już obecnie utwory typologicznie zaliczone do urbisoli i ekranosoli (gleb przykrytych). Powierzchnie przykrywające mają tu zazwyczaj postać asfaltu, kostki betonowej, litego betonu.

Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana głównie z utrzymaniem oddziaływań. Możliwe zmiany mogą zostać wprowadzone i zintensyfikowane na poszerzonych terenach mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych oraz składów i magazynów. Tutaj w przypadku realizacji inwestycji może dojść do ponownej niwelacji terenu, realizacji wykopów, zdarcia wierzchniej warstwy gleby oraz murawy, jej zdeponowania i zabezpieczania, nawiezienia materiału obcego, utwardzenia oraz wykonanie nawierzchni całkowicie lub częściowo nieprzepuszczalnej. Po zrealizowaniu inwestycji, właściwą praktyką jest rozplantowanie zabezpieczonej wcześniej gleby – humusu.

Realizacja zamierzeń planistycznych może wpłynąć na zmiany powierzchni ziemi i gruntu części przedmiotowego terenu.

10.10 POWIETRZE

Realizacja zamierzeń planistycznych nie wpłynie istotnie na zmiany warunków aerosanitarnych przedmiotowego terenu. Oddziaływanie nowych przeznaczeń na powietrze będzie niewielkie w ogólnie odnotowywanych dotychczas parametrach (w granicach opracowania, jak i w otoczeniu). Na etapie eksploatacji warunki będą tożsame z aktualnie panującymi. Jedynie na etapie realizacji zamierzeń możliwe jest nieznaczne wzmożenie oddziaływania na powietrze – czasowe pogorszenie warunków aerosanitarnych ze względu na chwilowe wzmożone emisje głównie pyłowe do powietrza na etapie realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, co wynikać będzie głównie z ingerencji w powierzchnię gruntu (niwelacje, nadsypywanie, przemieszczanie zdeponowanego materiału).

Zaznacza się, iż projekt planu:

- w zakresie **zaopatrzenia w energię ciepłą** ustala się:
 - 1) *podłączenia obiektów do istniejącej sieci ciepłowniczej lub uwzględnienie wymagań „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego”, przyjętego uchwałą Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r., wraz z jej aktualizacją przyjętą uchwałą nr VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w tym wymagań zgodnie z uchwałą Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624);*
 - 2) *dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń kogeneracyjnych, wykorzystywanych do zaopatrzenia obszaru w dostawę energii.*

- w zakresie **zaopatrzenia w energię elektryczną** ustala się:
 - 1) podstawowe zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez istniejącą sieć elektroenergetyczną;
 - 2) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń kogeneracyjnych, wykorzystywanych do zaopatrzenia obszaru w dostawę energii;
- w zakresie **odnawialnych źródeł energii** ustala się:
 - 1) zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych;
 - 2) brak ograniczeń w zakresie realizacji mikroinstalacji w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436, 1597, 1681 i 1762) oraz innych niż wolno stojących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii promieniowania słonecznego o dowolnej mocy zainstalowanych na terenach, na których plan miejscowy umożliwia lokalizowanie budynków.

10.11 FLORA I FAUNA

Flora i fauna podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* oraz *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*.

Prawo Ochrony Środowiska wskazuje, iż ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

Natomiast ochrona gatunkowa w myśl *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania oraz utrzymania właściwego stanu ochrony rzadkich, endemicznych, zagrożonych wyginięciem lub podatnych na zagrożenia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, występujących dziko na terenie Polski lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Dotyczy to także ich siedlisk, ostoi oraz ochrony na podstawie przepisów międzynarodowych umów, których Rzeczpospolita Polska jest stroną. Celem jest również zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. Ponadto w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* skoncentrowano uwagę na aspekcie ochrony przyrody w sytuacji konieczności przeprowadzenia robót ziemnych, robót z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego czy urządzeń technicznych, ingerujących w otoczenie drzew czy krzewów albo ich zespołów.

W granicach opracowania zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Las na Górze Hugona”, dlatego też na terenach biologicznie czynnych, również poza granicami użytku, mogą występować gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną prawną i ochroną częściową. Zagospodarowanie w granicach obszaru opracowania wynikające z projektu planu będzie ingerować w tereny biologicznie czynne m.in. w bezpośrednim otoczeniu użytku ekologicznego. Obszar ten stanowi jego naturalne poszerzenie i również może wykazywać podobne walory, do tych zidentyfikowanych w granicach użytku (rozprzestrzenianie się gatunków, poszerzanie siedlisk oraz bytowanie organizmów). Ograniczenie w tym rejonie inwestycji budowlanych i utrzymanie otoczenia użytku ekologicznego jako terenu biologicznie czynnego pozwoliłoby na utworzenie swoistej otuliny ekologicznej dla terenu użytku

ekologicznego. Sprzyjałoby to funkcjonowaniu ekosystemu na Górze Hugona oraz ograniczałoby częściowo antropopresję na terenach otaczających.

Realizacja nowych terenów zabudowy na terenach biologicznie czynnych przyczyni się do występowania zagrożenia dla fauny i flory. Powyższy problem jest również zauważany przez lokalną społeczność, czego potwierdzeniem może być zgłoszenie o możliwości wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach, powierzchni ziemi, chronionych gatunkach i siedliskach przyrodniczych, w bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona”, w wyniku wycinki drzew prowadzonej przez firmę realizującą inwestycję mieszkaniową⁷¹.

10.12 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Walory krajobrazowe to cechy i elementy krajobrazu, które stanowią wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe danego terenu oraz związanych z nim zasobów przyrodniczych. Mogą być one wynikiem działania sił natury lub działalności człowieka, a ich ochrona jest konieczna, niezależnie od tego, czy są objęte specjalnymi formami ochrony przyrody. Walory te obejmują zarówno elementy naturalne, jak i antropogeniczne, a ich ocena jest subiektywna i zależy od kontekstu oraz perspektywy.

W granicach przedmiotowego obszaru krajobraz ma znamiona krajobrazu kulturowego – zurbanizowanego, zainwestowanego oraz przemysłowego. Wieloletnia działalność przemysłowa na terenie Miasta Świętochłowice przyczyniała się do znacznych przekształceń w naturalnym krajobrazie miasta, w tym do znacznego zubożenia szaty roślinnej Świętochłowic. Zbiorowisko roślinne w rejonie Góry Hugona prezentuje istotne walory przyrodnicze w skali całego obszaru opracowania. Innym ciekawym obszarem jest ponadto rejon Stawu Kalina, który odzyskuje znaczenie krajobrazowe i przyrodnicze po zakończonej remediacji. Ciekawymi obiektami jest także obiekty zabytkowe – w tym przede wszystkim zespół dwóch wież wyciągowych szyszków I i II dawnej kopalni Polska wraz z otoczeniem, wpisany do rejestru zabytków woj. śląskiego pod nr A/110/04. Kluczowe znaczenie będzie mieć tutaj właściwe ukształtowanie zagospodarowania i najbliższego otoczenia ww. wież wyciągowych. W granicach opracowania zlokalizowane są liczne obiekty o walorach zabytkowych.

W zakresie krajobrazu i walorów wizualnych terenów zabudowanych to ciekawie prezentuje się osiedle Słoneczne i tereny mieszkaniowe w południowo-wschodniej części opracowania ze względu na architekturę oraz rozmieszczenie budynków na urozmaiconej morfologicznie powierzchni terenu. Tereny mieszkaniowe (osiedla) w północnej i zachodniej części obszaru zyskują na odbiorze wizualnym dzięki udziałowi terenów zielonych. Poza wymienionymi obszarami i obiektami przedmiotowy obszar prezentuje raczej umiarkowane walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Najgorzej obecnie prezentują się tereny zdegradowane i porozbiórkowe w rejonie dawnej Huty Florian. Ten obszar zdecydowanie wymaga podjęcia odpowiednich zadań, które umożliwią odpowiednie i przemyślane zagospodarowanie terenu.

Realizacja nowych terenów zabudowy w rejonie Góry Hugona będzie mieć znaczny wpływ na krajobraz środkowej i południowej części obszaru opracowania. Właśnie w tym rejonie może dojść do zagrożenia dla walorów krajobrazowych. Zasadniczo w pozostałej części obszaru walory krajobrazowe powinny być utrzymane na dotychczasowym poziomie. Wprowadzenie nowych funkcji na terenie dawnej Huty Florian może z kolei poprawić warunki krajobrazowe terenów w północno-zachodniej części opracowania.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.), na samorządzie województwa spoczywa obowiązek sporządzenia

⁷¹ Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. GDOŚ.

audytu krajobrazowego. Jego szczegółowy zakres i metodologia zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. W związku z powyższym, wypełniając ustawowy obowiązek Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą nr 1769/60/VI/2019 z dnia 8 sierpnia 2019 r. przystąpił do sporządzenia audytu krajobrazowego województwa śląskiego. Audyt wskazuje rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania, ochrony obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz krajobrazów priorytetowych. Projekt dokumentu zostanie poddany szerokim konsultacjom społecznym, a wyniki audytu krajobrazowego zostaną uwzględnione w regionalnych i gminnych dokumentach planistycznych. Na chwilę obecną audyt krajobrazowy nadal nie został ukończony (prace w toku)⁷².

10.13 KLIMAT AKUSTYCZNY

Przyjmując za definicję określoną w ustawie *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) *hałas rozumie się przez to dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz*. W ujęciu praktycznym jest to każdy niepożądany, nieprzyjemny, dokuczliwy, a nawet szkodliwy dźwięk, który praktycznie towarzyszy każdej działalności człowieka. Hałas jest jednym z poważniejszych zagrożeń dla zdrowia człowieka i jego otoczenia. Jego powszechne występowanie prowadzi do wielu negatywnych skutków, zwłaszcza w zakresie jakości życia i zdrowia. Nadmierny hałas może powodować szkodliwe zmiany w organizmie, takie jak zaburzenia snu i wypoczynku, negatywnie wpływać na układ nerwowy, utrudniać pracę i naukę, a także zwiększać podatność na choroby psychiczne.

Ochrona przed hałasem obejmuje skuteczne metody i sposoby w strefie emisji i imisji hałasu. Jak wskazano w przytoczonej już ustawie *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. *ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:*

- 1) *utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;*
- 2) *zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.*

Art. 112b. ww. ustawy wskazuje, iż *Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wartości wskaźnika hałasu, o którym mowa w art. 112a pkt 1 lit. a tiret pierwsze, uwzględniając potrzebę jego wykorzystania przy sporządzaniu strategicznych map hałasu oraz obowiązujące w tym zakresie dokumenty normalizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1483),*

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dostosowane są do funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory doby. Dopuszczalne poziomy hałasu muszą stanowić bezwzględnie przestrzeganą normę w odniesieniu do terenów chronionych przed hałasem.

Do głównych źródeł hałasu w granicach przedmiotowego terenu w dalszym ciągu należeć będą ulice Wojska Polskiego, Śląska, Wiśniowa, Bukowa i Brzozowa.

Analizowany projekt planu zawiera wskazania *w zakresie ochrony przed hałasem uwzględnia się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach:*

- 1) **MW** – *jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;*
- 2) **MN-MW, MN, MNS** – *jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;*
- 3) **MW-U** – *jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych;*
- 4) **UE** – *jak dla terenów zabudowy związanej z stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;*
- 5) **ZP** – *jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.*

⁷² <https://forumprzestrzeni.slaskie.pl/content/audyt-krajobrazowy>

Ponadto w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, w szczególności w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego.

Realizacja zamierzeń planistycznych nie wpłynie istotnie na zmiany warunków akustycznych przedmiotowego terenu. Oddziaływania na akustykę nowych przeznaczeń będzie niedostrzegalne w ogólnie odnotowywanych dotychczas parametrach. Na etapie eksploatacji warunki będą tożsame z aktualnie panującymi. Jedynie na etapie realizacji zamierzeń możliwe jest nieznaczne wzmożenie oddziaływania akustycznego.

10.14 EMISJA NIEJONIZUJĄCEGO PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Zagadnienie reguluje *Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.*

Pola elektromagnetyczne występujące w środowisku mogą negatywnie oddziaływać na poszczególne jego elementy, w tym na organizmy żywe. Promieniowanie niejonizujące to promieniowanie, które oddziałuje z ciałami materialnymi, w tym z ciałem człowieka, nie powodując procesu jonizacji. Jest ściśle związane ze zmianami pola elektromagnetycznego. Energia elektromagnetyczna może w sposób negatywny oddziaływać na przebieg różnych procesów życiowych.

Promieniowanie niejonizujące jest jednym z istotniejszych rodzajów zanieczyszczeń środowiska, a powstaje wskutek działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych (linie napowietrzne wysokiego napięcia), stacji transformatorowych, instalacji radiokomunikacyjnych (stacje radiowe i telewizyjne, łączność radiowa, radiotelefony, telefonia komórkowa), urządzeń radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych, a także sprzętów gospodarstwa domowego i powszechnego użytku (np. kuchenek mikrofalowych).

W odniesieniu do przedmiotowego terenu wskazuje się następujące istotne źródła promieniowania elektromagnetycznego: linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV przebiegające południkowo przez środkową część obszaru opracowania oraz stacje bazowe telefoni komórkowej zlokalizowane przy ul. Metalowców 6 (maszt), ul. Wojska Polskiego 39 (dach budynku mieszkalnego) oraz ul. Hajduki 6 (dach budynku mieszkalnego).

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów tych pól poniżej dopuszczalnych wartości lub na poziomie tych wartości, a także na obniżeniu poziomów pól do wartości dopuszczalnych w przypadku ich przekroczenia. W kontekście zagrożenia promieniowaniem niejonizującym i ochrony zdrowia ludzi, zaleca się zapewnienie odpowiednich warunków życia i parametrów poprzez utrzymanie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne. W tym zakresie należy uwzględnić wyeliminowanie lub ograniczenie lokalizacji emiterów promieniowania bądź ograniczenie funkcjonowania ludności w obszarach, gdzie odnotowuje się przekroczenia parametrów. Właściwą praktyką jest ograniczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania i korzystania z obszarów położonych bezpośrednio pod liniami elektroenergetycznymi oraz w ich sąsiedztwie. W związku z powyższym jako właściwy zabieg sugeruje się ograniczyć lokalizowanie budynków mieszkalnych (i ew. związanych z pobytem ludności) w strefach technologicznych linii wysokiego napięcia.

W projekcie planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, w szczególności w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego. W związku z powyższym nie przewiduje się istotnego zagrożenia wynikającego z emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego.

10.15 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Projekt planu zawiera zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, które szczegółowo zabezpieczają ww. obiekty zabytkowe. W związku z powyższym nie przewiduje się zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego.

10.16 MOŻLIWE ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE LUDZI W PRZYPADKU REALIZACJI ZAMIERZEŃ WSKAZANYCH W PROJEKCIE PLANU

Biorąc pod uwagę charakter planowanych zamierzeń inwestycyjnych wynikających z analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy stwierdzić, iż nie wiążą się one ze znacznymi wpływami na zdrowie ludzi. Przeznaczenia terenów są spójne z aktualnym zagospodarowaniem i obecną funkcją obszaru. Ponadto projekt planu na znacznej części obszaru stanowi nowelę obowiązującego planu miejscowego. Oddziaływania długotrwałe będą spójne z oddziaływaniami już występującymi w granicach opracowania. Ewentualne oddziaływania mogące mieć potencjalny wpływ na warunki życia bądź zdrowie, mogą wynikać głównie z etapu realizacji zamierzenia – tj. oddziaływania krótkotrwałe i chwilowe, które mogą się pojawić w przypadku realizacji nowych budynków (oddziaływania w postaci emisji hałasu, emisji pyłu, emisji spalin, emisji wibracji związanych głównie z pracą pojazdów i maszyn wykonujących pracę związaną z przygotowaniem terenu, transportem materiałów oraz budową obiektów).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje realizacji inwestycji dużego ryzyka. W projekcie planu wprowadzono wprost regulacje w zakresie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco, jak również przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko poprzez jasne doprecyzowanie i dopuszczenie tylko nielicznej grupy przedsięwzięć, o której mowa w Rozporządzeniu (patrz rozdział 7). Jednocześnie przypuszcza się, iż powyższe wynika z charakteru projektu planu, który koresponduje w zakresie głównych przeznaczeń terenu z planem obowiązującym oraz z istniejącym zagospodarowaniem obszaru. Zwrócić należy uwagę, iż zakres przeznaczeń terenów ustalonych w projekcie planu tylko na nielicznych terenach umożliwia wprost lokalizację zakładów produkcyjnych i uciążliwych usług.

10.17 WPŁYW PLANOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW NA OBSZARY SĄSIEDNIE, W SZCZEGÓLNOŚCI NA TERENY PODLEGAJĄCE OCHRONIE AKUSTYCZNEJ

Realizacja zamierzeń wskazanych w projekcie planu nie wpłynie istotnie na obszary sąsiednie, w tym na tereny podlegające ochronie akustycznej.

W projekcie planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się:

- *zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, w szczególności w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego,*

- *nakaz wprowadzenia zieleni izolacyjnej na terenie oznaczonym symbolem **1U-P** w pasie o szerokości 10 m od strony terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.*

Przy czym **zieleni izolacyjną** należy rozumieć jako pasy zwartej zieleni o minimalnej szerokości 1 m, zaliczane jednocześnie do wymaganej ustaleniami planu powierzchni biologicznie czynnej, oddzielające funkcjonalnie, optycznie i akustycznie tereny wymagające ochrony.

Jedynie na etapie realizacji zamierzeń możliwe jest nieznaczne wzmożenie oddziaływania akustycznego. Na etapie eksploatacji warunki będą tożsame z aktualnie panującymi.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

11.1 OCHRONA OBSZARU NATURA 2000

W granicach opracowania, jak również w jego otoczeniu nie identyfikuje się obszarów ochrony Natura 2000. Zatem nie przewiduje się zagrożenia dla tego typu formy ochrony przyrody w wyniku realizacji zamierzeń projektu planu.

11.2 OCHRONA SKŁADOWYCH ŚRODOWISKA

Biorąc pod uwagę stan środowiska na obszarze objętym opracowaniem najważniejszymi przedsięwzięciami ograniczającymi zagrożenia dla środowiska byłoby:

- wprowadzenie właściwych parametrów dotyczących nowych terenów zabudowy i zagospodarowania,
- priorytetowe pierwszeństwo zagospodarowania terenów już przekształconych antropogenicznie,
- zagospodarowanie terenów przemysłowych w sposób nie stwarzający zagrożenia dla stanu środowiska oraz zdrowia i życia ludzi,
- respektowanie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu,
- respektowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z treścią miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- realizowanie zieleni o charakterze izolacyjnym oddzielającej funkcjonalnie, optycznie i akustycznie tereny wymagające ochrony,
- ograniczenie rozpraszania zabudowy,
- ograniczenie fragmentacji siedlisk i ekosystemów,
- uwzględnienie form ochrony przyrody – użytku ekologicznego i ograniczanie ingerencji w ich granicach,
- ograniczanie presji inwestycyjnej na terenach biologicznie czynnych w bezpośrednim otoczeniu użytku ekologicznego,
- zachowanie elementów podstawowego układu systemu przyrodniczego obszaru wskazanego na rysunku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- dalsza remediacja terenów zdegradowanych,

- bezwzględny zakaz odprowadzania ścieków komunalnych i gospodarczych do gleb, wód powierzchniowych, kanałów melioracyjnych,
- bezwzględny zakaz spalania śmieci,
- korzystanie z ciepła sieciowego lub proekologicznych źródeł ciepła (w tym OZE i pompy ciepła),
- korzystanie ze zorganizowanej, lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- ograniczanie niskiej emisji,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwiającą ich recykling (zgodnie z przepisami odrębnymi),
- w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych zagospodarowanie wód na terenie przedsięwzięcia przy zastosowaniu błękitno-zielonej infrastruktury i zbiorników retencyjnych,
- realizacja zamierzeń w sposób nie pogarszający środowiska terenów otaczających.

11.3 ZAPISY PROJEKTU PLANU MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB OGRANICZANIE NEGATYWNYCH WPŁYWÓW NA ŚRODOWISKO

W przedmiotowym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapisy, które mają na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko. Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

OCHRONA ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W zakresie ochrony przed hałasem uwzględnia się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach:

- 1) **MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- 2) **MN-MW, MN, MNS** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 3) **MW-U** – jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych;
- 4) **UE** – jak dla terenów zabudowy związanej z stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- 5) **ZP** – jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się:

1) zakaz:

- a) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:
 - inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, drogowej, kolejowej i łączności publicznej,
 - poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania złóż kopalin,
 - zabudowy przemysłowej, w tym zabudowy systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowej, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą,
 - garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,5 ha,
 - linii kolejowych,

- zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą,
- hoteli wraz z towarzyszącą im infrastrukturą,
- zabudowy usługowej, w szczególności szpitali, placówek edukacyjnych, kin, teatrów, obiektów sportowych, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą;
- b) zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, w szczególności w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego,
- c) lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR), o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.),
- d) zagospodarowania terenów na cele związane ze zbieraniem, magazynowaniem i przetwarzaniem odpadów, w tym złomu oraz odpadów niebezpiecznych,
- e) lokalizacji składowisk odpadów,
- f) lokalizacji spalarni i współspalarni,
- g) lokalizacji instalacji do wytwarzania biogazu,
- h) zagospodarowania i użytkowania terenów na cele związane z gospodarowaniem odpadami,
- i) lokalizacji funkcji chronionych przed hałasem na terenach oznaczonych symbolem 4MW-U i 7MW-U;

2) **nakaz:**

- a) ochrony terenów stanowiących podstawowy układ systemu przyrodniczego obszaru objętego planem oznaczonych symbolami **ZN, ZP, WS** przed zainwestowaniem, z zastrzeżeniem ustaleń szczegółowych dla poszczególnych terenów;
- b) uwzględnienia wskazanego na rysunku planu terenu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w przepisach dotyczących ochrony środowiska;
- c) wprowadzenia zieleni izolacyjnej na terenie oznaczonym symbolem **1U-P** w pasie o szerokości 10 m od strony terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

3) **dopuszcza się:**

- a) przetwarzanie poza instalacjami i urządzeniami odpadów o kodzie 17 05 04, tj. gleby i ziemi niezawierających substancji niebezpiecznych w celu ich wykorzystania do utwardzania powierzchni terenu oraz budowy obiektów budowlanych zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami;
- b) w istniejących przedsięwzięciach mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko działania o charakterze remontu lub zmiany technologii na mniej uciążliwą dla środowiska, w tym wymagającej przebudowy lub rozbudowy istniejących obiektów budowlanych.

Wskazuje się w części graficznej planu miejscowego, na terenie oznaczonym symbolem **1ZN** granice użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” ustanowionego uchwałą nr XVI/132/2004 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego o nazwie „Las na Górze Hugona” (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 24 poz. 2447 z dnia 2.04.2004 r.), w której zawarte są zakazy i ograniczenia dotyczące tego użytku.

OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU

Nieprzekraczalne linie zabudowy dla poszczególnych terenów – jak wskazano w części graficznej.

W granicach obszaru objętego planem występują następujące udokumentowane złoża kopalin:

- 1) złożę surowców ilastych ceramiki budowlanej Polska ID 2088;
- 2) złożę węgla kamiennego Barbara-Chorzów ID 333;
- 3) złożę węgla kamiennego Polska-Wirek ID 370.

W obszarze planu występują tereny zamknięte ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

W obszarze objętym planem występują **ograniczenia w zagospodarowaniu terenów i kształtowaniu zabudowy** położonej w sąsiedztwie sieci i urządzeń infrastruktury technicznych związane z zachowaniem bezpieczeństwa i dostępu do sieci, zgodnie z obowiązującymi wymaganiami przepisów prawa budowlanego i warunkami technicznymi usytuowania danej sieci, w tym m.in. w oznaczonych na części graficznej planu pasów technologicznych od napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV oraz strefy technicznej wodociągu magistralnego DN 1200 mm.

W obszarze objętym planem wskazuje się strefę od linii kolejowej ograniczającą możliwość zainwestowania i zagospodarowania terenu, w której obowiązują szczególne warunki zagospodarowania oraz ograniczenia w użytkowaniu, wynikające z obowiązujących przepisów odrębnych w zakresie transportu kolejowego.

W granicach stref sanitarnych - stref 50 m, 150 m i 500 m od cmentarza ograniczające możliwości zagospodarowania zakazuje się:

- 1) w strefie o szerokości 50 metrów realizacji:
 - a) nowych budynków mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego,
 - b) zakładów przechowywujących artykuły żywności;
- 2) w strefie o szerokości 150 metrów:
 - a) realizacji studzien i innych ujęć do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych,
 - b) poboru wody do picia i potrzeb gospodarczych z istniejących ujęć;
- 3) w strefie o szerokości 500 metrów budowy ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących, jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych z ujęć.

OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W zakresie **zaopatrzenia w energię ciepłą** ustala się:

- 1) podłączenia obiektów do istniejącej sieci ciepłowniczej lub uwzględnienie wymagań „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego”, przyjętego uchwałą Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r., wraz z jej aktualizacją przyjętą uchwałą nr VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w tym wymagań zgodnie z uchwałą Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624);
- 2) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń kogeneracyjnych, wykorzystywanych do zaopatrzenia obszaru w dostawę energii.

W zakresie **zaopatrzenia w energię elektryczną** ustala się:

- 1) podstawowe zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez istniejącą sieć elektroenergetyczną;
- 2) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń kogeneracyjnych, wykorzystywanych do zaopatrzenia obszaru w dostawę energii;

OCHRONA ŚRODOWISKA GRUNTOWO – WODNEGO

W zakresie **zaopatrzenia w wodę** ustala się:

- 1) zaopatrzenie w wodę poprzez istniejącą sieć wodociągową;
- 2) dopuszcza się zaopatrzenie w wodę ze źródeł indywidualnych (ujęcia lokalne, studnie, zbiorniki wodne małej retencji, z zastrzeżeniem §9 ust. 3);
- 3) możliwość rozbudowy systemu stosownie do potrzeb socjalno-bytowych, eksploatacji oraz celów gaśniczych;
- 4) przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę realizować zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi;
- 5) lokalizację magistrali wodociągowej oznaczoną w części graficznej planu miejscowego, zapewniającą prawidłową gospodarkę wodną, z dopuszczeniem jej przebudowy, modernizacji i rozbudowy.

W zakresie **odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych** ustala się:

- 1) odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem indywidualnych rozwiązań, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych w tym zakresie;
- 2) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu miejscowego do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi.

W zakresie **odprowadzania wód opadowych i roztopowych** ustala się:

- 1) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej;
- 2) w przypadku budynków niskich lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych, z możliwością ich wtórnego wykorzystania.

OCHRONA PRZED NADMIERNYM HAŁASEM

W zakresie ochrony przed hałasem uwzględnia się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach:

- 1) **MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- 2) **MN-MW, MN, MNS** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 3) **MW-U** – jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych;
- 4) **UE** – jak dla terenów zabudowy związanej z stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- 5) **ZP** – jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

W zakresie **ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego** ustala się: zakaz: (...)

- i) lokalizacji funkcji chronionych przed hałasem na terenach oznaczonych symbolem 4MW-U i 7MW-U.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

W zakresie **odnawialnych źródeł energii** ustala się:

- 1) zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- 2) brak ograniczeń w zakresie realizacji mikroinstalacji w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436, 1597, 1681 i 1762) oraz innych niż wolno stojących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii promieniowania słonecznego o dowolnej mocy zainstalowanych na terenach, na których plan miejscowy umożliwia lokalizowanie budynków.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

W zakresie **ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego** ustala się: zakaz:

(...)

- d) zagospodarowania terenów na cele związane ze zbieraniem, magazynowaniem i przetwarzaniem odpadów, w tym złomu oraz odpadów niebezpiecznych,
- e) lokalizacji składowisk odpadów,
- f) lokalizacji spalarni i współspalarni,

OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W obszarze objętym planem znajduje się obiekt wpisany do rejestru „A” zabytków województwa śląskiego - zespół dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska wraz z otoczeniem, wpisany do rejestru zabytków woj. śląskiego pod nr A/110/04.

Wszelkie działania inwestycyjne w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków, o którym mowa w ust. 1 wymaga postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustala się objęcie ochroną w planie następujących obiektów zabytkowych:

- 1) Obiekt sakralny - Kościół parafialny św. Józefa ul. Wojska Polskiego 13, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 1;
- 2) Budynki mieszkalne:
 - a) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Metalowców 8a-8f, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 2,
 - b) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 11a-11b, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 3,
 - c) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 9a-9b, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 4,
 - d) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 7a-7e, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 5,
 - e) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 5, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 6,
 - f) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 6-6a, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 7,
 - g) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Hutniczej 1-1e, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 8,
 - h) Domy osiedla robotniczego przy ul. Hutniczej i ul. Metalowców – budynek mieszkalny przy ul. Metalowców 4-4b, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 9,
 - i) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 26, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 10,
 - j) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 24A, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 11,
 - k) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 24B, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 12,
 - l) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 12-14, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 13,
 - m) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 10, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 14,
 - n) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 6-8, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 15,
 - o) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 19-21-23, oznaczony w części graficznej

- ustaleń planu numerem 16,
- p) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 7-9-11, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 17,
 - q) Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 3, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 18,
 - r) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 7, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 19,
 - s) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 23, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 20,
 - t) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 25, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 21,
 - u) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 27, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 22,
 - v) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 29, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 23,
 - w) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 28, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 24,
 - x) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 30, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 25,
 - y) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 34, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 26,
 - z) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 36, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 27,
 - aa) Budynek mieszkalny przy ul. Hajduki 44, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 28,
 - bb) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Nowej 10, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 29,
 - cc) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Nowej 14, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 30,
 - dd) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wyszyńskiego 8, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 31,
 - ee) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wyszyńskiego 13, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 32,
 - ff) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wyszyńskiego 11, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 33,
 - gg) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 2, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 34,
 - hh) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 4, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 35,
 - ii) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 6, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 36,
 - jj) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Krzyżyńskich 5, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 37,
 - kk) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Nowej 20, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 38,
 - ll) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wiśniowej 22,

- oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 39,
mm) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wiśniowej 24,
oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 40,
nn) Wille dawnego osiedla Szalińskiego – budynek mieszkalny przy ul. Wiśniowej 26,
oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 41;
- 3) Zabytki techniki:
- 5) Wiadukt kolejowy - ul. Metalowców, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 42;
 - 6) Wiadukt kolejowy - Mijanka, ul. Katowicka – ul. Wojska Polskiego, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 43;
 - 7) Magazyn przy ul. Metalowców - przy torach kolei przemysłowej, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 44;
 - 8) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Budynek laboratorium OZ 2.2 (ul. Hutnicza 2), oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 45;
 - 9) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Zespół zabudowy warsztatów remontowo – mechanicznych z bud. administracyjnym OZ 2.5, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 46;
 - 10) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Zespół budynków administracyjnych, działu zarządzania majątkiem i służb remontowych OZ 2.3, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 47;
 - 11) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Budynek służb energetycznych OZ 2.4, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 48;
 - 12) Obiekty dawnej Huty Florian na terenie pomiędzy linią kolejową a ul. Wojska Polskiego i ul. Metalowców - Budynek rozdzielni i nawijalni OZ 1.1, oznaczony w części graficznej ustaleń planu numerem 49.
- 4) Zabytkowy Cmentarz rzymskokatolicki przy ul. Wiśniowej.
- Dla obiektu sakralnego, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 ustala się:
- 1) zakaz:
 - a) nadbudowy, rozbudowy, przebudowy, malowania historycznych wypraw tynkarskich w sposób powodujący zmianę charakteru budynku lub zatarcie wartości historycznych i architektonicznych obiektu,
 - b) stosowania na elewacjach okładzin systemowych zwłaszcza listew plastikowych, sidingu, blach i innych materiałów nie nawiązujących do pierwotnego wykończenia elewacji,
 - c) termomodernizacji prowadzącej do zniszczenia architektonicznych pierwotnych detali historycznych elewacji,
 - d) lokalizacji na elewacjach frontowych urządzeń technicznych (w tym kanałów kominowych),
 - e) lokalizacji reklam, za wyjątkiem szyldów, jako elementów zewnętrznej informacji wizualnej na ścianach budynków na wysokości ich parterów,
 - 2) nakaz:
 - a) w zakresie brył budynków i elewacji nakaz zachowania pierwotnej historycznej kompozycji, podziałów architektonicznych oraz materiału elewacji, skali otworów okiennych i drzwiowych,

- b) w zakresie elewacji nakaz oczyszczania i konserwacji historycznych tynków szlachetnych, malowania obramień okiennych i gzymsów w kolorze piaskowym,
 - c) w zakresie stolarki okiennej i drzwiowej nakaz zachowania lub odtworzenia pierwotnej historycznej formy, detalu, podziału i materiału,
 - d) stosowania pokrycia zwieńczenia wieży i kopuły z blachy na rąbek stojący;
 - d) stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych używanych w pracach konserwatorskich;
- 3) dopuszczenie:
- wymiany techniczne zużytych elementów budynku lub zniszczonych na skutek zdarzeń losowych, w szczególności: drzwi, konstrukcji i pokrycia dachu, przy zachowaniu pierwotnej formy historycznej tych elementów, detalu, podziału i materiału.

Dla budynków i obiektów, o których mowa w ust. 3 pkt 2 ustala się:

- 1) zakaz:
- a) rozbudowy od strony elewacji frontowej, nadbudowy, przebudowy w sposób powodujący zmianę charakteru budynku lub zatarcie wartości historycznych i architektonicznych budynku lub zespołu zabudowy,
 - b) stosowania na elewacjach okładzin systemowych zwłaszcza listew plastikowych, sidingu, blach i innych materiałów nie nawiązujących do pierwotnego wykończenia elewacji,
 - c) termomodernizacji prowadzącej do zniszczenia architektonicznych pierwotnych detali historycznych elewacji,
 - d) lokalizacji na elewacjach frontowych urządzeń technicznych (w tym kanałów kominowych),
 - e) lokalizacji reklam, za wyjątkiem szyldów, jako elementów zewnętrznej informacji wizualnej na ścianach budynków na wysokości ich parterów,
- 2) nakaz:
- a) zachowania układu urbanistycznego i układu zabytkowej zieleni komponowanej dla budynków mieszkalnych wymienionych w ust 3 pkt 2 lit. a do h,
 - b) w zakresie brył budynków i elewacji nakaz zachowania pierwotnej historycznej kompozycji, podziałów architektonicznych oraz materiału elewacji, skali otworów okiennych i drzwiowych,
 - c) w zakresie stolarki okiennej i drzwiowej nakaz zachowania lub odtworzenia pierwotnej historycznej formy, detalu, podziału i materiału,
 - d) stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych używanych w pracach konserwatorskich;
- 3) dopuszczenie:
- a) wymiany techniczne zużytych elementów budynku lub zniszczonych na skutek zdarzeń losowych, w szczególności: drzwi, konstrukcji i pokrycia dachu, przy zachowaniu pierwotnej formy historycznej tych elementów, detalu, podziału i materiału,
 - b) rozbudowy budynku, z wyłączeniem rozbudowy od strony elewacji frontowej,
 - c) dobudowy do budynku od strony elewacji frontowej, z wyłączeniem budynków określonych w ust. 1 pkt 1, schodów oraz pochylni związanej z zapewnieniem dostępu osobom niepełnosprawnym do budynku,
 - d) stosowania stolarki PCV,

- e) lokalizowania na elewacjach urządzeń alarmowych i monitoringu, w szczególności kamer wizyjnych służących ochronie obiektów i ich otoczenia.

Dla budowli wymienionych w ust 3 pkt 3 lit. a i b ustala się następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- 1) nakaz ochrony skali, formy architektonicznej i cech stylistycznych, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) dopuszcza się: przebudowę, rozbudowę.

Dla obiektów wymienionych w ust 3 pkt 3 lit. c do h ustala się następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- 1) nakaz zachowania i ochrony obiektów;
- 2) dopuszcza się:
 - a) adaptację obiektów na potrzeby usług kultury i oświaty związane z szerzeniem świadomości lokalnej i historycznej na temat dziedzictwa przemysłowego miasta i regionu,
 - b) zmianę sposobu użytkowania i przystosowanie do nowych funkcji z zastrzeżeniem zachowania układu elewacji, charakteru architektury i cech stylowych budynku,
 - c) wymianę technicznie zużytych elementów budynku lub zniszczonych na skutek zdarzeń losowych, w szczególności: okien, drzwi, konstrukcji i pokrycia dachu, przy zachowaniu pierwotnej formy historycznej tych elementów, detalu, podziału i materiału,
 - d) dobudowę do budynku konstrukcji takich jak: klatka schodowa, winda, pochylnia związanych z zapewnieniem dostępu osobom niepełnosprawnym do budynku,
 - e) lokalizowania na elewacjach urządzeń alarmowych i monitoringu, w szczególności kamer wizyjnych służących ochronie obiektów i ich otoczenia.

Dla cmentarza rzymskokatolickiego wymienionego w ust 3 pkt 4 ustala się następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- 1) nakaz zachowania podstawowych założeń układu przestrzennego, historycznie ukształtowanych zespołów zieleni i elementów architektonicznych;
- 2) zakaz umieszczania reklam, tablic oraz znaków informacyjnych itp., z wyjątkiem tablic oraz znaków informacyjnych związanych z funkcją cmentarza.

12. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Analizując kompleksowo projekt przedstawiony do oceny przyjmuje się, iż zasadniczo większość przyjętych rozwiązań jest słuszna. Projekt planu ma charakter zachowawczy i utrwalający obecny sposób wykorzystania terenu, dając jednak możliwość rozbudowy istniejącej tkanki urbanistycznej w granicach określonych parametrów. Projekt planu ma zatem charakter noweli dostosowującej dotychczasowe przeznaczenie terenu do obecnych zasad techniki prawodawczej. Jednocześnie projekt planu porządkuje sytuację planistyczną terenu, na którym występuje tzw. luka planistyczna, tj. obszar nieobjęty obowiązującym planem uchwalonym po dniu 1 stycznia 1995 r. Tym samym nie przewiduje się istotnego zagrożenia dla aktualnego stanu środowiska.

Jednak ze względu na konieczność zaproponowania rozwiązania alternatywnego do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie, po przeanalizowaniu uwarunkowań środowiskowych

i społeczno-gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem charakteru przedmiotowego terenu, jako rozwiązanie alternatywne można wskazać rezygnację z części planowanych zamierzeń. Rozwiązaniem alternatywnym byłoby zatem zmniejszenie antropopresji w rejonie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” poprzez rozszerzenie strefy buforowej i wskazanie jej jako tereny zieleni – stworzenie swoistej otuliny terenów biologicznie czynnych dla użytku ekologicznego. Jednocześnie etap realizacji zabudowy na terenach dawnej Huty Florian powinien obejmować minimalizację ingerencji oraz docelową stabilizację powierzchni gruntu, w celu ograniczenia ewentualnych pyliń oraz po zakończeniu prac – osłonięcie gruntu poprzez zwartą pokrywę roślinną lub ewentualnie powierzchnie stabilne, półprzepuszczalne.

13. OCENA MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PLANU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, ust. 2, pkt 1, litera d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ocena możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko ma na celu identyfikację i ocenę skutków danego projektu (lub planowanej działalności) na środowisko, zarówno w obrębie danego kraju, jak i w krajach sąsiednich. Tego typu ocena jest szczególnie ważna w przypadkach, gdy projekt lub działalność mogą wywołać istotne skutki środowiskowe poza granicami państwa, w którym projekt jest realizowany.

Oddziaływanie skutków realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, planowanych przeznaczeń i funkcji, ograniczone dodatkowo zapisami planu, będzie miało charakter lokalny. Ponadto uwzględniając położenie przedmiotowego obszaru, jego powierzchnię, charakter planowanych zmian przeznaczenia terenu, można stwierdzić, iż realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

14. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Główne cele ochrony środowiska zostały wyróżnione m.in. w poniższych dokumentach rangi krajowej:

1. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. 2019 r.,
2. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432). 2001 r.,
3. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju. 2000 r.,
4. Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP2030). 2019 r.

oraz dokumentach międzynarodowych, które zostały ratyfikowane przez Polskę (ich ustalenia w znaczącej części korespondują z ustaleniami powyżej wskazanych dokumentów oraz obowiązujących przepisów prawnych).

Poniżej zestawiono główne cele zawarte w wymienionych dokumentach z uwzględnieniem odniesienia się do nich w przedmiotowym projekcie planu miejscowego.

TABELA 1. GŁÓWNE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA W DOKUMENTACH KRAJOWYCH

DOKUMENT I CELE W NIM ZAWARTE	UWZGLĘDNIENIE
POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030	
ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI, W TYM ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO CZYSTEJ WODY DLA SPOŁECZEŃSTWA I GOSPODARKI ORAZ OSIĄGNIĘCIE DOBREGO STANU WÓD	+
LIKWIDACJA ŹRÓDEŁ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA LUB ISTOTNE ZMNIEJSZENIE ICH ODDZIAŁYWANIA	+
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI, W TYM GLEB	+
PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA ORAZ ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA BIOLOGICZNEGO, JĄDROWEGO I OCHRONY RADIOLOGICZNEJ	NIE DOTYCZY
ZARZĄDZANIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO, W TYM OCHRONA I POPRAWA STANU RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU	+
WSPIERANIE WIELOFUNKCYJNEJ I TRWAŁE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ	NIE DOTYCZY
GOSPODARKA ODPADAMI W KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM	+
ZARZĄDZANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI POPRZECZ OPRACOWANIE I WDROŻENIE POLITYKI SUROWCOWEJ PAŃSTWA	+
WSPIERANIE WDRAŻANIA EKONNOWNACJI ORAZ UPOWSZECHNIANIE NAJLEPSZYCH DOSTĘPNYCH TECHNIK BAT	NIE DOTYCZY
PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU	+
ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH	+
KONCEPCJA POLITYKI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU	
PRZYJĘCIE NADRZĘDNEJ ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	+
EKSPONOWANIE WARTOŚCI KRAJOBRAZOWYCH I ICH HARMONIZOWANIE Z ZAGOSPODAROWANIEM	-
OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH POPRZECZ PROWADZENIE WODOCHRONNEJ GOSPODARKI W ZLEWNIACH, POLEGAJĄCEJ M.IN. NA WPROWADZENIU SZCZEGÓLNYCH ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA W OBSZARACH ALIMENTACJI WÓD PODZIEMNYCH, ZACHOWANIE NIEUREGULOWANYCH RZEK, KTÓRYCH FUNKCJE PRZYRODNICZE NIE ULEGŁY DEWASTACJI	+
OCHRONA DOLIN RZECZYNYCH REPREZENTUJĄCYCH BOGACTWO PRZYRODY ORAZ SPEŁNIAJĄCYCH FUNKCJE KORYTARZY EKOLOGICZNYCH, OCZEK WODNYCH I TERENÓW WODNO-BŁOTNYCH	+/-
TWORZENIE WARUNKÓW DLA OCHRONY I ROZWOJU TERENÓW ZIELONYCH WEWNĄTRZ I WOKÓŁ MIAST ORAZ ZAGOSPODAROWANYCH TERENÓW REKREACYJNYCH	+/-
ZAHAMOWANIE PROCESÓW DEGRADACJI ORAZ PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARACH O SZCZEGÓLNYM JEGO ZNISZCZENIU LUB ZUBOŻENIU PRZECZ URBANIZACJĘ, MELIORACJE OSUSZAJĄCE ORAZ REGULACJE RZEK	+
OKREŚLENIE OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH OGRANICZENIA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ I GOSPODARCZEJ	+
OKREŚLENIE ZŁOŻ SUROWCÓW MINERALNYCH, KTÓRYCH EKSPLOATACJA NIE MOŻE BYĆ URUCHOMIONA, JEŻELI MOŻE NARUSZAĆ INNE ZASOBY PRZYRODY, ISTOTNE CZĘŚCI LUB CAŁOŚĆ SYSTEMU EKOLOGICZNEGO	+
UWZGLĘDNIENIE EKOLOGICZNYCH PODSTAW POLITYKI PRZESTRZENNEJ W STOSUNKU DO TRANSPORTU POPRZECZ WSKAZANIE OBSZARÓW DO PREFERENCJI PROŚRODOWISKOWEGO TRANSPORTU I NASYCENIE ODPOWIEDNIM TRANSPORTEM OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH SPOŁECZNYCH, REALIZACJE NA PRZEBIEGU KORYTARZY EKOLOGICZNYCH PRZEPUSTÓW DROGOWYCH UMOŻLIWIAJĄCYCH MIGRACJE FAUNY, ODPOWIEDNIE TRASOWANIE AUTOSTRAD Z OMINIĘCIEM OBSZARÓW O CENNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH	+
STOPNIOWE ROZSZERZANIE I UTRWALANIE DOBREJ KONDYCJI EKOLOGICZNEJ OBSZARÓW O WALORACH PRZYRODNICZYCH OBJĘTYCH OCHRONĄ PRAWNĄ	+/-
POWSZECHNE I WSPÓŁZALEŻNE UWZGLĘDNIENIE UWARUNKOWAŃ PRZYRODNICZYCH W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ PROGRAMACH PRZEDSIĘWZIĘĆ PUBLICZNYCH O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	+
PROMOWANIE EKOLOGICZNYCH KIERUNKÓW I FORM W WYBRANYCH DZIEDZINACH I OBSZARACH (EKOTURYSTYKA, EKOROLNICTWO, EKOSADOWNICTWO)	NIE DOTYCZY
ZLIKWIDOWANIE ZAGROŻENIA EKOLOGICZNEGO W OBSZARACH O PRZEKROCZONYCH NORMACH ZANIECZYSZCZEŃ	+
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ OBSZARÓW NIEZDEGRADOWANYCH, KTÓRE STANOWIĄ GŁÓWNY POTENCJAŁ PRZYRODNICZY KRAJU	-
USTANOWIENIE OBOWIĄZKOWEJ KOMASACJI GRUNTÓW REALIZOWANEJ W OPARCIU O POMOC PAŃSTWA, PODPORZĄDKOWANEJ DZIAŁALNOŚCI PRZECIWEROZYJNEJ NA NAJLEPSZYCH GLEBACH ORAZ NAJBARDZIEJ	NIE DOTYCZY

PODATNYCH NA EROZJĘ WODNĄ LUB PODJĘCIE INNYCH SKUTECZNYCH ŚRODKÓW GWARANTUJĄCYCH ODPowiednie ICH ZABEZPIECZENIE PRZED EROZJĄ	
ZAHAMOWANIE ROZPRASZANIA ZABUDOWY, ZWŁASZCZA NA TERENY O WYSOKICH WALORACH KRAJOBRAZOWYCH	+/-
OCHRONA JAKO „DZIEDZICTWA LUDZKOŚCI” ZANIKAJĄCYCH KRAJOBRAZÓW (MOZAIKI EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH, ŁĄKOWYCH, POLNYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z OSADNICTWEM)	-
PRIORYTETOWE TRAKTOWANIE TWORZENIA KORYTARZY EKOLOGICZNYCH W TRAKCIE REALIZACJI PROGRAMÓW ZWIĘKSZANIA LESISTOŚCI	-
OCHRONA I WYKORZYSTANIE RODZIMEJ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ W PROGRAMACH REKULTYWACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GOSPODARCZĄ	+
POLSKA 2025 - DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA TRWAŁEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	
GŁÓWNYM JEJ CELEM JEST STWORZENIE WARUNKÓW DLA STYMULOWANIA ROZWOJU, SPRZYJAJĄCYCH SUKCESYWNEMU ELIMINOWANIU PROCESÓW I DZIAŁAŃ GOSPODARCZYCH SZKODLIWYCH DLA ŚRODOWISKA I ZDROWIA LUDZI, PROMOWANIU SPOSOBÓW GOSPODAROWANIA PRZYJAZNYCH DLA ŚRODOWISKA ORAZ PRZYWRACANIU RÓWNOWAGI NA OBSZARACH DEWASTACJI I DEGRADACJI PRZYRODNICZEJ. GŁÓWNYM ZAŁOŻENIEM ROZWOJOWYM STRATEGII JEST UTRZYMANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO W POWIĄZANIU ZE ZDECYDOWANYM WZROSTEM EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA SUROWCÓW, PALIW ORAZ ZASOBÓW PRZYRODY A TAKŻE ZAPEWNIENIEM BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO KRAJU. PONADTO STRATEGIA ZALECA:	+
UWZGLĘDNIĆ W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ELEMENTÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, OCHRONY RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I POMNIKÓW NATURY	+
POMOC PAŃSTWA DLA DZIAŁALNOŚCI PROEKOLOGICZNEJ, REKULTYWACJI TERENÓW I ZASOBÓW SKAŻONYCH, DLA CZYNNEJ OCHRONY ŚRODOWISKA I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	+
PRZESTRZEGANIE PRAWA EKOLOGICZNEGO KRAJOWEGO I MIĘDZYNARODOWEGO PRZEZ WSZYSTKIE PODMIOTY	+
ZAPEWNIENIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW	+
ZAPEWNIENIE KONKURENCYJNOŚCI WYKORZYSTANIA ZASOBÓW ODNAWIALNYCH I RECYKLINGU SUROWCÓW	+
ZAPEWNIENIE SWOBODNEGO TRANSFERU TECHNOLOGICZNEGO I INWESTYCJI PROEKOLOGICZNYCH	+
UWZGLĘDNIENIE ZAGADNIEŃ ŚRODOWISKOWYCH W OPRACOWYWANYCH POLITYKACH I PROGRAMACH SEKTOROWYCH SZCZEBŁA KRAJOWEGO I REGIONALNEGO	+
POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA	
JEST PODSTAWĄ DO PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NA SZCZEBŁU LOKALNYM. JEJ GŁÓWNE CELE TO: M. IN.:	
ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW, ODZYSKIWANIE SUROWCÓW I PONOWNE WYKORZYSTYWANIE ODPADÓW ORAZ BEZPIECZNE DLA ŚRODOWISKA KOŃCOWE UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW	+
LIKWIDACJĘ ZANIECZYSZCZEŃ U ŹRÓDŁA, OGRANICZENIE EMISJI PYŁOWEJ, GAZOWEJ I GAZÓW CIEPLARNIANYCH DO WIELKOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPISÓW I ZOBOWIĄZAŃ MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ WPROWADZANIE NORM EMISYJNYCH I PRODUKTOWYCH W GOSPODARCE	+
RACJONALIZACJĘ I MODERNIZACJĘ GOSPODARKI ENERGETYCZNEJ	+
ZMNIEJSZENIE UCIAŻLIWOŚCI TRANSPORTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DROGOWEGO NA TERENACH ZAMIESZKANIA	+

15. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejsza prognoza odnosi się do projektowanego dokumentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sam w sobie zawiera wskazania z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Realizacja ustaleń planu, ze względu na wielkość, czas funkcjonowania i ewentualną szkodliwość przewidywanych inwestycji, nie wymaga prowadzenia stałego monitoringu kontrolującego stan powietrza, poziom hałasu czy wibracji. Przy ewentualnych zaobserwowanych negatywnych skutkach zaobserwowanych przez inwestora lub osoby postronne, monitorowaniem zajmą się odpowiednie służby – w zakresie jakości powietrza, wód powierzchniowych czy wód podziemnych monitoring realizuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ).

Zaproponować jednak można nadzór realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który ma polegać na monitorowaniu i kontrolowaniu zgodności działań inwestorów oraz właścicieli działek z postanowieniami planu. Nadzór przeprowadzany jest przez organy administracji publicznej, takie jak urzędy miast czy gmin oraz inne instytucje odpowiedzialne za planowanie przestrzenne. Ma on na celu zapewnienie zgodności działań inwestorów z ustalonym planem zagospodarowania przestrzennego oraz dbałość o właściwe i zrównoważone zagospodarowanie terenów gminy. Jest to istotne dla zapewnienia harmonijnego rozwoju przestrzennego oraz ochrony środowiska naturalnego. Nadzór realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje m.in.:

- sprawdzanie, czy realizowane inwestycje są zgodne z postanowieniami planu, takie jak przeznaczenie terenu, parametry zabudowy, warunki techniczne,
- monitorowanie postępu prac oraz terminowości realizacji inwestycji zgodnie z ustalonym harmonogramem.
- weryfikację zgłaszanych zmian w projekcie inwestycji i ich zgodność z postanowieniami planu,
- rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących nieprawidłowości w realizacji planu oraz podejmowanie odpowiednich działań kontrolnych.

Niemożliwe jest określenie dokładnych ram czasowych ww. nadzoru, dlatego też określa się, iż powinien on być trwały, systematyczny oraz dostosowany do czynników, takich jak skala i zaawansowanie realizacji planu oraz zmiany w otoczeniu i potrzebach społeczności lokalnej.

W ramach prawidłowego przeprowadzenia oceny oddziaływania, uzgodniona z kompetentnymi organami treść prognozy wraz z projektem planu, będą wyłożone do publicznego wglądu / będą przedmiotem konsultacji społecznych, zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ostatecznie uzasadnienie dołączone do projektu planu powinno odnosić się do treści uzgodnień i opinii organów.

16. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie to prognoza oddziaływania na środowisko, która ocenia projekt *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Świętochłowice w rejonie ulic Śląskiej i Metalowców, torów kolejowych oraz południowo-wschodniej granicy administracyjnej miasta*, procedowanego na podstawie uchwały nr LXXIV/595/23 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 11 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Świętochłowice w rejonie ulic Śląskiej i Metalowców, torów kolejowych oraz południowo-wschodniej granicy administracyjnej miasta.

Celem prognozy jest określenie aktualnego stanu środowiska oraz wskazanie zagrożeń, możliwych problemów i potencjalnych konfliktów przyrodniczo-społeczno-ekonomicznych, wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu ustaleń ww. projektu.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje obszar zlokalizowany w południowo-wschodniej części miasta, na pograniczu dzielnic Zgoda i Centrum, o powierzchni około 212 ha. Jego granice stanowią w przybliżeniu:

- od północy – linia kolejowa,
- od zachodu – ulice Metalowców, Śląska, ks. L. Tunkla (Ruda Śląska),
- od wschodu – granica administracyjna miasta oraz ulice Kaliny (Chorzów), S. Żółkiewskiego (Chorzów), Graniczna (Chorzów),
- od południa – granica administracyjna miasta i tereny biologicznie czynne.

Przedmiotowy obszar jest w znacznej części przekształcony antropogenicznie i zagospodarowany. Północna część obszaru opracowania – pomiędzy torami kolejowymi, ul. Metalowców i ul. Wojska Polskiego – to przede wszystkim tereny dawnej Huty Florian, gdzie na terenach poprzemysłowych są wprowadzane nowe formy użytkowania. Przy ulicach Metalowców i Wojska Polskiego oraz przy ul. Śląskiej zlokalizowane są liczne stare kamienice (zabudowa wielorodzinna, tzw. familoki). Stan budynków jest zróżnicowany. Zabudowa w północno-wschodniej i zachodniej części obszaru opracowania to głównie budynki mieszkaniowe wielorodzinne (osiedla bloków) o różnej wysokości i stanie. W części południowo-wschodniej zlokalizowane są z kolei przede wszystkim domy mieszkalne jednorodzinne (wolnostojące, w zabudowie bliźniaczej oraz szeregowej). W granicach obszaru zlokalizowane są obiekty i tereny usługowe, produkcyjne oraz składy i magazyny. Całość zagospodarowania jest dopełniana przez liczne obiekty zabytkowe, w tym wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego zespół dwóch wież wyciągowych szybów I i II dawnej kopalni Polska. Ponadto w granicach opracowania zlokalizowane są ogrody działkowe, czynny cmentarz, Staw Kalina (dawniej będący znacznie zanieczyszczonym obiektem hydrograficznym, aktualnie po zakończonej remediacji) oraz hałdy (składowiska poprzemysłowe, pogórnice). W południowej i środkowej części obszaru zlokalizowane są tereny biologicznie czynne o charakterze terenów otwartych trawiastych oraz zadrzewień, na których niestety postępuje ekspansja terenów inwestycyjnych (nowe inwestycje mieszkaniowe). W granicach opracowania zlokalizowany jest również użytek ekologiczny. Zasadniczo przedmiotowy teren ma historycznie ukształtowaną strukturę przestrzenną, urbanistyczną i funkcjonalną.

W granicach analizowanego obszaru obowiązują trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Brak realizacji projektu planu, a tym samym brak wprowadzania przeznaczenia określonego w projekcie planu, skutkować będzie utrzymaniem obowiązujących ustaleń planistycznych (patrz rozdział 2.2.). W tej sytuacji część przedmiotowego terenu będzie pozbawiona obowiązującego planu miejscowego – tzw. luka planistyczna, gdzie w celu realizacji inwestycji budowlanych będą wydawane decyzje o warunkach zabudowy. Wydawane decyzje o warunkach zabudowy mogą ograniczać istotnie tereny biologicznie czynne (co ma już miejsce w południowej części obszaru opracowania). Nowy plan miejscowy może zabezpieczyć tereny biologicznie czynne przed zainwestowaniem. Ponadto utrzymanie obowiązujących ustaleń planistycznych uniemożliwi wprowadzenie nowej funkcji na terenie dawnej Huty Florian, który ze względu na rozmiar, lokalizację oraz antropogeniczny charakter, warto ponownie zagospodarować. Można zatem przyjąć, iż brak realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może w dłuższej perspektywie czasu wpłynąć na środowisko poprzez dalsze ograniczanie terenów biologicznie czynnych ze względu na chaotyczny rozwój zabudowy oparty o wydawane decyzje o warunkach zabudowy.

Zamierzenia planistyczne wskazane w projekcie planu porównano z aktualnym zagospodarowaniem obszaru oraz obowiązującymi ustaleniami planistycznymi i ustalono, że część ustaleń jest spójna ze stanem aktualnym – tych obszarów nie omawiano szczegółowo w prognozie.

W opracowaniu omówiono te obszary, na których w projekcie planu wprowadza się (lub zmienia) przeznaczenia:

- a. dodanie terenu zieleni urządzonej,
- b. wprowadzenie nowych funkcji (U i U-P) na terenach poprzemysłowych Huty Florian,
- c. wprowadzenie terenów komunikacji,
- d. wprowadzenie terenu składów i magazynów (PS) na terenie przekształconym antropogenicznie,
- e. wprowadzenie terenów zabudowy usługowej (U) na terenach dotychczas biologicznie czynnych,

- f. wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej (MN, MW, MW-U, MN-MW) na terenach dotychczas biologicznie czynnych.

W granicach opracowania identyfikuje się w pełni ukształtowany i funkcjonujący obszar zabudowy. Projekt planu zasadniczo utrwała obecny sposób wykorzystania terenu, dając jednak możliwość rozbudowy istniejącej tkanki urbanistycznej, częściowo kosztem zajęcia nowych terenów biologicznie czynnych. Ponadto projekt planu wskazuje zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz ładu przestrzennego.

Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana głównie z utrzymaniem oddziaływań. Możliwe zmiany mogą zostać wprowadzone na terenach, gdzie wprowadza się po raz pierwszy tereny zabudowy (na terenach biologicznie czynnych).

W prognozie opisano aktualny stan składowych środowiska oraz oceniono przewidywane oddziaływanie skutków realizacji planu na te składowe. Zestawiono w formie punktów główne zagrożenia środowiska dla obszaru, gdzie projektowany jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, które mogą pojawić się lub nasilić w przypadku realizacji zamierzeń planistycznych:

- Utrzymanie istniejących potencjalnych emiterów zanieczyszczeń powietrza – punktowych (tereny zabudowy) oraz liniowych (ruch pojazdów kołowych emitujących spaliny);
- Utrzymanie stanu zmodyfikowanej powierzchni terenu - morfologia powierzchni terenu wraz z pokrywą glebową zostały przekształcone w związku z niwelacją terenu pod poszczególne budynki;
- Zajęcie nowych terenów biologicznie czynnych na rzecz realizacji nowej zabudowy;
- Zwiększenie powierzchni terenów przekształconych – o zmienionej morfologii, parametrach Zajęcie powierzchni pod budowę obiektów oraz nawierzchnie szczelne, nieprzepuszczalne, ograniczenie obecnej roślinności z możliwością konieczności usunięcia okazów drzew;
- gruntu i powierzchniach szczelnych lub półprzepuszczalnych;
- Zwiększenie liczby wytwórców odpadów komunalnych;
- Zwiększenie liczby wytwórców ścieków komunalnych;
- W przypadku uruchomienia nowych terenów zabudowy możliwe wzmożenie pyłowego zanieczyszczenia powietrza (ograniczone czasowo do poszczególnych etapów realizacji inwestycji);
- Dalsza modyfikacja powierzchni terenu – przy realizacji nowych terenów zabudowy morfologia powierzchni terenu wraz z pokrywą glebową mogą zostać w związku z niwelacją terenu pod poszczególne obiekty (miejscowo częściowe lub całkowite zderzenie poziomów genetycznych, ich wymieszanie między sobą lub wymieszanie z materiałem obcym, zasypanie, zagęszczenie, nawiezenie materiału obcego pochodzenia; dodatkowo znacznemu zmniejszeniu ulegną powierzchnie biologicznie czynne, co skutkować będzie dalszym ograniczeniem możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych);
- Istotne ograniczenie terenów biologicznie czynnych w otoczeniu użytku ekologicznego na rzecz realizacji nowej zabudowy;
- Częściowe wyparcie organizmów zamieszkujących przedmiotowy teren na obszary sąsiednie – dotyczy to przede wszystkim obszarów, gdzie realizowane będą nowe tereny zabudowy;
- Ograniczenie lokalnego korytarza ekologicznego wskazanego na terenach biologicznie czynnych;

- W przypadku realizacji zamierzeń inwestycyjnych w rejonie terenu dawnej Huty Florian możliwe wzmożenie emisji pyłów do powietrza w wyniku naruszenia ustabilizowanej powierzchni gruntu.

Jako obszary problemowe wskazuje się tereny po dawnej Hucie Florian, które ze względu na wieloletnią działalność huty w okresie niskiej świadomości ekologicznej i braku odpowiednich uregulowań prawnych w zakresie emisji zanieczyszczeń środowiska, mogą cechować się zawyżonymi parametrami zanieczyszczeń w gruncie względem terenów otaczających. Niemniej teren ten, będący już znacznie przekształcony antropogenicznie i jednocześnie pozbawiony obecnie dominującej istotnej funkcji, może stanowić odpowiednią lokalizację dla usług lub działalności produkcyjnej.

Kolejnym obszarem problemowym są ograniczane tereny biologicznie czynne, na których realizowana jest nowa zabudowa mieszkaniowa (realizowana – w rejonie góry Hugona, planowana w oparciu o wydaną decyzję WZ – w południowej części obszaru przy ul. Śląskiej). W bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” wskazano możliwość wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach, powierzchni ziemi, chronionych gatunkach i siedliskach przyrodniczych, w bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona”.

Biorąc pod uwagę charakter planowanych zamierzeń inwestycyjnych wynikających z analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy stwierdzić, iż nie wiążą się one ze znacznymi wpływami na zdrowie ludzi. Przeznaczenia terenów są spójne z aktualnym zagospodarowaniem i obecną funkcją obszaru. Ponadto projekt planu na znacznej części obszaru stanowi nowelę obowiązującego planu miejscowego. Oddziaływania długotrwałe będą spójne z oddziaływaniami już występującymi w granicach opracowania. Ewentualne oddziaływania mogące mieć potencjalny wpływ na warunki życia bądź zdrowie, mogą wynikać głównie z etapu realizacji zamierzenia – tj. oddziaływania krótkotrwałe i chwilowe, które mogą się pojawić w przypadku realizacji nowych budynków (oddziaływania w postaci emisji hałasu, emisji pyłu, emisji spalin, emisji wibracji związanych głównie z pracą pojazdów i maszyn wykonujących pracę związaną z przygotowaniem terenu, transportem materiałów oraz budową obiektów).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje realizacji inwestycji dużego ryzyka. W projekcie planu wprowadzono wprost regulacje w zakresie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco, jak również przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko poprzez jasne doprecyzowanie i dopuszczenie tylko nielicznej grupy przedsięwzięć, o której mowa w Rozporządzeniu (patrz rozdział 7). Jednocześnie przypuszcza się, iż powyższe wynika z charakteru projektu planu, który koresponduje w zakresie głównych przeznaczeń terenu z planem obowiązującym oraz z istniejącym zagospodarowaniem obszaru. Zwrócić należy uwagę, iż zakres przeznaczeń terenów ustalonych w projekcie planu tylko na nielicznych terenach umożliwia wprost lokalizację zakładów produkcyjnych i uciążliwych usług.

Ze względu na konieczność zaproponowania rozwiązania alternatywnego do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie, po przeanalizowaniu uwarunkowań środowiskowych i społeczno-gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem charakteru przedmiotowego terenu, jako rozwiązanie alternatywne można wskazać rezygnację z części planowanych zamierzeń. Rozwiązaniem alternatywnym byłoby zatem zmniejszenie antropopresji w rejonie użytku ekologicznego „Las na Górze Hugona” poprzez rozszerzenie strefy buforowej i wskazanie jej jako tereny zieleni – stworzenie swoistej otuliny terenów biologicznie czynnych dla użytku ekologicznego. Jednocześnie etap realizacji zabudowy na terenach dawnej Huty Florian powinien obejmować minimalizację ingerencji oraz docelową stabilizację powierzchni gruntu, w celu ograniczenia ewentualnych pyłów oraz po

zakończeniu prac – osłonięcie gruntu poprzez zwartą pokrywę roślinną lub ewentualnie powierzchnie stabilne, półprzepuszczalne.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach planu oraz przepisach odrębnych, należy stwierdzić, iż realizacja projektu planu w granicach przedmiotowego terenu będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Zaznacza się, iż realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i z zastosowaniem zawartych w niej rodzajów działań minimalizujących ich negatywne oddziaływanie na środowisko. Sam miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego daje jedynie możliwość realizacji poszczególnych zamierzeń planistycznych, jednak nie przesądza o ich faktycznej realizacji.

17. ŹRÓDŁA INFORMACJI

Dane zebrane w czasie wizji terenowej.

Atlas klimatu województwa śląskiego. IMiGW Oddział w Katowicach. Katowice, 2000.

Centralna Baza Danych Geologicznych PIG-PIB - <https://geolog.pgi.gov.pl/>

Chmielewski J. M., 2001: Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast. Warszawa.

Chmura A., Wagner J., 1987: Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Zabrze, skala 1:50 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.

Chudek M. z zespołem, 2011: Wykonanie ekspertyzy dotyczącej określenia kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu eksploatacji węgla kamiennego w Obszarach Górniczych „Świętochłowie I”, „Chorzów I” i „Katowice I” dla potrzeb KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek”, Ruch Wirek – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Wdrożeniowe „Midach” Sp. z o.o., Katowice.

Cichocki Z., 2006: Problematyka opracowań ekofizjograficznych do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Warszawa.

Dane Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB).

Domaradzki K., Dobrzański A., Jezierska – Domaradzka A., 2013: Rośliny inwazyjne – występowanie, znaczenie i zagrożenie dla bioróżnorodności Post. Ochr. Roślin 53 (3): 613 – 620.

Geologiczno-inżynierska mapa Polski 1: 300 000, Arkusz Kraków (E3).

Geologiczno-inżynierskie atlasy aglomeracji śląskiej, dostęp poprzez portal CBDG GeoLOG.

Gilewska S., 1986: Podział Polski na jednostki geomorfologiczne. Przegląd Geograficzny. T. LVIII, z. 1-2.

Gilewska S., 1999: Rzeźba [w:] L. Starkel (red.), Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze, PWN, Warszawa, 243–288.

Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegl. Met Hydrolog., I, 1.

Gumiński R., 1951: Meteorologia i klimatologia dla rolników, PWRiL, Warszawa.

Haber Z., Urbański P., 2010: Kształtowanie terenów zieleni z elementami ekologii, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Poznań.

Hydrogeologia regionalna Polski. PIG. Warszawa, 2007.

Informacja o warunkach geologiczno-górnich na terenie pogórnym (b. KWK „Śląsk- Matylda”, b. KWK „Barbara-Chorzów i b. KWK „Szombierki”) – Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej, Wyższy Urząd Górniczy, Katowice (pisma z dnia: 15.12.2009 r., 08.08.2014 r.).

Informacja o warunkach geologiczno-górnich w granicach terenu górnego w granicy miasta Świętochłowie, związanego z ruchem KW S.A. Oddział KWK „Pokój” (pismo z dnia 29.07.2014 r.).

Informacja o warunkach geologiczno-górnich w granicach: OG „Świętochłowie I” i OG „Chorzów I”, obejmujących obszar miasta Świętochłowie – KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” (pismo z dnia 30.07.2014 r.).

Jakubowicz B., Łodzińska W., 1994: Mapa geologiczno-inżynierska Polska 1: 500 000. PIG-PIB.

Jędrzejewski W. i in., 2011: Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011).

Kondracki J., 2001: Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa.

Kondracki J., 2002: Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.

Kotlicka G. N., Wagner J., 1983: Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Gliwice, skala 1:200 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.

Kotlicki S., 1977: Mapa geologiczna Polski. B-Mapa bez utworów czwartorzędowych, arkusz Gliwice, skala 1:200 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.

Krauze-Tomczyk I., Ostrowski J. (red.), 2006: Tom 1. Hydronimy. Część 1. Wody płynące, źródła, wodospady, Wolnowicz-Pawłowska E. i inni, Warszawa: Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2006 (Nazewnictwo Geograficzne Polski), s. 227.

- Liro A. (red.), 1998: Strategia wdrożenia krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska. Wydawnictwo Fundacji IUCN Poland. Warszawa.
- Lorenc H., 2005: Atlas klimatu Polski, IMGW. Warszawa.
- Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:200 000.
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000.
- Mapa topograficzna Polski w skali 1:10 000.
- Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000.
- Matuszkiewicz J. M., 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl).
- Matuszkiewicz J. M., 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl).
- Matuszkiewicz J. M., 2008: Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Meteorologia i hydrologia a zmiany klimatu, IMGW i Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Warszawa, 2009.
- Mikołajków J., Sadurski A. (red.), 2017: Informator PSH Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce. PiG. PIB. Warszawa.
- Obmioski Z., 1975: Kształtowanie krajobrazu a ochrona przyrody. Warszawa.
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 5 terenów położonych w granicach miasta Świętochłowice. EKOID, P.A.NOVA S.A., 2014 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla terenu miasta Świętochłowice (z wyłączeniem rejonu Wojska Polskiego i Śląskiej). ECO CONSENSUS AGENCJA ANALIZ I STRATEGII SYSTEMOWYCH SP. z o. o., 2004 r.
- Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PiG, Warszawa.
- Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A., 2008: Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis]
- Plan Adaptacji do Zmian Klimatu Miasta Świętochłowice do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2022 r.,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice na lata 2021 – 2030. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii z siedzibą w Katowicach, 2020 r.,
- Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy obowiązujące od 2023 r. (IIaPGW). Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- Popiołek E., 2009: Ochrona terenów górniczych – Wydawnictwa Akademii Górniczo-Hutniczej, Krakowa.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023. Grupa ALTIMA S.C., 2023 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice. Invest-Eko, 2010 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice. Invest-Eko, 2010.
- Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. GDOŚ.
- Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. GDOŚ.
- Sokołowski J., 1992: Geologia regionalna i złożowa Polski. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa.
- Solon i in., 2018: Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica 91, 2.
- Sołowiej D., 1998: Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka. Poznań.
- Stupnicka E., 1997: Geologia Regionalna Polski. Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Sudnik-Wójcikowska B., 2011: Flora Polski. Rośliny synantropijne. Oficyna wydawnicza MULTICO, Warszawa.
- Szafer W., 1972: Podstawy geobotanicznego podziału Polski, W: Szata roślinna Polski. T.II., Red. W. Szafer, K. Zarzycki. PWN. Warszawa.
- Szponar A., 2003: Fizjografia urbanistyczna. Warszawa.

- Tokarska – Guzik B., Dajdok Z., Zajac M., Urbisz A., Danielewicz W., 2011: Identyfikacja i kategoryzacja roślin obcego pochodzenia jako podstawia działań praktycznych. W: Kacki Z., Stefańska – Krzaczek E. (red.), Synantropizacja w dobie zmian różnorodności biologicznej. Acta Botanica Silesiaca 6: 23-53.
- Urbański J., 2010: GIS w badaniach przyrodniczych. Gdańsk.
- Wagner J., Rolka M., Zembal M., 2009: Wody podziemne miast Polski - Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.
- Wyczółkowski J., 1957: Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Zabrze, skala 1:50 000 – Instytut Geologiczny, Warszawa.
- Zasady dokumentowania warunków geologiczno-inżynierskich dla celów likwidacji kopalń – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2009.
- Żelaźniewicz A., Aleksandrowski P., Buła Z., Karnkowski P., Konon A., Oszczytko N., Ślęczka A., Żaba J., Żytko K., 2011: Regionalizacja tektoniczna Polski. Warszawa. Komitet Nauk Geologicznych PAN.

<http://geoportal.pgi.gov.pl/>
<http://beta.btsearch.pl>
<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS>
<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
<http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW20000621269>
<http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW6000061165739>
<http://mapa.plk-sa.pl>
<http://mapy.isok.gov.pl>
<http://wody.isok.gov.pl> - Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) Hydroportalu Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
<https://bdl.stat.gov.pl/>
<https://forumprzestrzeni.slaskie.pl/content/audyt-krajobrazowy>
<https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/>
<https://mapy.geoportal.gov.pl/>
<https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/home>
<https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/podsumowano-remediacje-na-stawie-kalina--udzial-w-konferencji-naukowej-postaw-na-kaline>
<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-100-119/4545-karta-informacyjna-jcwpd-nr-111/file.html>
<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-przegladarka/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-120-139/4504-karta-informacyjna-jcwpd-nr-129/file.html>